

Götene kommun

Årsredovisning 2014

Antagen av KF 2015-04-27

Innehållsförteckning

1. Övergripande kommentarer och organisation

Kommunalrådet	4
Kommunchefen	5
Kommunens organisation	6

2. Förvaltningsberättelse

Omvärldsanalys	8
Personalekonomisk redovisning	10
Miljöredovisning	14
Götene på den internationella arenan	16
Götene kommuns planer	17
God ekonomisk hushållning	18
Finansiell analys av kommunen	22
Finansiell analys av kommunen och helägda bolag	28

3. Ekonomiska sammanställningar

Kommunens och sammanställd resultaträkning, kassaflödesanalys, balansräkning och notförteckning	30
Redovisningsprinciper	39

4. Götene kommun

Nämndredovisning	40
<i>Kommunstyrelsen</i> – Måluppfyllelse GPS, styrkort	40
Budgetenhet Grundskolan	41
Budgetenhet Äldreomsorg	43
Budgetenhet Utbildning	46
Budgetenhet Förskola	47
Budgetenhet Handikappomsorg	48
Budgetenhet Individ- och Familjeomsorg	50
Budgetenhet Konsult och Administration	51
Budgetenhet Verksamhetsövergripande	52
Budgetenhet Politik och tillsyn	55
Budgetenhet Kultur och Fritid	56
Budgetenhet Samverkan	58

5. Götene kommuns bolag

Götene kommuns bolag	60
Organisation	61
AB GöteneBostäder	62
Götene Vatten och Värme AB	63
Medeltidens Värld AB	65
Götene Industrier AB	66
GöLiSka (kommunalförbund)	67
Destination Läck-Kinneulle	69

6. Övrigt

Revisionsberättelse	70
---------------------------	----

Götene kommuns årsredovisning

Målgrupp

Götene kommuns årsredovisning överlämnas av kommunstyrelsen till kommunfullmäktige. Götene kommuns årsredovisning vänder sig till kommunens politiker, kommunmedborgare och andra intressenter. Den produceras av ekonomiafdelningen för kommunstyrelsen.

Förvaltningsberättelse

Enligt 4 kap i den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen innehålla en förvaltnings-

berättelse. Den ska redovisa en översikt över utvecklingen av kommunens samlade verksamhet. Här ska tas upp viktiga händelser som inte redovisas i resultat- eller balansräkning men som är viktiga för bedömningen av ekonomin. Vidare ska i förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser under året, den samlade verksamhetens förväntade utveckling, väsentliga personalförhållanden samt andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den samlade kommunala verksamheten.

Fem år i sammandrag

En översikt av kommunens ekonomi 2010-2014

	2014	2013	2012	2011	2010
1 Verksamhetens nettokostnad, mnkr	644,9	609,7	600,2	595,3	587,4
2 Årets resultat, mnkr	2,7	15,7	10,3	3,6	3,5
3 Nettokostnadsutveckling, %	5,8	1,6	0,8	1,3	6,4
4 Utveckling av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, %	3,4	2,6	2,1	1,2	4,5
5 Driftskostnadsandel före finansnetto, %	99,9	97,2	98,4	98,0	99,8
6 Årets resultat i relation till skatteintäkter och statsbidrag, %	0,4	2,5	1,7	0,6	0,6
7 Årets resultat i relation till verksamhetens kostnader, %	0,3	2,1	1,4	0,5	0,4
8 Finansnetto, mnkr	2,3	1,2	2,2	2,9	2,2
9 Soliditet, % (inkl hela pensionsskuld och löneskatt)	4,3	1,4	1,5	0,0	1,6
10 Nettoinvesteringar, mnkr	37,1	25,7	13,6	15,2	24,4
11 Personalkostnader inkl omkostnader, mnkr	418,3	393,8	379,2	372,4	400,3
12 Kommunalskatt	21,77	21,77	21,77	21,90	21,90
13 Antal invånare i Götene kommun 31 dec	13 080	13 028	13 092	13134	13 223

Mandatfördelning

	Nov 2010- sept 2014	Okt 2014- 2018
Moderata Samlingspartiet	6	5
Centerpartiet	5	5
Kristdemokraterna	3	2
Folkpartiet	3	2
Socialdemokraterna	14	13
Miljöpartiet	2	2
Götene Framtid	5	6
Vänsterpartiet	2	3
Sverigedemokraterna	1	3
Totalt	41	41

Bildtexter omslagets framsida:

Bild 1: Trappan vid Munkängarna

Bild 2: Mariedals slott

Bild 3: Fågelholksprojektet

Bildtexter omslagets baksida:

Bild 1: Småbåtshamnen i Källby vid piren

Bild 2: Husaby kyrka

Bild 3: Hällekiis stenbrott

Produktion:

Hatech - Hans Klar

Pryck:

Prinfa Rydins Tryckeri AB

Götene kommun på väg mot en verksamhet i toppklass för våra medborgare

En tydlig målstyrning och en kvalitetsmedveten personal är nödvändigt för att ha en verksamhet i toppklass för våra kommunmedborgare. Våra anställda är viktiga personer. TACK ALLA Ni som finns i vår organisation och gör vår kommun till en attraktiv plats att leva och bo i. För att lyckas fullt ut är det viktigt att vi är en attraktiv arbetsgivare.

Vad hände under 2014!

Byggnation av ny idrottshall i Hällekis är färdigställd. Idrottshallen är unik då den troligtvis är en bland Sveriges mest energieffektiva. Ombyggnad av äldreboendet i Lundsbrunn, för ensamkommande flyktingar samt förskola har genomförts. Akuta underhållsåtgärder har det senaste åren ökat. Orsaken är bortprioriterat underhåll under flera år.

Våra grundskolor är små, vilket innebär att de har svårt att hålla budget då resurser inte räcker för att tillhandahålla den organisation som en skola kräver. Fornängsskolans bedriver sin verksamhet under ombyggnationen i tillfälliga lokaler på Vikingagatan. Hällekis förskola startar i nya lokaler, byggda för att möta dagens pedagogik.

Hemvårdinsatserna har ökat mer än beräknat. Torstensgården, ett särskilt boende med 8 lägenheter på Helenagården öppnades. Vårdighetsgarantierna är framtagna och omfattar inflytandegaranti, anhörigstödsgaranti och informationsgaranti.

Samarbete har upprättats i hemvården med räddningstjänsten i Skara-Götene. Samarbetet innebär att hjälpa att identifiera risker som kan finnas, eftersom många äldre skadats eller förolyckats i brand. Återigen har Götene kommun fått mycket bra resultat i brukarundersökningarna inom särskilt boende. Behovet av boendestöd inom handikappomsorgen har ökat, eftersom fler personer med funktionsnedsättningar har eget boende. Boende för ensamkommande flyktingbarn har flyttats hem från Lidköping.

Fritid Ungdom har invigt flera nya lokaler; Hällekis fritidsgård, tyst replokal och Café Esperanza. Kultur och biblioteket har haft många kurser och arrangemang, Vårt kulturutbud är rikt och varierat med en låg budget.

Götene kommun har tillsammans med Essunga, Grästorp, Lidköping, Skara och Vara kommuner tecknat en avsiktsförklaring om att hitta fler samverkansområden mellan kommunerna.

Götene har en hög placering på Svenskt näringslivs ranking främst i samarbete näringsliv-kommun.

Framtiden i kommunen

En satsning sker på att få elever att gå till skolan och därmed möjlighet att klara målen. Fornängsskolan byggs om till en ny skola som från och med hösten 2015 ska ta emot kommunens samtliga elever i åk 7-9. En utredning pågår för att se över F-6 skolornas struktur och skall presenteras under året. Behovet av natt-, helg- och kvällsomsorg bör tittas över för att möta kommande behov.

Åsa Karlsson Kommunalsråd

Andelen äldre ökar och politiken bör fundera på hur vi bäst ska möta framtida behov och krav, både ur verksamhetssynpunkt och ur kostnadssynpunkt. Nya målgrupper tillkommer - unga personer med funktionsnedsättning som har andra/nya krav på kommunala insatser. Insatsen daglig verksamhet måste följa med i samhällsutvecklingen och kunna erbjuda fler individanpassade insatser. Nya diagnoser inom funktionshinder ställer stora krav på kunskap och kompetensutveckling.

Fritidsverksamheten för ungdomar är en viktig del i det förebyggande arbetet både för särskilda grupper och för ungdomar i allmänhet. En diskussion om det kommunala stödet till föreningar bör tas. Planering av ett allaktivitetshus, för att samla verksamheter under ett tak skulle innebära stora kvalitativa och effektiva fördelar för vår verksamhet.

Avslutningsvis

Vi måste medvetet satsa på att ha en framsynt boende- och infrastrukturplanering som skapar goda livsmiljöer, trivsel och samhörighet. En kommunal verksamhet i toppklass och ett bra samarbete med besöksnäring, handel och övrigt näringsliv är avgörande framgångsfaktorer.

Tillsammans skall vi fortsätta att utveckla verksamheten och få en verksamhet i toppklass för våra kommunmedborgare.

LYCKA TILL!

Åsa Karlsson
Kommunalsråd

Årsredovisningen 2014

Nu har året 2014 löpt tillända. Det är dags för en kort summering vad som skett inom den kommunala verksamheten. Dagligen sker det arbete som är grunden för kommunen t.ex. omsorg om de äldre och utbildning av barn. Detta är de grundläggande välfärdstjänsterna som är så viktiga för våra kommunmedborgare. Samtidigt måste kommunen alltid arbeta för att utveckla den geografiska kommunen, verka för att människor ska vilja bo och leva i den.

1974 invigdes Centrumhuset, som alltså firade sitt 40 års jubileum under året. Centrumhuset är ett hus som kommunmedborgarna kan vara stolta över. Det var framsynt av dåtidens politiker att skapa ett hus för en samlad samhällsservice. Huset har genomgått många förändringar under årens lopp, vilket är ett tecken på ett levande hus.

På Götene Äldrecenter invigdes en ny avdelning, Torstensgården i april. Under hösten kom den nationella brukarundersökningen inom äldreomsorgen. Den visar bl.a. att 100 % av brukarna är nöjda med personalens bemötande. Inom verksamheten har man arbetat med bemötandefrågor och detta har gett resultat.

I augusti månad togs första spadtaget vid bygget av en ny 7-9 skola i Götene. Den tidigare Fornängsskolan renoveras och byggs till, för att kunna rymma kommunens alla högstadieläver. Under läsåret 14/15 bedrivs undervisningen på Vikingagatan 13. Bygget planeras vara klart till höstterminens start 2015.

Under året har kommunstyrelsen uppdragit åt verksamheten att utreda den framtida strukturen för kommunens F – årskurs 6 skolor. Uppdraget är att se hur kommunen kan säkerställa att det finns skolor i lämplig storlek Hällekis, Källby, Lundsbrunn och Götene. Utredningen ska presenteras under 2015.

I februari invigdes en av Sveriges energisnålaste idrottshallar i Hällekis. Arbetet med att utveckla en ny idrottshall för skola och fritid, har skett i samarbete med Paroc. I samma månad invigdes även den nya förskolan i Hällekis. Senare under våren invigdes en ny gång- och cykelväg i samhället.

I Källby har utvecklandet av bostadsområdet Nordskog etapp 3 fortsatt. I augusti drabbades Källby av en tromb, med en del skador på materiel och skog som följd.

I Lundsbrunn öppnades ett boende för ensamkommande flyktingbarn, i en ombyggd del av det gamla äldreboendet. En ny ombyggd busshållplats togs i bruk i Lundsbrunn under hösten med möjlighet till pendelparkering.

Från kommunen besökte vi vår vänort Pasvalys i Litauen vid två tillfällen under året. I början av året skedde ett besök inom ett projekt finansierat av EU, Leonardo Da Vinci. Projektet handlade om vård av dementa vårdtagare inom äldreomsorgen. Senare under året deltog Götene kommun tillsammans med ytterligare fem vänorter, i Pasvalys firande av sin stads tillkomst.

Under året har vi arbetat intensivt med styrdokument, t.ex. framtidsplan, fördjupad översiktsplan Kinnekulle, VA-plan. Arbetet har även skett med Ledningssystem för hållbar utveckling vårt grundläggande styrdokument, beslut om antagande väntas under 2015.

Jerker Andersson Liljestrand Kommunchef

Kommunens idoga arbete för att främja näringslivet i kommunen har uppmärksammats. Kommunen blev, för andra året i rad, inbjuden till organisationen Svenskt Näringsliv för att tillsammans med 19 andra framgångsrika kommuner berätta om vårt näringslivsarbete. Under året genomfördes flera olika aktiviteter tillsammans med i Näringslivsföreningen, för att främja näringslivets utveckling i kommunen. Kommunen har under året upphandlat ny entreprenör för driften av Utsikten Kinnekulle. En första sommarsäsong visar på en mycket positiv utveckling.

2014 var ett intensivt år för demokratin, två val genomfördes under året, val till Eu parlamentet och vårt ordinarie val. Valdeltagande i det allmänna valet ökade något jämfört med tidigare år.

I kommunen genomfördes två SM tävlingar under året. Dels var det Cykel-SM som drog många deltagare från hela landet och dels SM i körning med hästar.

Götene har tillsammans med Essunga, Grästorp, Lidköping, Skara och Vara kommuner tecknat en avsiktsförklaring omkring utökad samverkan i driftsfrågor. Bakgrunden till avsiktsförklaringen ligger i de utökade krav som ställs mot de kommunala organisationerna samtidigt som ekonomin ansträngs allt mer.

Ovan beskrivs ett urval av de mer särskilda händelser som hänt under året, det finns många fler att beskriva men de får inte plats här. Förutom dessa så har den dagliga verksamheten pågått runt om i kommunen med utförande av välfärdstjänster för barn och vuxna. Kommunens personal har med engagemang utfört dessa välfärdstjänster. I de kvalitetsmätningar som sker, kan vi se att kommunens verksamhet får goda betyg av brukarna. Det finns dock hela tiden utrymme för att förbättra vår verksamhet. Vår strävan är alltid att bli bättre för att skapa nytta för våra kommunmedborgare. Det är ett arbete som aldrig kan stanna upp.

Jerker Andersson Liljestrand
Kommunchef

Invigning av gång- och cykelväg i Hällekis.

Kommunens organisation

Götene kommun bedriver verksamhet inom många områden och i olika driftsformer. Organisationsschemat i figuren nedan, visar de nämnder, beredningar, bolag samt kommunalförbund som kommunen bedriver verksamhet i. Med de samlade resurser som finns i organisationen och som kommunen förfogat över under året har ambitionen varit att göra Götene kommun till en kommun som ska vara attraktiv att leva och bo i under livets alla skeden.

Kommunal förvaltning

Den kommunala verksamheten leds av kommunfullmäktige. Till sin hjälp har kommunfullmäktige tre beredningar; Barn- och ungdomsberedningen, Vuxenberedningen samt Samhällsbyggnadsberedningen. Beredningarnas huvudsakliga arbetsuppgifter är att bereda den långsiktiga planeringen till kommunfullmäktige.

Direkt underställd kommunfullmäktige finns Revision, Valnämnd, Valberedningen, Överförmyndare samt Rådet för trygghet och hälsa.

Kommunfullmäktiges verkställande organ är kommunstyrelsen, miljö- och bygglovsnämnden samt individnämnden. Miljö- och bygglovsnämnden samt individnämnden är endast myndighetsnämnder utan ekonomiskt ansvar. Det ekonomiska ansvaret för dessa myndighetsnämnder ligger under kommunstyrelsen, och ekonomin redovisas under flera budgetenheter.

Varje nämnd verkställer kommunfullmäktiges beslut. Nämnden som har ekonomiskt ansvar, dvs kommunstyrelsen, är verksamheten uppdelade i budgetenheter.

Från och med 2012 finns en ny gemensam lönenämnd tillsammans med Skara. Götene kommun är huvudman och det ekonomiska ansvaret ligger under kommunstyrelsen.

Skara-Götene utförarstyrelse för service och teknik samt Räddningsnämnden är nämnder där Skara är huvudman (dvs underställd kommunfullmäktige i Skara kommun). Nämnderna

har ansvar för båda kommunernas kost, lokalvård, fastighet, gata/park respektive räddningstjänst.

Tjänstemannaorganisationen består sedan hösten 2010 av två sektorer som i sin tur har ett antal budgetenheter. Kommunledningen utser sektorschefen, som leder arbetet på respektive sektor.

Kommunalt ägda aktiebolag

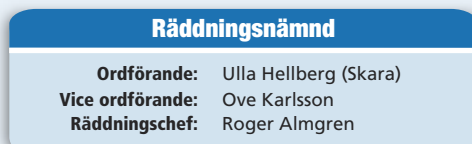
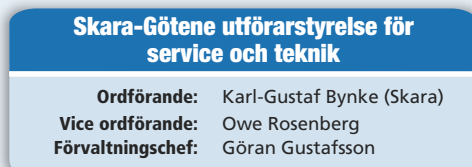
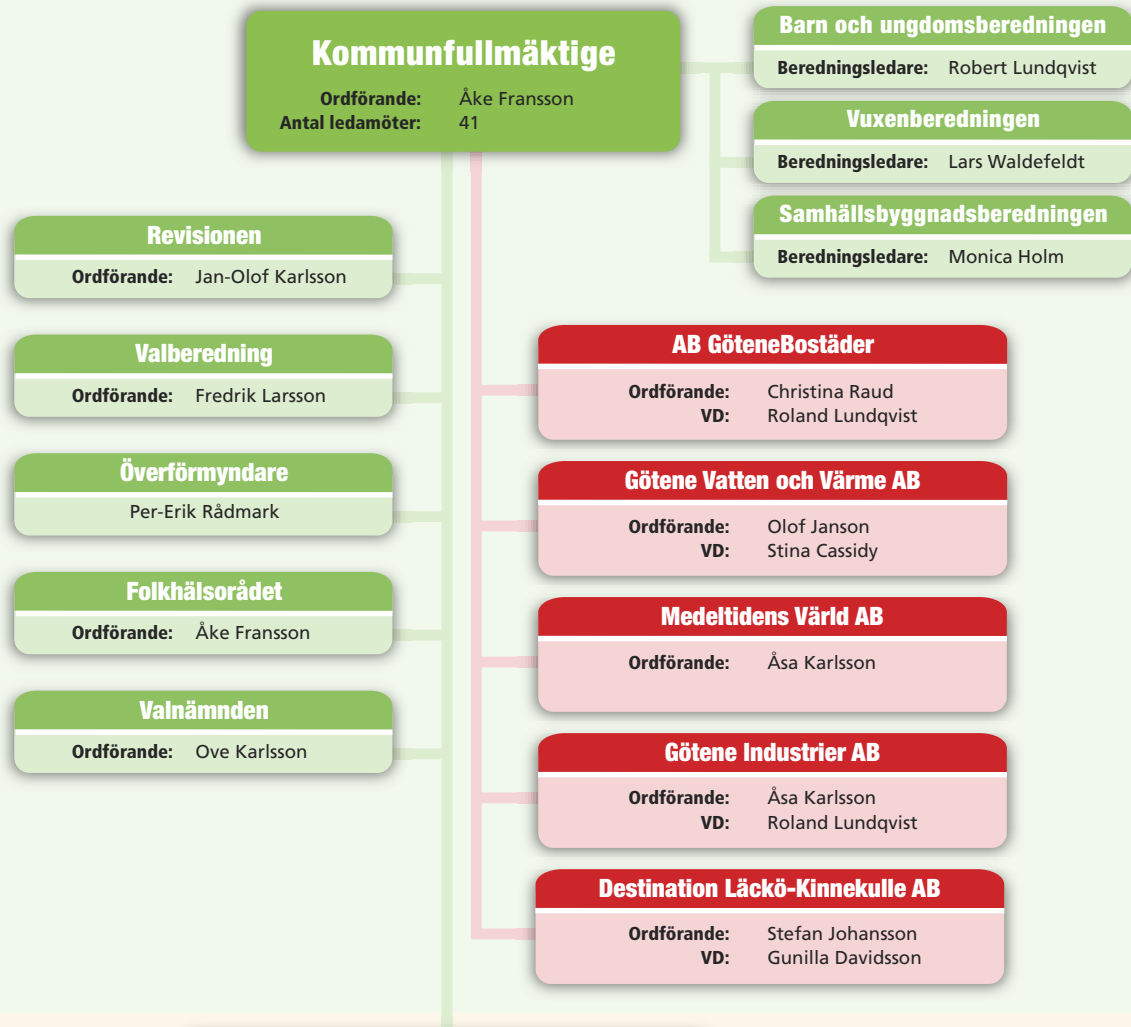
Götene kommun äger samtliga aktier i Götene Vatten & Värme AB, AB GöteneBostäder, Medeltidens Värld AB och Götene Industrier AB samt 27 procent i Destination Läckö-Kinneulle AB.

För de helägda bolagen tillsätter kommunfullmäktige styrelse och respektive styrelse utser verkställande direktör. I enlighet med kommunallagen utser kommunfullmäktige även en lekmannarevisor till respektive bolag. I det aktiebolag (Destination Läckö-Kinneulle AB) där kommunen inte har ägarmajoritet har kommunen representanter i styrelsen, vilka väljs av kommunfullmäktige. Även i det delägda bolaget har kommunfullmäktige utsett lekmannarevisor.

Kommunfullmäktiges styrning av de helägda bolagen sker enligt styrdokumentet Grunder och principer för styrning av Götene kommuns bolag (KF§44/2013). Av respektive bolags bolagsordning framgår dess ändamål. Utöver detta har kommunfullmäktige gett respektive bolag ägardirektiv. Enligt kommunallagen har även kommunfullmäktige alltid rätt att ta ställning i frågor av principiell karaktär eller annat av större vikt.

Kommunalförbund

GöLiSka IT är ett kommunalförbund som drivs tillsammans med Lidköping, Skara och Essunga kommuner. Götene kommuns andel uppgår till 16,1 procent 2014.

Cykelväg i Götene tätort.

Omvärldsanalys

Skatteunderlagets utveckling och statens stöd avgör storleken på skatteintäkterna

Utvecklingen av skatteunderlaget i riket samt statens stöd till kommunerna är avgörande för hur stora intäkter kommunerna får.

Utvecklingen av skatteunderlaget i riket samt statens stöd till kommunerna är avgörande för hur stora intäkter kommunerna får.

Utjämningsystemet utjämnar för skillnader mellan kommunerna när det gäller skatteunderlag och opåverkbara kostnader. Oberoende av struktur och kommuninvånarnas beskattningsbara inkomster ska kommunerna ha samma förutsättningar att ge sina invånare kommunal service.

Riksdagen fattade i november 2013 beslut om ett reviderat system för kommunalekonomisk utjämning som träder i kraft den 1 januari 2014. Beslutet överensstämmer i stort med utjämningskommitténs förslag förutom när det gäller inkomstutjämnningen. Beslutet innebär att avgiften sänks för de avgiftspliktiga kommunerna i inkomstutjämnningen.

Skatteunderlaget är beroende av hur sysselsättningen i riket är. En ökad sysselsättningsgrad med fler arbetade timmar ger kommunerna större möjligheter att möta ökade behov och vice versa.

Regeringen

Den nya regeringen lämnade i oktober 2014 sitt budgetförslag till riksdagen. I december röstade riksdagen ja till de borgliga partiernas förslag om budgetramar och därmed gick regeringens förslag till budgetramar inte igenom. Regeringen måste nu hantera den uppkomna situationen. Regeringen kan efter års-

skiftet lämna förslag till ändringar i den beslutade budgeten. Detta sker normalt i propositionerna om vårandringsbudget och höständringsbudget. Det är riksdagen som beslutar om ändringar i budgeten.

Regeringen meddelade i januari att man tror att svensk ekonomi kommer att växa 2015 med 2,4 procent. När regeringen presenterade sitt budgetförslag i höstas spåddes att bruttonationalprodukten (BNP) skulle växa med 3,0 procent. Nästa år tror regeringen på lite bättre fart i ekonomin med en tillväxt på 2,7 procent, men också det är en mer pessimistisk prognos jämfört med i höstas. Också utvecklingen på arbetsmarknaden tros bli sämre. Arbetslösheten väntas i år bli 7,7 procent mot 7,3 i höstens prognos. Men de kommande åren tror regeringen att arbetslösheten så sakteliga kommer att sjunka för att vid prognosperiodens slut 2018 ligga på 6,5 procent.

På kort sikt ser regeringen att den svenska tillväxten fortfarande inte riktigt tagit fart. Den långsammare återhämtningen i omvärlden håller tillbaka tillväxten i den svenska ekonomin.

Sveriges kommuner och landsting (SKL)

Sveriges kommuner och landsting (SKL) skriver i december 2014 att många utmaningar väntar kommunerna.

Efter flera år med relativt goda resultat för kommunerna förväntas resultatet för 2014 att försämrans. Den främsta anledningen till det sämre resultatet är att tillfälliga intäktsposter som återbetalning av försäkringspremier från AFA Försäkring och höjningar av det generella statsbidraget helt uteblivit.

När det gäller de närmaste åren finns det såväl orostecken som ljusglimtar. Trots att den internationella konjunkturen inte riktigt tagit fart ökar det reala skatteunderlaget i förhållandevis god takt. Samtidigt finns ett tryck uppåt på kostnaderna, inom

ett flertal områden och av ett flertalskäl. Demografiska förändringar innebär ett tilltagande kostnadstryck uppåt på flera verksamheter. Dessutom finns ytterligare utmaningar för kommunerna, det gäller till exempel ökade investeringsbehov samt ett ökat asyl- och flyktingmottagande.

Befolkningsutveckling

Götene kommuns befolkning ökade under 2014. Dess för innan minskade befolkningen under tre år.

Vid årsskiftet bodde 13 080 personer i kommunen, vilket innebär att befolkningen ökat med 52 personer under året. Befolkningsökningen beror främst på ett positivt flyttningsnetto på 48 personer. Totalt föddes det 137 barn under året, vilket är 4 färre än 2013.

Ur skattesynpunkt är befolkningen per den 1 november viktig. Den 1 november 2014 uppgick befolkningen till 13 075, vilket var en ökning med 7 personer jämfört med 1 november 2013.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen och lagen om kommunal redovisning ska i budgeten anges finansiella mål samt riktlinjer och mål för verksamheten som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Därtill ska förvaltningsberättelsen i årsredovisningen innehålla en utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Det är varje kommuns uppgift att inom lagens ramverk finna formerna för sin tillämpning.

Götene kommun har under många år strävat i riktning mot en sund ekonomi och god ekonomisk hushållning. I praktiken innebär det ett systematiskt arbete med rambudget som fastställts av kommunfullmäktige.

Diagram. Födelsenetto

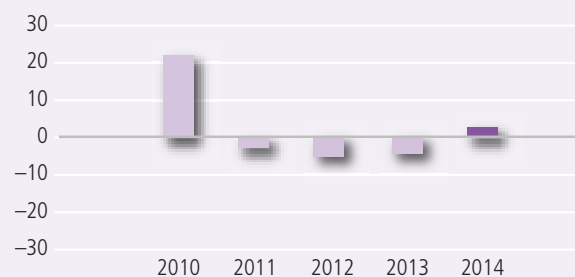

Diagram. In- och utflyttningsnetto (antal)

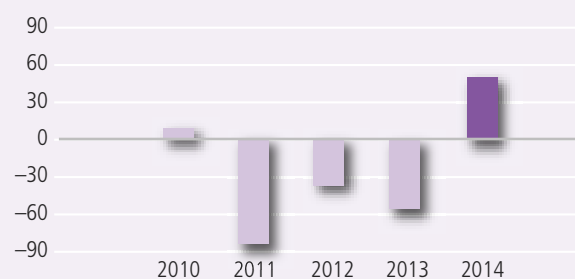
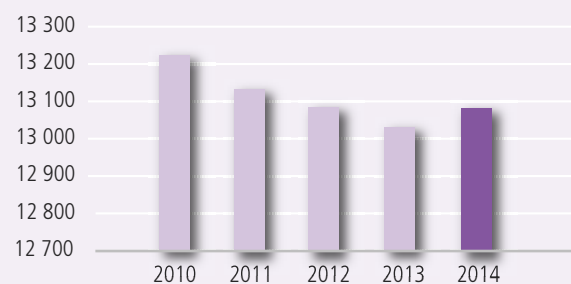

Diagram. Befolkningsutveckling (antal)

Personalekonomisk redovisning

Sammanfattning

Götene kommuns strategiska mål i medarbetarperspektivet är att vara en attraktiv verksamhet som skapar delaktighet och utveckling. Götene kommun vill på bästa sätt ta till vara medarbetarnas kompetens och använda den för att stödja mötet med kommunens brukare/kunder. Personalredovisningen 2014 avser att ge en kort beskrivning och ett antal fakta kring kommunens personal och personalarbete. Siffrorna inom parentes avser år 2013.

Vår personal

Antalet anställda har ökat med 40 personer, varav 22 är tillsvidareanställda och 18 är vikarier. Detta motsvarar en total ökning av personalstyrkan med 4,1 procent. Ökningen är störst inom äldre- och handikappomsorg samt individ- och familjeomsorg. Den största minskningen har skett inom grundskola inkl skolbarnomsorg. Andelen visstidsanställda är 12,2 procent, vilket är en ökning i jämförelse med föregående år.

Antalet anställda per budgetenhet

Budgetenhet				Andel procent
	Tillsvidare	Vikarier	Totalt	
Grundskola inkl. skolbarnomsorg	191	37	228	22,6 %
Äldreomsorg, inkl vikariepool	295	26	321	31,8%
Utbildning	1		1	0,1 %
Förskola	133	20	153	15,1%
Handikappomsorg	136	22	158	15,6%
Individ- och familjeomsorg	55	11	66	6,5 %
Konsult och administration	35	5	40	4,0%
Verksamhetsövergripande	19		19	1,9 %
Kultur och Fritid	22	2	24	2,4 %
Totalt	887	123	1 010	100,0%

Personalkostnad

	2014	2013	2012
Personalkostnad (mnkr)	418,3	393,6	379,2
Förändring (%)	6,3	3,8	1,8

Personalkostnad inklusive sociala avgifter och pensionskostnader har ökat med 6,3 % jämfört med år 2013. Personalkostnadsökningen beror bland annat på ökningen av såväl tillsvidareanställda som vikarier.

Semesterlöneskuld

	2014	2013	2012
Semesterlöneskuld (mnkr)	25,5	24,3	24,6
Förändring i procent	4,9	-1,2	9,8

Semesterlöneskulden har ökat med 1,2 mnkr, vilket motsvarar 4,9 %. Skulden består av sparade semesterdagar samt ännu ej utbetald ersättning för övertid. Antalet sparade semesterdagar har ökat och uppgår till 16 382 (15 614) dagar eller motsvarande 16,1 dagar per månadsanställd. Det är samma antal dagar per månadsanställd som föregående år eftersom antalet månadsanställda har ökat. Övertiden har minskat bland månads- och uppehållsanställda medan den ökat bland ferieanställda.

Personalstatistik

Månadsavlönad personal	2014	2013	2012
Medelålder	45,1	45,6	45,8
Genomsnittlig tjänstgöringsgrad	90,9 %	90,1 %	90,6 %
Medellön totalt	26 142	25 544	24 881
– kvinnor	25 850	25 190	24 579
– män	27 989	28 105	27 028
Personalomsättning tillsvidare	7,6 %	8,5 %	8,3 %
– därav pension/sjukersättning	3,5 %	2,8 %	3,4 %

Medelåldern har minskat något och är nu 45,1 år.

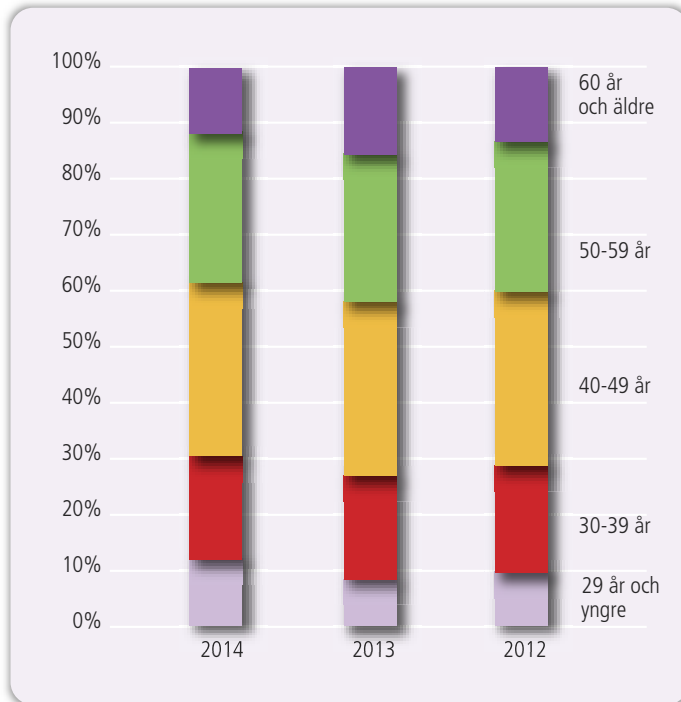
Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har ökat och är nu 90,9 % (90,1 %). Sysselsättningsgraden har ökat bland såväl kvinnor som män. Kvinnors sysselsättningsgrad är nu 90,7 % (90,2 %) och männens sysselsättningsgrad är 92,0 % (90,7 %). 62 % (61,8 %) av kvinnorna är anställda på heltid och motsvarande siffra för männen är 72,4 % (69,9 %). Andelen som är anställda på heltid har ökat bland både män och kvinnor. Ökningen av sysselsättningsgraden bland kvinnor kan vara en effekt av timbanksmodellen inom äldre- och handikappomsorg, vilken möjliggör en högre sysselsättningsgrad.

Löneskillnaden mellan kvinnor och män är 92,4 % (89,6 %), vilket är en minskning av löneskillnaden mellan kvinnor och män i jämförelse med föregående år (medellön för kvinnor/medellön för män).

Personalomsättningen har varit 7,6 % (8,5 %), vilket är en minskning från föregående år. Knappt hälften av personalomsättningen är pensionsavgångar, vilka ökat i jämförelse med föregående år. Detta är en förklaring till förändringen i åldersstruktur.

Andelen män anställda i kommunen är oförändrat 15 %.

Åldersfördelning

Andelen äldre arbetstagare i kommunen (över 60 år) har minskat och är nu 11,4 % (15,3 %), vilket är en minskning jämfört med föregående år. Andelen yngre (under 29 år) har ökat och är nu 11,6 % (7,8 %).

Andelen anställda som är yngre än 50 år är drygt 60 % (57,4 %), vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Årsarbetare mm

	2014	2013	2012
Antal årsarbetare 31 dec tillsvidareanställda	811	785	767
Antal personer 31 dec			
varav:	1 010	970	937
– tillsvidareanställda	887	865	851
– visstidsanställda med månadslön	123	105	86
– heltid	64 %	63 %	62 %
– deltid	36 %	37 %	38 %
– kvinnor	85 %	85 %	87 %
– män	15 %	15 %	13 %

Årsarbetare är ett mått som innebär att den sammanlagda sysselsättningsgraden omräknas för alla anställda till heltid. Antalet tillsvidareanställda årsarbetare uppgår till 811, vilket är en ökning med 26 årsarbetare. Antalet årsarbetare har ökat med 3,3 % jämfört med i fjol. Under året har kommunen anställt timanställda motsvarande ca 71 årsarbetare. I denna siffra ingår semestervikarier, som i enlighet med kollektivavtalet anställs med lön per arbetad timme.

Pensioner

Pensionskostnader

mnkr	2014	2013	2012
Pensionskostnad (mnkr)	33,1	31,2	31,6
Pensionsåtaganden (mnkr)	291,8	305,2	285,7

Pensionskostnaderna inkluderar följande poster:

- Pensionsutbetalningar enligt avtal tidigare än 1998.
- Individuell del enligt avtal från och med 1998.
- Garantipension/särskild ålderspension med mera.
- Försäkringsavgifter.
- Förvaltningsavgifter.
- Skuldförändringar.
- Särskild löneskatt på pensioner.

Pensionsåtaganden består av:

- Ansvarsförbindelse
- Pensionsavsättning

Sjukfrånvaro

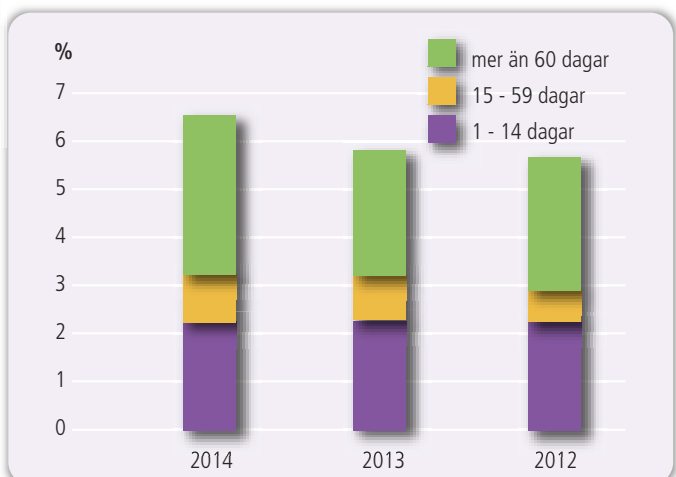
Sjukfrånvaron fortsätter att öka och uppnår nu 6,6 %, vilket är 0,8 procentenheter mer än föregående år. Den ökade sjukfrånvaron ses framförallt inom sektor Vårld och då främst inom äldre- och handikappomsorgen.

Sjukfrånvaro

%	2014	2013	2012
Sjukfrånvaro (%)	6,6	5,8	5,6

I nedanstående diagram syns sjukfrånvaron uppdelad efter antal dagar på sjukfrånvaron. Korttidsfrånvaron och sjukfrånvaron i intervallet 15-59 dagar är oförändrade, 2,3 % respektive 0,9 %, jämfört med föregående år. Den långa sjukfrånvaron ≥ 60 dagar har ökat från 2,6 % till 3,3 % 2014, vilket innebär en ökning med 0,7 procentenheter.

Sjukfrånvaron per intervall (%)

Sjukfrånvaro per ålder och kön

Åldersgrupp Sjukfrånvaro i %	2014			2013			2012		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
≤ 29 år	3,8	4,1	2,4	4,7	4,8	4,1	3,4	3,5	2,2
30-49 år	6,6	7,4	2,0	5,6	6,2	2,3	4,9	5,0	4,1
≥ 50 år	7,3	7,7	4,9	6,3	6,9	2,8	6,9	7,6	2,8
Totalt	6,6	7,2	3,2	5,8	6,4	2,7	5,6	5,9	3,3

Sjukfrånvaro i % per intervall

Åldersgrupp	2014		2013		2012	
	Procent	Andel av tot	Procent	Andel av tot	Procent	Andel av tot
1-14 dgr	2,3	35	2,3	40	2,2	39
15-59 dgr	0,9	14	0,9	16	0,8	14
≥ 60 dgr	3,3	51	2,6	44	2,6	47
Totalt	6,6	100	5,8	100	5,6	100

Sjukfrånvaro överstigande 59 dagar

Sjukskrivna – Antal personer med hel eller partiell frånvaro >60 dagar, 31 december respektive år

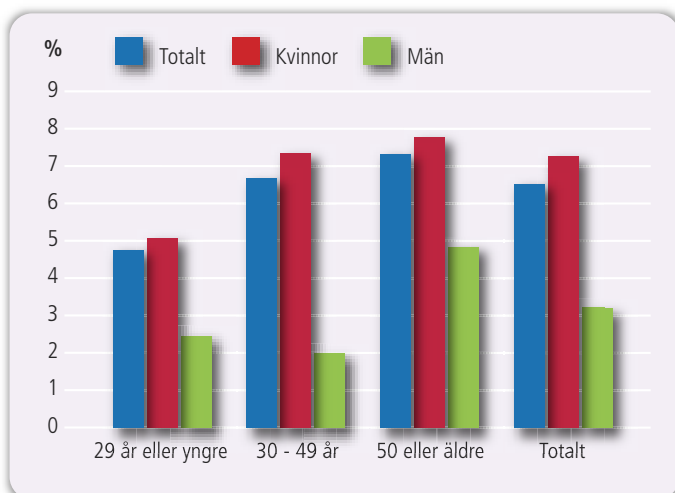
	2014	2013	2012
Helt sjukskrivna inkl rehabersättning	39	26	18
Partiellt sjukskrivna	13	19	16
Summa	52	45	34

Antalet anställda med längre sjukskrivningar har ökat under året och är nu 52 personer. Det är en ökning med 7 personer jämfört med föregående år. Av dessa har antalet personer med hel sjukskrivning ökat från 26 till 39 personer medan antalet med partiell sjukskrivning har minskat från 19 till 13 personer.

Sjukfrånvaro per kön och ålder

Sjuktalen visar en ökad sjukfrånvaro bland både kvinnor och män samt för åldersgruppen 30 år och uppåt. För gruppen 30 år och yngre har sjukfrånvaron minskat något i jämförelse med föregående år. Minskningen gäller båda kvinnor och män, men med en något större minskning bland män.

Sjukfrånvaro 2014 – jämförelse i åldersintervall och kön

Enligt statistik från Försäkringskassan ökar sjukfrånvaron bland kvinnor inom framförallt yrkesområdet vård och omsorg. Det är ett område som upptar största delen av Götene kommuns verksamhet. De yrkesområden med lägre sjukfrånvaro, som exempelvis tekniskt arbete, finns inte representerade i kommunen utan endast de grupper där sjukfrånvaron är som högst, det vill säga kvinnodominerade grupper inom vård och omsorg. Detta måste beaktas när jämförelse sker med övriga kommuner avseende den totala sjukfrånvaron.

Arbetet med sjukskrivningar och rehabilitering fortgår. Under året har en uppdatering av Götene kommuns rehabiliteringsprocess påbörjats och en utbildningsdag för chefer kring rehabilitering har genomförts. Det är viktigt att fortsätta arbeta aktivt med rehabiliteringsprocessen för att snabbt kunna arbeta konstruktivt omkring en sjukskriven medarbetare med hjälp av företagshälsovård, försäkringskassa, närhälsa samt eventuellt arbetsförmedling. Möten med företagshälsovården har och kommer att fortsätta genomföras för att se över deras möjlighet att bistå med insatser för att minska sjukfrånvaron. En satsning har gjorts där kommunen erbjudit sjukskrivna ett deltagande i mindfulnesskurs. Ett uppskattat inslag där förhoppningen är att kunna fortsätta det arbetet under 2015.

Götene kommun har tagit initiativ till ett rehabiliteringsnätverk med kringliggande kommuner, försäkringskassa och arbetsförmedling, med start i slutet av september. Syftet med nätverket är ge möjlighet till dialog, diskussion och erfarenhetsutbyte vad det gäller rehabiliteringsområdet.

Attraktiv arbetsgivare och personalarbete

Götene kommuns mål att vara en attraktiv arbetsgivare och nå vårt mål ”En verksamhet i toppklass för våra medborgare” kvarstår. Det finns många olika delar att arbeta med för att utveckla kommunens attraktivitet som arbetsgivare.

Timbank

Inom äldre- och handikappomsorgen har arbetet med införandet av timbank som arbetstidsmodell fortsatt. Det har framför allt handlat om att befästa timbanksmodellen samt att informera och diskutera kring utformningen och användandet av den.

Arbetstagarorganisationen Kommunal, vars medlemmar är de som berörs mest, gavs i början av året tillfälle att samla sina medlemmar för ett gemensamt ställningstagande om timbank. Beskedet tillbaka till arbetsgivaren var ett önskemål att fortsätta med arbetstidsmodellen. Däremot fanns områden att förtydliga och utveckla och arbetet med detta har påbörjats och kommer att fortsätta under 2015.

Götene kommun har fortsatt sitt arbete med begreppet önskad sysselsättningsgrad, det vill säga att ge fler anställda möjligheten att över tid arbeta så mycket man önskar. Detta är en del i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och skapar bättre förutsättningar för balans i livet med verksamheten som utgångspunkt.

Chefsutveckling

I februari genomfördes uppföljning av utbildning i utveckling av löneprocess. Utbildningen hölls av Per Andersson från Arbetsgivarkonsulterna, och såväl chefer som fackliga företrädare deltog.

Under våren har Myrna Palmgren föreläst om optimeringslära. Myrna Palmgren är matematiker och doktor i optimeringslära, men hennes specialitet har kommit att bland annat handla om resurs- och bemanningsfrågor. Hon blev 2012 utnämnd till årets kommunalekonom.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) genomförde en seminariedag med inriktning verksamhetsutveckling och psykosocial arbetsmiljö, samtliga kommunens chefer bjöds in att delta via webben i vår lokal Göta.

Under hösten erbjöd Götene kommun i samarbete med Lidköpings kommun och Avonova chefsutbildningar. Dessa utbildningar har omfattat ämnena Positiv psykologi - Att skapa delaktighet, Kris hot våld samt Konflikthantering. Målet med utbildningarna har varit att stödja cheferna i ledarrollen. Målet har också varit att ge verktyg och metoder för att kunna utveckla medarbetarskapet.

Personalenheten har i egen regi under hösten genomfört utbildningar i systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) och rehabiliteringsprocessen till samtliga chefer.

Götene kommun har tidigare genomfört utbildning i situationsanpassat ledarskap i samarbete med Margareta Nordström, Nordström konsult AB och i november 2014 genomfördes den första delen av utbildningen för nya chefer. Den andra delen av utbildningen planeras till våren 2015. Därmed kommer alla chefer i Götene kommun ha genomgått denna utbildning.

Friskvård/Hälsoarbete

Under våren har olika insatser gjorts för att främja personalens hälsa. 10 stycken ”prova-på-pass” har anordnats i samarbete med en lokal träningsanläggning. Passen syftade till att stimulera personal som vanligtvis inte tränar att komma igång. Götene kommun arrangerade en bussresa till Våruset i Vänersborg, vilket är ett mycket uppskattat inslag under våren. 120 kommunanställda åkte med till Våruset för att springa och umgås under trevliga former. Under vårvintern avslutade kommunen också ”Götene klassikern” med skidåkning där över 100

personer har deltagit i någon av grenarna i klassikern. En familjedag i Kinnekullebacken var inplanerad i slutet av februari, dessvärre var inte vädret gynnsamt vid aktuellt tillfälle varför denna aktivitet fick ställas in. Under hösten föreläste Jan Thern om hälsa vid två tillfällen där all personal hade möjlighet att delta.

Kommunen har också en anställd massör som personalen kan nyttja kostnadsfritt utanför arbetstid. Motionsbidraget till våra anställda har även funnits under 2014 men använts av ett mindre antal personer jämfört med 2013.

I oktober gick kommunens medarbetarenkät ut till våra anställda. Svarsfrekvensen på 83 % var mycket god. Götene kommun har nått goda resultat och höjt sitt NMI till 76 från 72 vid föregående undersökning 2012.

Under året har kommunens chefer haft möjlighet att beställa Miniföreläsningar via Avonova med teman som är anpassade utifrån dagens behov på arbetsplatserna. Föreläsningarnas tema är sömn, oregelbundna arbetstider, kost, stresshantering, ergonomi och riskbruk. Götene kommuns hälsoinspiratörer på arbetsplatserna spelar en viktig roll i vårt arbete att främja hälsan hos våra anställda.

Framtiden

Vi måste som arbetsgivare fortsätta arbeta strategiskt för att attrahera arbetskraften vi behöver och samtidigt behålla och utveckla den personal vi har anställt. En föryngring har skett och vår medelålder är nu 45,1 år (45,6 år) och 11,4 % (15,3 %) av de anställda är 60 år eller äldre.

Inom löneområdet är de offentliganställdas lönenivåer fortsatt en utmaning att hantera då kommunen får konkurrera om den kvalificerade arbetskraften med såväl de större kommunerna som privata sektorn. Ska vi konkurrera med marknadsmässiga löner inom olika områden, påverkar det lönepolitiken i stort.

Miljöredovisning

Miljöredovisningen sammanställs för att åskådliggöra några viktiga miljötrender i Götene kommun. Genom nyckeltal kan förändringar följas och jämföras över tiden. Resultaten och nyckeltalen utgår från de nationella miljömålen men är grupperade på ett sätt som stämmer överens med Götene kommuns typiska miljöfrågor:

Lokala miljö kvalitetsmål

Miljömålen för Västra Götaland utgår från de nationella miljömålen och är en grundläggande utgångspunkt för miljöarbetet på kommunal nivå. Under 2013 beslutades att kommunen ska införa ett miljöledningssystem med syfte att förbättra dokumentation och uppföljning av kommunens miljöarbete. Under 2014 har kommunens arbete främst inriktat sig på att skapa en grund för hur miljöledningssystemet inom kommunen kan se ut och hur det ska samordnas med kommunens bolag.

Den 9 april, 2014 beslöt Kommunstyrelsen att gå med i kommunnätverket - Hållbar utveckling väst. Hållbar utveckling väst är regionalt energikontor i Västra Götaland. De driver på utvecklingen mot ett hållbart samhälle och verkar genom samordning, nätverksbyggande, projektutveckling och projektledning. Målgrupperna är i första hand länets kommuner, men även företag och organisationer.

Energi- och klimatrådgivning

Götene kommun erbjuder kostnadsfri och lokalt anpassad energi- och klimatrådgivning till enskilda, föreningar och företag. Syftet är att bidra till en effektivare energianvändning och att öka andelen förnybar energianvändning och att öka andelen förnybar energi. Verksamheten bedrivs enligt särskild verksamhetsplan som beslutas av kommunstyrelsen. Rådgivningen bedrivs exempelvis genom telefonrådgivning, föreläsningar, informationskampanjer, annonsering, artiklar och på mässor.

Energieffektivisering under 2014

Elanvändning i kommunens fastigheter: 4 117 MWh. Värmeanvändning (klimatkorrigerad) i kommunens fastigheter: 6 512 MWh. Elanvändning gatubelysning: 998 MWh

Både vad gäller fastighetsel och fastighetsvärme är ovanstående siffror en minskning med 18 % jämfört med utgångsåret 2009 (el 5 014 MWh, värme 7 940 MWh). Målet var 10 % minskning. En viss del av minskningen beror på minskad total fastighetsyta då det netto frångått mer än vad som tillkommit i förvaltad yta sedan 2009, men även med hänsyn till detta är det en stor minskning som skett. Vad det gäller gatubelysningen så är det en minskning med 15 % sedan utgångsåret 2009 (el 1 175 MWh). Också här var målet till 2014 en minskning med 10 %.

Exempel på "energi händelser" under 2014

- Kommunen köpte under året sin el som "Bra-Miljöval"-märkt.
- Ny panncentral byggs i Lundsbrunn där värmen nu produceras med pellets och RME (rapsolja) istället för med flis och fossil eldningsolja.
- Tillbyggnad på Fornängsskolan startar, där högt ställda krav på energieffektivitet ställts.
- Hällekis idrottshall invigs som en av Sveriges mest energieffektiva idrottshallar.
- Ett 40-tal av kommunens anställda inom hemtjänsten under året genomfört en utbildning i ECO-driving.

Projekt Life+ Vänern

LIFE är EU:s program för finansiering av större miljö- och naturvårdsprojekt och ska bidra till genomförandet av EU:s miljö- och naturvårdsdirektiv. LIFE+ Vänern ingår i den del av LIFE-programmet som heter LIFE+ Natur och biologisk mångfald. Detta program fokuserar på genomförandet av de två EU-direktiv som heter Fågeldirektivet och Art- och Habitatdirektivet. Även friluftslivet gynnas eftersom det öppna landskapet är mer attraktivt att besöka. Projektet arbetar också för att öka kunskapen om Vänerns naturvärden och Natura 2000-områden.

Projektet LIFE Vänern ska restaurera igenväxande miljöer som strandängar, betesmarker och fågelskär i 17 av Vänerns Natura 2000-områden. Inom Götene kommun berörs främst Fågelöarna, norr om Blombergs hamn och Varaskogen, nordväst om Forshemsviken i Vänern.

LIFE+ Vänern är ett samarbetsprojekt mellan de två länsstyrelserna i Värmland och Västra Götaland. Projektet startade i september 2013 och kommer pågå till sista december 2018. Projektet har en budget på ca 21 miljoner kronor. Av pengarna kommer 50 procent från EU:s naturvårdsfond LIFE+, 25 procent från Naturvårdsverket och 25 procent från länsstyrelserna själva.

Biosfärområdet Vänerskärgården med Kinnekulle

Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle är en ideell förening som på uppdrag av Unesco arbetar för att hitta lokala lösningar på globala utmaningar. Utvecklingen av biosfärområdet sker i samverkan mellan Götene, Lidköping och Mariestads kommuner.

Tre viktiga syften med ett biosfärområde är att bevara, utveckla och stödja:

- Att bevara den biologiska och kulturella mångfalden, samt dess ekosystem och landskap
- Att utveckla samhället på ett långsiktigt och hållbart sätt
- Att stödja forskning, miljöövervakning och demonstrationsprojekt

Tromb för röjning.

I biosfärområdet har fyra centrala byggstenar identifierats för arbetet: En gränslös samverkan, en framgångsrik biosfärekonomi, en god kunskap om biosfären samt hållbar samhällsdesign. Under 2014 har arbete skett inom ramen för dessa byggstenar. Några exempel:

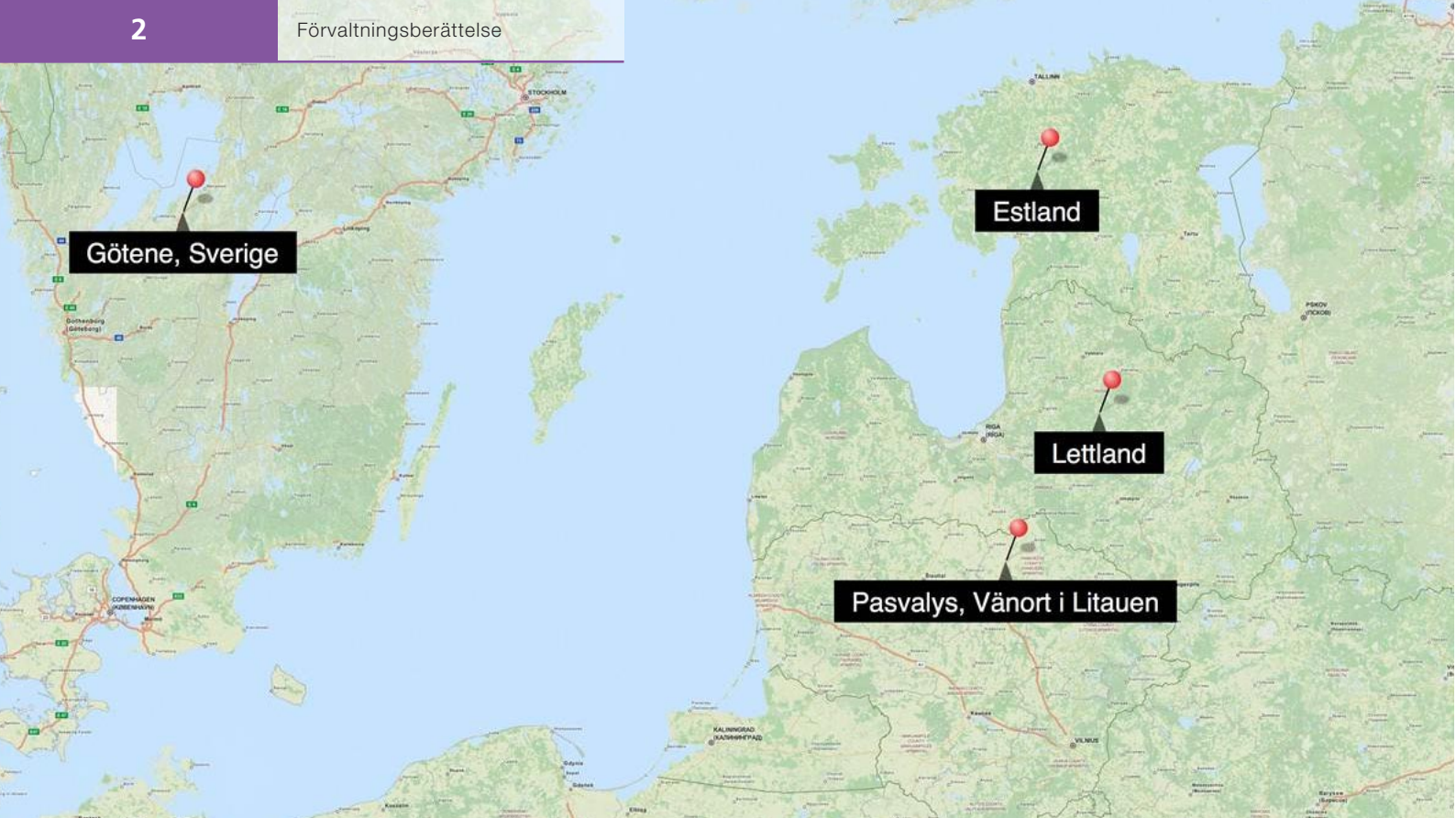
Inom Biosfärområdet har 14 nya biosfärambassadörer utbildats, totalt 36 stycken är engagerade. Ambassadörerna har under året även utbildat 50 nya miniambassadörer – entusiastiska 5-åringar som fått lära sig om hållbarhetsfrågor och biosfärområdet.

Biosfärområdet har slutfört ett stort antal projekt inom ramen för Fiskeområdet som drivits sedan 2009. Den totala satsningen har inneburit att utvecklingsprojekt för 13 miljoner kronor genomförts där bland annat en lansering av varumärket ”Vänerlöjrom” gjordes. En ansökan för ett nytt Fiskeområde som omfattar hela Vänern har förberetts under året.

En förstudie som undersökt förutsättningar och möjligheter att bilda en Geopark har genomförts. Geopark är en utnämning inom ett globalt nätverk som bildats i syfte att synliggöra det geologiska arvet och dess värden.

Arbetet med projektet Exportmogen destination har fortsatt. Projektet syftar till att genom samverkan mellan de tre biosfärkommunerna påbörja utvecklingen av området till en exportmogen destination med särskild inriktning mot näringslivsutveckling och hållbarhet.

Biosfärområdet har också utvecklat satsningen på samhälls-entreprenörskap, bland annat har en internationell workshop arrangerats med deltagare från Spanien, England, Skottland, Malaysia, Sydkorea, Sverige och Kanada.

Götene – en del av EU.

Götene på den internationella arenan

Pasvalys i Litauen – Götene kommuns Vänort

Jobbskuggning: Demensjukvård i Litauen

Under 2014 avslutade demensenheten i Götene kommun sitt EU-projekt ”Increased Activities and new Approaches to Dementia Care”. Syftet med projektet var att hitta nya metoder och aktiviteter för personer med demenssjukdom, utifrån personcentrerad omvårdnad med salutogent perspektiv. Olika professioner inom äldreomsorg såsom undersköterskor, legitimerad personal, personer med övergripande ansvar studerade likheter och skillnader i äldreomsorgen i England (2013) och i Litauen (2014). Projektdeltagare med olika professioner åkte 2014 till Götene kommuns vänort Pasvalys i Litauen för att hitta nya idéer och lösningar för att ge god omsorg till personer med demens och deras anhöriga. Resultatet blev att alla deltagare har lärt sig mycket som berikar kring professionen och har samtidigt fått en inblick i annans kulturs sätt att betrakta och förhålla sig till personer med demenssjukdom.

Framtida samarbetsprojekt med vår vänort Pasvalys

En delegation från Götene kommun deltog i Pasvalys traditionella stadsjubileum (Sep 2014). Det diskuterades även nya projektidéer och möjligheter för kommande samarbetsprojekt i den nya EU-programperioden 2014-2020 som kan stärka Götene och Pasvalys vänskapsband.

Idéverkstad och projektutveckling

Det svenska samhällets internationalisering ställer höga krav på människors förmåga att leva med och förstå de värden som ligger i en kulturell mångfald. Flera kommunala utmaningar och utvecklingsbehov är gemensamma för kommuner i övriga världen. Under 2014 fortsatte flere enheter och skolor i Götene kommun med sitt projektutvecklingsarbete och partnersök för att söka projekt i den kommande programperioden 2014-2020.

Internationell samverkan Västra Skaraborgs 6 kommuner

Kommunfullmäktige i de sex kommunerna i Västra Skaraborg (Essunga, Grästorp, Götene, Lidköping, Skara och Vara) har gett uppdrag att ta fram förslag för fler formaliserade samarbeten inom olika områden, som t.ex. internationella frågor. De sex kommunerna ser positivt på en formaliserad samverkan inom internationella frågor. Syftet är att stärka kommunernas internationella arbete och ge möjlighet till fler gemensamma kommunövergripande projektansökningar och projekt.

Götene kommuns planer för verksamheten

Kommunala planer är politiska styrdokument som antagits av Kommunfullmäktige. Planerna har arbetats fram av Kommunfullmäktiges tre beredningar. Barn- och ungdomsberedningen, Samhällsbyggnadsberedningen och Vuxenberedningen.

Aktuella planer:

Barn- och ungdomsdemokratiplan 2014-2020

1. Bostadsförsörjningsplan 2013-2020
2. Drogpolitisk plan 2015-2020
3. Energi- och klimatplan 2012-2016
4. Framtidsplan 2009-2020
5. Fritidsplan 2013-2015
6. Grönstrukturplan för tätortsnära skogar och grönytor 2014-2018
7. Kultur- och biblioteksplan 2010-2015
8. Näringslivsplan 2010-2015
9. Plan för funktionshindersområdet 2010-2014
10. Plan för kommunal borgen 2011
11. Plan för pedagogisk omsorg 2014-2018
12. Plan för Stödjande och förebyggande arbete för barn, ungdomar och vuxna 2012-2015
13. Turismplan 2010-2015
14. Vindkraftplan
15. Väg- och infrastrukturplan 2010-2015
16. Äldreomsorgsplan 2010-2015

Barn och ungdomsberedningen

Barn – och ungdomsberedningen har arbetat med att ta fram politiska planer inom områdena skola, individ och familj, fritid, föreningar samt kost och städ. Beredningen har också arbetat med att ta fram ny Översiktsplan ”Götene 2030”.

Verksamhetsplaner som överlämnats för beslut av Kommunfullmäktige under den senaste mandatperioden

- Barn- och ungdomsdemokratiplan 2014 – 2020
- Fritidsplan 2013 – 2015 *)
- Plan för pedagogisk omsorg 2014 – 2018
- Plan för stödjande och förebyggande arbete för barn, ungdomar och vuxna 2012 – 2015

*) *Fritidsplanens korta giltighetsperiod beror på att den tidigare planen förlängdes innan beredningen arbetat fram en ny.*

Under mandatperioden har beredningen redovisat en rapport om demokratiarbete bland barn och ungdomar.

Rapporten resulterade i att beredningen formulerade en Barn – och ungdomsdemokratiplan som antogs av Kommunfullmäktige 2014.

Två representanter från Barn- och ungdomsberedningen har deltagit på Folkhälsorådets möten och återrapporterat till beredningen om vad som tagits upp på rådet.

Former för medborgardialog

Inför framtagandet av Fritidsplan, Barn- och ungdomsdemokratiplan och Plan för pedagogisk omsorg har beredningen besökt verksamheten för att träffa medborgare som tar del av verksamheten och för att samtala med personal. Beredningen har också vid ett flertal tillfällen haft besök av verksamhetsföreträdare för att få information. Beredningen har vid ett flertal tillfällen stått bakom ”Månadens fråga” på kommunen hemsida.

Hemsidan kan vara en bra kontaktväg gentemot medborgarna om vilka områden nämnden arbetar med för tillfället.

Samhällsbyggnadsberedningen

Samhällsbyggnadsberedningen har ansvarat för det strategiska arbetet inom följande ansvarsområden:

Gata, park, fastighet, trafik, plan, mark, näringsliv, turism, marknadsföring, räddningstjänst, kollektivtrafik, beredskap, kultur och IT.

Under 2014 har Samhällsbyggnadsberedningen främst arbetat med ny Översiktsplan, Grönstrukturplan för tätortsnära skogar och grönytor och Vindkraftsplan.

Samhällsbyggnadsberedningen anser att man genomfört det planarbete som skulle ske under mandatperioden och fört den medborgardialog som behövts.

Vid planarbetet har olika arbetsgrupper bildats inom Samhällsbyggnadsberedningen vilket varit mycket framgångsrikt.

Planarbetet har varit tids- och kostnadseffektivt enligt beredningen. Samhällsbyggnadsberedningen anser att arbetet har varit fyllt av arbetsglädje.

Vuxenberedningen

Vuxenberedningen har ansvarat för det strategiska arbetet inom följande ansvarsområden:

Äldreomsorg, handikappomsorg, Komvux, sysselsättningsfrågor, konsumentvägledning och skuldsanering.

Under 2014 har Vuxenberedningen främst arbetat med ny Översiktsplan och att göra politikerbesök inom den verksamhet som berör beredningens ansvarsområde.

Medborgardialog

Vuxenberedningen har under denna mandatperiod haft medborgardialog i samband med deltagande på seniordagar och vid besök i berörd kommunal verksamhet.

Vuxenberedningen har även varit representerad i Götene Pensionärsråd (GPR) och Rådet för funktionshindrade (RFF).

Vuxenberedningens interna arbete

Vuxenberedningens ledamöter har varit personer från kommunens olika partier som har fokuserat på uppgiften att planera målen för de av oss tilldelade planeringsområden.

Vuxenberedningens möten har förts i en positiv anda med ”högt i tak” där beredningens ledamöter utarbetat och fastställt dessa politiska planer.

God ekonomisk hushållning

1 Finansiella mål

Kommunfullmäktige i Götene antog 2013-09-23 följande mål för god ekonomisk hushållning. Resultatet ska vara så högt att:

- Värdet för kommunens egna kapital säkerställs.** För att säkerställa värdet på kommunens egna kapital behöver resultatet minst motsvara inflationen för året. 2014 är konsumentprisindex -0,3 procent, vilket innebär att kommunens egna kapital inte behöver öka i år för att värdet ska säkerställas.
- Verkliga pensionskostnader täcks.** För att täcka verkliga pensionskostnader behöver resultatet vara minst lika stort som den genomsnittliga förändringen av ansvarsförbindelsen under de senaste fem åren. År 2014 minskade ansvarsförbindelsen med 13,1 mnkr. Tillsammans med tidigare års förändringar (-8,6 mnkr, +18,4 mnkr, +0,9 mnkr och +18,9 mnkr) innebär det ett resultatkrav på 3,3 mnkr för att täcka verklig pensionskostnad.
- Självfinansiering av investeringar uppnås.** Självfinansiering av investeringar uppnås när årets resultat tillsammans med årets avskrivningar är högre än årets investeringar. Självfinansiering räknas, när det gäller god ekonomisk hushållning, för en period på fyra år. Eftersom årets investeringar är 37,1 mnkr behövs ett resultat på 0,3 mnkr för att uppnå självfinansiering för åren 2011-2014.

God ekonomisk hushållning 2014

God ekonomisk hushållning mnkr	2014
Resultatkrav för att säkerställa eget kapital	-0,9
Resultatkrav för att täcka verklig pensionskostnad	3,3
Självfinansiering investeringar	
Årets avskrivningar 2011-2013	46,3
Avskrivningar 2014	15,8
Årets investeringar 2011-2013	54,9
Investeringar 2014	37,1
Årets resultat 2011-2013	29,6
Resultatkrav 2014 för att uppnå självfinansiering	0,3
Resultatkrav för god ekonomisk hushållning	2,7
Redovisat resultat	2,7

För att uppnå god ekonomisk hushållning år 2014 behöver resultatet vara minst 2,7 mnkr och eftersom resultatet just är 2,7 mnkr har Götene kommun uppnått god ekonomisk hushållning för 2014.

Förutom resultatkrav för god ekonomisk hushållning har kommunen två övriga finansiella mål. Det ena är att utdebiteringen ska hållas oförändrad och det andra är att soliditeten inklusive pensionsförpliktelser ska vara positiv och förbättras.

Skattesatsen var oförändrad 2014 och soliditeten var 4,3 % vilket är en ökning med 2,9 procentenheter jämfört med 2013. Därmed är båda målen uppfyllda 2014.

2 Verksamhetsmål

Kommunstyrelsens målstyrning – uppföljning av styrkortsmål

Kommunstyrelsen beskrev i sina styrkortsmål områden och frågeställningar som det var speciellt angeläget att arbeta med och fokusera på under 2014. Målen är långsiktiga och uppföljningen görs med beaktande av att det dock krävs ett långsiktigt arbete att nå dem.

Styrkortsmålen ska stimulera till ett utvecklings- och förändringsarbete i verksamheten. Kraven på objektiv mätbarhet i styrkortsmålen har ändrats till förmån för en fortlöpande och engagerande diskussion hur man bäst når målen.

Styrtorer och enheter gör en årlig utvecklingsplan utifrån Kommunstyrelsens styrkortsmål, de kvalitetskrav som finns i lagstiftningen samt resultat i kvalitetsmätningar och annan uppföljning.

Denna redovisning innehåller en uppföljning på kommunlednings- och sektornivå med exempel på resultat man vill uppnå och på aktiviteter. I redovisningen görs bedömningen "Mycket hög måluppfyllelse", "Måluppfyllelse till övervägande del", "Begränsad måluppfyllelse" respektive "Mycket låg måluppfyllelse".

Styrkortsmål 1: Götene är en attraktiv och hållbar kommun

Exempel på resultat verksamheten vill uppnå i sina utvecklingsplaner är:

- Vårdnadshavare väljer skolor/förskolor i Götene för att dessa har hög kvalitet
- Erbjuder stöd och service av god kvalitet inom äldreomsorgen
- Ökat invånarantal, ökat nyföretagande, god tillgång till internetuppkopplingar
- En ökad professionalism i den kommunala verksamheten och ett tydligt "För dig-perspektiv"
- Kommuninvånarna upplever att de har information och påverkansmöjlighet
- Tydliggöra kommunens arbetsgivarvarumärke
- Beskrivningar av förbättringar i kvalitet och attraktivitet i enskilda verksamheter

Måluppfyllelsen pendlar från "Begränsad måluppfyllelse" till "Mycket hög måluppfyllelse". En samlad bedömning är att utvecklingsplanerna innehåller många åtgärder för att öka kommunens attraktivitet. Flertalet åtgärder är genomförda och har lett till de resultat man velat uppnå. Några åtgärder har tagit längre tid att genomföra än planerat, vilket innebär en begränsad måluppfyllelse 2014 i enstaka resultat.

Vinterväg i närheten av Kinnekulle.

- Invånarantalet har ökat enligt SCB:s redovisning såväl 1 november som 31 december 2014.
- Näringslivsföreningen och kommunen har tillsammans utarbetat ett nytt målbildsdocument för en ökad attraktivitet.
- Det har varit en aktiv planering och marknadsföring av nya Bostadsområdet Nordskog 3. Planeringen har skett utifrån ”vi bygger ett samhälle”. Tomtförsäljningen har påbörjats.
- fördjupad översiktsplan för Kinnekulle är antagen
- Service i bibliotek och Mk utvecklas fortlöpande. En ”infopunkt” finns nu i biblioteket.
- Skolor/förskolor bjuder in vårdnadshavare och barn/elever till ”öppet hus” inför val av förskola/skola
- Äldreomsorgen har högt betyg i den nationella brukarundersökningen

Styrkortsmål 2: Götene är en klimat- och miljömedveten kommun

Exempel på resultat verksamheten vill uppnå i sina utvecklingsplaner är

- Stärka miljö- och klimatmedvetenheten i den kommunala organisationen
- Källsortering, fler rutiner handläggs digitalt, fler E-tjänster, köp av miljömärkt och giftfritt förbrukningsmaterial, ruttoptimering inom hemvården, reservatsbildning Björkulla Sand

Måluppfyllelsen pendlar från ”Begränsad måluppfyllelse” till ”Måluppfyllelse till övervägande del”

Utvecklingsplanerna innehåller såväl långsiktiga övergripande resultat man vill uppnå som konkreta direkta åtgärder

på arbetsplatserna. De långsiktiga övergripande resultaten har en begränsad måluppfyllelse. De mer konkreta direkta målen har en högre måluppfyllelse.

- Barn och elever agerar miljömedvetet utifrån ålder. Sopsortering på alla förskolor/skolor.
- Samtal sker med eleverna om ursprungsmärkning och om matsvinn
- Minskad bilanvändning inom vård och omsorg genom ”ruttoptimering” och ökat cyklande vid förflyttning i centralorten.
- Minskad pappersanvändning/minskad kopiering
- E-fakturor är infört
- Natur- och skogsbruksåtgärder utifrån ett starkt miljöperspektiv
- Arbetet med ett nytt ledningssystem pågår där miljöledningsfrågor kommer att ingå.

Styrkortsmål 3: Götene kommun är ett tillgängligt samhälle för alla

Exempel på resultat verksamheten vill uppnå är:

- Verka för ökad tillgänglighet i samhället totalt sett
- Fler inom kommunen ska ha tillgång till bredband
- Kommunen använder ett språk som är enkelt, vårdat och begripligt
- Informationen på hemsidan/webbplatsen utvecklas och är väl uppdaterad
- Den fysiska miljön i skolor och förskolor liksom lek- och sportredskap är anpassade för alla.
- Kulturarrangemang ska vara tillgängliga i så stor utsträckning som möjligt.

Måluppfyllelsen pendlar från "Begränsad måluppfyllelse" till "Måluppfyllelse till övervägande del."

En samlad bedömning är att det huvudsakligen är en begränsad måluppfyllelse i de resultat man vill uppnå. I utvecklingsplanerna beskrivs goda ambitioner som det krävs ett långsiktigt arbete att uppnå.

Högst måluppfyllelse redovisar sektor Vårdför barn och unga när det gäller åtgärder och anpassningar inom skola/förskola.

- Kulturarrangemang förläggs till olika platser i kommunen
- Kommunen arbetar med ett klarspråksprojekt.
- En del mer lättlästa broschyrer har tagits fram inom Äldreomsorg och Handikappomsorg
- Årliga inom- och utomhusronder genomförs inom skolor och förskolor utifrån bland annat tillgänglighetsaspekten. De brister som framkommer åtgärdas.
- En "Tillgänglighetsworkshop" är genomförd och kommer att följas upp.
- En inventering av bredbandstillgång är gjord som underlag för utvecklingsåtgärder.

Styrkortsmål 4: Alla får ett gott bemötande

Exempel på resultat verksamheten vill uppnå är:

- Tydliggöra vikten av en korrekt kommunikation
- Att alla blir sedda och bemötta med respekt
- Det första intrycket ska vara välkomnande
- Det är god stämning och respekt mellan arbetskamrater
- Vi ska alltid ha kundens behov och önsknings i centrum

Måluppfyllelsen pendlar från "Måluppfyllelse till övervägande del" till "Mycket hög måluppfyllelse"

Bemötandefrågor är ett ständigt pågående arbete och väl inarbetat i verksamheten. Man har i huvudsak mycket hög måluppfyllelse på de resultat man vill uppnå. I SCB:s medborgarundersökning våren 2014 är kommunmedborgarna nöjda med det bemötande och den service man får.

- En kommunikationsstrategi är färdigställd
- Värdegarantier är reviderade och värdegrundsbildningar genomförda (ÄO)
- Kontinuerliga diskussioner om värdegrund, god service och gott bemötande i verksamheterna

Styrkortsmål 5 Skola/Barnomsorg: Resultaten i årskurs 9 är höga

Det resultat som verksamheten vill uppnå är att alla elever har nått kunskapskraven i samtliga ämnen och att alla elever har det högsta möjliga meritvärdet.

Begränsad måluppfyllelse.

Andelen elever med betyg i alla ämnen var 83% (79% vårterminen 2013). Meritvärdet var 210 p (207 p vårterminen 2013). Allt arbete som sker i verksamheten syftar till höga kunskapsresultat och välmående. Eftersom måluppfyllelsen är definierad som den högsta tänkbara, och måste vara det utifrån det lagstadgade uppdraget, innebär de förbättrade resultaten jämfört med 2013 en begränsad måluppfyllelse.

Styrkortsmål 6 Skola/barnomsorg: Alla trivs och mår bra

Det resultat som verksamheten vill uppnå är att alla barn och elever trivs och mår bra. Måluppfyllelsen är bedömd i förhållande till resultatet på de trivselfrågor som finns i grundskolans arbetsmiljöenkät för åk 2, 5 och 8. I förskolan bedöms måluppfyllelsen i samtal med vårdnadshavare och barn.

Måluppfyllelse till övervägande del.

83-90% av eleverna inom grundskolan svarar stämmer/stämmer ganska bra på frågor om man trivs med skolan, klasskamrater respektive lärare. Ett medvetet arbete med trivsel sker på alla enheter, något som också syns i enheternas likabehandlingsplan. Insatser för elever som inte kommer till skolan ("hemmasittare") har gett positivt resultat.

Styrkortsmål 7 Individ- och familjeomsorg: Antal hushåll med långvarigt försörjningsstöd minskar

Det resultat verksamheten vill uppnå är att det är färre hushåll som är helt eller delvis beroende av försörjningsstöd.

Begränsad måluppfyllelse.

Antal hushåll har ökat marginellt jämfört med 2013 medan kostnaden för försörjningsstöd minskat något. Samverkan mellan AME och Trädgårdstjänst har förstärkts, och från och med februari 2015 kommer de båda tillhöra samma enhet. Sju personer var anställda i Trädgårdstjänst (i samverkan med Arbetsförmedlingen) 141231.

Ett närmare samarbete med Arbetsförmedlingen har inletts under hösten vilket resulterat i att deras handläggare arbetar någon dag per månad tillsammans med AME:s personal.

Pensionärer spelar boule vid Helenagården.

Styrkortsmål 8 Äldreomsorg: Den enskildes delaktighet och inflytande ska öka

Det resultat verksamheten vill uppnå är att tillgodose den enskildes mål/önskemål enligt ”för vem-perspektivet”
Hög måluppfyllelse.

Ett intensivt arbete pågår för att höja kvaliteten i brukarnas genomförandeplaner. Biståndsbeslut inom särskilt boende håller på att införas, värdighetsgarantierna har reviderats, kostråd på enheterna finns för att öka delaktighet, diskussioner på arbetsplatsträffar hur brukarens inflytande och delaktighet ska öka m.m. Den nationella brukarundersökningen visar på 91% nöjdhet i boendena i Götene och 84% nöjdhet i hemtjänsten i Götene på frågan om personalen tar hänsyn till brukarens åsikter och önskemål.

Styrkortsmål 9 Handikappomsorg: Alla har en bra vardag

Det resultat verksamheten vill uppnå är att alla ska känna livskvalitet och meningsfullhet.
Måluppfyllelse till övervägande del.

Alla har en aktuell och individuell genomförandeplan. Individuellt anpassad sysselsättning kan ej erbjudas alla.

Styrkortsmål 10 handikappomsorg: Den enskildes delaktighet i arbetsmarknaden och i samhället ökar

Det resultat verksamheten vill uppnå är att alla ska en sysselsättning som är av värde för individen. Vidare att kommunen ska föregå med gott exempel och som arbetsgivare erbjuda

praktik och anställning till personer med funktionshinder.
Måluppfyllelse till övervägande del.

Det har varit flera dialogmöten med näringsliv, kyrkan och föreningar. Det är fler personer med begränsad arbetsförmåga anställda. Inom Trädgårdstjänst har personer med funktionsbegränsningar anställts.

Styrkortsmål 11 Politik: Mötesplatser skapas för att stärka dialogen mellan invånare och politik

Måluppfyllelse till övervägande del.

- I arbetet med Framtidsplan/översiktsplan ingår medborgardialoger där dialogmöten med en återkoppling av arbetet planeras 2015.
- I beredningarnas arbete med politiska planer genomförs dialogmöten med kommunmedborgare. Under 2014 har dialogmöten genomförts i alla kommundelar avseende Vindkraftsplan 2015-2019.
- Kommunfullmäktige har under året antagit en Barn- och ungdomsdemokratiplan och på sätt lagt grunden till en stärkt dialog med barn och unga.
- I olika verksamhetsfrågor genomförs informations- och dialogmöten som en del i beslutsprocessen.
- Det finns etablerade mötesplatser/former när det gäller dialog med näringslivsförening och företag, liksom med Götene Pensionärsråd och Rådet för funktionshindrade samt på den årliga Seniordagen.

Finansiell analys av kommunen

Kommunens finansiella utveckling och ställning analyseras med hjälp av olika nyckeltal. Dessa har till uppgift att utifrån de fyra perspektiven – Resultat, Kapacitet, Risk och Kontroll – identifiera finansiella problem och därigenom ytterligare klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning som föreskrivs i kommunallagen.

1 Resultat

Utifrån detta perspektiv klarläggs årets resultat och dess orsaker. Vilken balans har kommunen haft över sina intäkter och kostnader under året och de senaste två åren? Obalans, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna, är varningssignaler. Investeringar samt deras utveckling och finansiering diskuteras också inom detta område.

Skatte- och nettokostnadsutveckling

Förändring i %	2014	2013	2012
Skatteintäktsutveckling	3,4	2,6	2,1
Nettokostnadsutveckling	5,8	1,6	0,8

Se diagram: Nettokostnadsutveckling samt skatte- och statsbidragsutveckling.

Kommunens skatteintäkter inklusive kommunal ekonomisk utjämning ökade med 3,4 procent under 2014. Jämfört med 2013 var det en förbättring med 0,8 procentenheter. Under 2013 har skatteintäkterna ökat med 6,2 mnkr medan övriga skatte- och statsbidrag ökat med 15,0 mnkr.

Nettokostnadsutvecklingen har under 2014 ökat med 5,8 procent. Jämfört med 2013 är ökningstakten högre. Kostnaderna 2014 och då främst personalkostnaderna har ökat till följd av utökade verksamheter.

Nettokostnaderna har under 2014 ökat mer än skatteintäkterna vilket också visas i att resultatet för året är lågt. En förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än de intäkter kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Nettokostnadsandel

Löpande kostnader i procent av skatteintäkter och statsbidrag. I nettokostnadsandel ingår inte finansnetto.

(%)	2014	2013	2012
Verksamhetens andel	97,5	94,8	95,9
Avskrivningarnas andel	2,5	2,5	2,5
Nettokostnadsandel före nedskrivning	100,0	97,3	98,4
Nedskrivningarnas andel	0,0	0,4	0,3
Nettokostnadsandel efter nedskrivning	100,0	97,7	98,7

För att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är det avgörande att kostnaderna inte överstiger intäkterna. Ett mått på denna balans är nettokostnadsandelen som innebär att samtliga löpande kostnader relateras till kommunens skatteintäkter inklusive kommunal ekonomisk utjämning. Redovisas en nettokostnadsandel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter. Måttet bör i normalfallet inte överstiga 98 procent, eftersom då klarar de flesta kommuner av att över en längre tidsperiod finansiera sina reinvesteringar och nödvändiga nyinvesteringar.

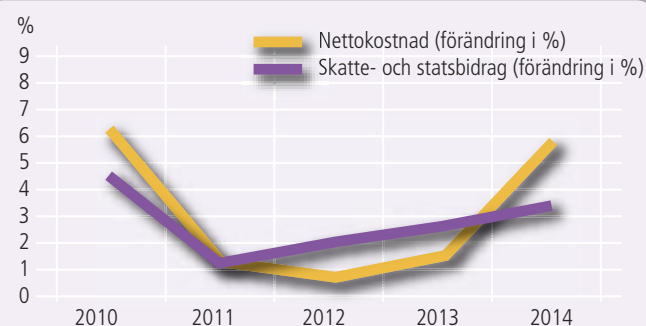
När Götene kommuns nettokostnadsandel för 2014 analyseras, framgår det att nettot av verksamhetens intäkter och kostnader tog i anspråk 100,0 procent av skatteintäkterna vilket är 2,3 procentenheter sämre jämfört med 2013. Både kostnaderna och skatteintäkterna har ökat 2014 jämfört med 2013 men kostnaderna har ökat mer eftersom vi har utökade verksamheter.

Årets investeringar

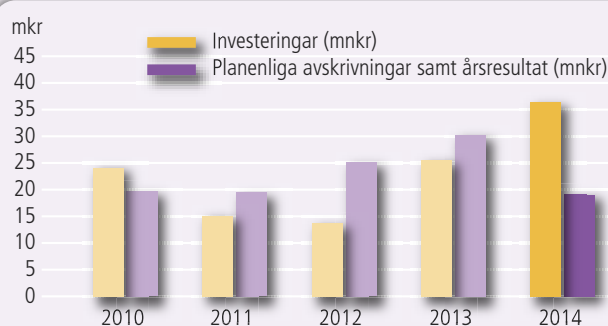
	2014	2013	2012
Nettoinvesteringar (mnkr)*	37,1	25,7	13,6
Nettoinvesteringar / nettokostnader (%)	5,7	4,2	2,3
Nettoinvesteringar / avskrivningar (%)	234,5	165,2	88,7

* Investeringskostnader minus investeringsbidrag.
Se diagram: nettoinvesteringar (mnkr).

Nettokostnadsutveckling samt skatte- och statsbidragsutveckling

Nettoinvesteringar (mnkr)

Götene kommuns samlade investeringsvolym uppgick under 2014 till 37,1 mnkr, vilket är 49 % av de budgeterade investeringsmedlen om 74,5 mnkr.

I förhållande till kommunens nettokostnader investerade kommunen 5,7 procent under 2014, vilket är 1,5 procentenheter högre jämfört med 2013.

Under 2014 uppgick investeringarna till 234,5 procent av avskrivningskostnaderna, dvs. investeringarna har varit mer än dubbelt så stora som avskrivningarna.

Investeringar 2014

(mnkr)	Budget	Utfall	Avvikelse
7-9 skola	23,0	21,5	1,5
Välfärd unga	5,7	2,7	3,0
Välfärd vuxna	2,9	1,3	1,6
Infrastruktur	16,9	3,0	13,9
Bostadsförsörjning	7,9	0,5	7,4
Markinköp	2,0	0,6	1,4
Kök	3,5	0,4	3,1
Service o Teknik	8,0	5,6	2,4
Övriga mindre investeringar	4,6	1,5	3,1
Totala investeringar	74,5	37,1	37,4

Större investeringar 2014

- Planering för en samlad skola för åk 7-9 har pågått under flera år. Under 2014 startade utbyggnaden av Fornängsskolan för att på så sätt framöver kunna skapa en ny samlad verksamhet.

Två av huskropparna i Lundagården i Lundsbrunn har byggts om under året. Den ena delen har ytterligare anpassats för den förskoleverksamhet som bedrivs där och den andra delen har anpassats för att kunna passa som boende för ensamkommande flyktingbarn.

- Det nya bostadsområdet Nordskog 3a har under året projekterats och byggnation av VA har påbörjats. Byggnation av gator kommer att ske under vår/sommar 2015. Det är ett villakvarter med 18 stycketomter där villa byggnationen kommer att kunna påbörjas under kommande sommar.

- Busshållplats Dalaholm är ett gemensamt projekt mellan Västtrafik, Trafikverket och kommunen för att skapa en säker och praktisk hållplats i Lundsbrunn.
- Centralkökets behov av modernisering, ombyggnad och utbyggnad har tydliggjorts i en förstudie under året. Projektering har också påbörjats inför den kommande byggnationen.
- Fastigheterna Lundagården och Lundabyn i Lundsbrunn har fått en ny modern panna för uppvärmning. I projektet har energieffektivitet varit i fokus.
- I centrala Hällekis har en ny gång- och cykelväg byggts som binder ihop förskolan och Hällesäter med skolområdet. Detta är ett gemensamt trafiksäkerhetsprojekt mellan Trafikverket och kommunen.

De största investeringarna

Projekt (mnkr)	Redovisning 2014	Total budget	Klart
7-9 skola	21,5	53,1	2015
Lundagården, ombyggnation	2,0	2,0	2014
Nordskog 3a	0,5	9,8	2015
Busshållplats Dalaholm	0,6	1,1	2014
Centralkök, ombyggnation	0,2	23,0	2016
Panna Lundsbrunn	1,7	2,5	2015
Gång- och cykelväg i Hällekis	0,8	1,0	2014

Självfinansieringsgrad av investeringarna

Andel internt tillförda medel som finansierar nettoinvesteringarna:

(%)	2014	2013	2012
Självfinansieringsgrad	49,8	121,8	188,6

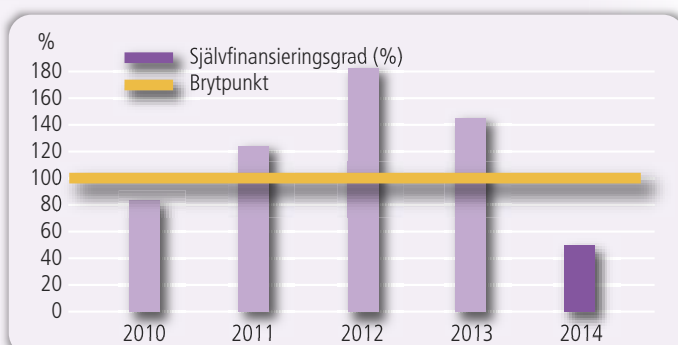
Se diagram: självfinansieringsgrad.

När den löpande driften har finansierats bör det helst återstå tillräckligt stor andel av skatteintäkterna för att större delen av investeringarna ska kunna finansieras med egna medel. Detta benämns självfinansieringsgrad av investeringarna och 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året. Sker detta, kommer kommunen att stärka sitt finansiella handlingsutrymme

Den investeringsvolym, som kan finansieras med egna medel, uppgick under 2014 till 18,5 mnkr, (2,7 mnkr i resultat och 15,8 i avskrivningar). Investeringsvolymen uppgick till 37,1 mnkr för 2014, vilket innebär att endast hälften kunde finansieras med egna medel.

Det är viktigt att kapitalkostnaderna hålls nere och inte tillåts ta en allt större andel av de tillgängliga resurserna i anspråk och därmed tränga undan annan verksamhet. Stora investeringsvolymerna ökar sårbarheten i kommunens ekonomi. Vid en höjning av investeringsnivån krävs även ett förbättrat resultat för att klara den framtida ekonomin.

Självfinansieringsgrad (%)

Årets resultat

(%)	2014	2013	2012
Årets resultat, (mnkr)	2,7	15,7	10,3
% av skatteintäkter och statsbidrag	0,4	2,5	1,7
% av verksamhetens kostnader	0,3	2,1	1,4

Kommunens resultat uppgick år 2014 till 2,7 mnkr vilket är en sänkning med 13,0 mnkr jämfört med 2013. Kostnaderna har ökat som en följd av utökade verksamheter, främst inom HVB placeringar och flyktingverksamheten.

Aktieägartillskott om 0,2 mnkr har lämnats till Götene Industrier AB under året.

Budgetenheterna visar ett resultat som är 5,0 mnkr sämre än budget och det är främst grundskolan och individ och familjeomsorg som har de största negativa avvikelserna.

Kommunen uppnår god ekonomisk hushållning enligt tidigare visad utredning.

Årets resultat relaterat till verksamhetens bruttokostnader bör ligga runt 2 procent över en längre tidsperiod. Då klarar de flesta kommuner av att finansiera en normal kommunal investeringsvolym med löpande skatteintäkter. Det kommer i sin tur att innebära att kommunen stärker sitt finansiella handlingsutrymme.

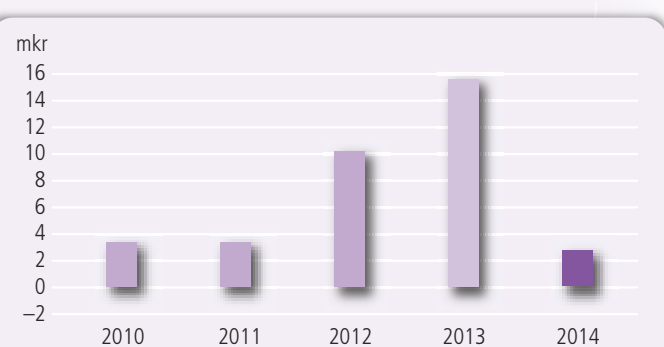
2014 års mått på 0,3 procent gör att kommunen ligger långt från det önskade målet.

Balanskravet (mnkr), enligt KRL 4:4

	2014	2013	2012
Årets resultat	2,7	15,7	10,3
Realisationsvinst	-1,3	-0,5	-3,7
Realisationsförlust	0,1		
Sänkning diskonteringsränta pensionskostnader		0,5	
Resultat efter balanskravsjustering	1,5	15,7	6,6

För att få fram ett resultat enligt balanskravet har resultatet på 2,7 mnkr eliminerats med 1,2 mnkr för realisationsvinster och -förluster. Resultatet efter balanskravsjusteringar på 1,5 mnkr innebär att det lagstadgade balanskravet klaras.

Årets resultat (mkr)

Avsättning till RUR

Lagen anger endast minimikrav för avsättning till respektive disponering av RUR (Resultatutjämningsreserv). Kommunens riktlinjer om avsättning ska kopplas till kommunens resultatmål och ekonomiska ställning. Det innebär att god ekonomisk hushållning ligger som grund för avsättning/disponering av RUR.

För att avsättning till RUR ska kunna ske måste först kriterierna för god ekonomisk hushållning vara uppfyllda. Därefter kontrolleras att även balanskravsresultatet enligt lagstiftningen tillåter en avsättning.

God ekonomisk hushållning

	Förändring
Eget kapital 2014	302,0
Inflation 2014	-0,3 %
Resultat för att säkerställa eget kapital	-0,9
Resultatkrav för att täcka verklig pensionskostnad	3,3
Investeringar 2011-2014	92,0
Avskrivningar 2011-2014	62,1
Resultat 2011-2013	17,4
Resultat 2014 för att uppnå självfinansiering	0,3
Resultatkrav för god ekonomisk hushållning	2,7

För att uppnå god ekonomisk hushållning 2014 krävs ett resultat på 2,7 mnkr.

Resultatkrav för avsättning till RUR enligt lag

	2014	2013	2012
Soliditet	4,3	1,4	1,5
Skatter o statsbidrag	645,3	624,2	608,2
Resultatkrav för avsättning till RUR enligt lag	6,5	6,2	6,1

Resultat för avsättning till RUR enligt lag är att resultatet ska överstiga 2 procent av skatter och statsbidrag om kommunen har negativ soliditet inklusive hela pensionsskulden. För kommuner med positiv soliditet gäller att resultatet ska överstiga 1 procent av skatter och statsbidrag. Götene kommun har positiv soliditet så därför blir resultatkravet för avsättning till RUR en procent av 645,3 mnkr vilket ger 6,5 mnkr.

Avsättning till RUR

(mnkr)	
Resultatkrav för god ekonomisk hushållning	2,7
Resultatkrav enligt lag	6,5
Årets resultat	2,7
Årets resultat efter balanskravsjustering	1,5
Möjlig avsättning till RUR	0

Ingen avsättning till RUR är möjlig för 2014.

2 Kapacitet

Det andra perspektivet benämns kapacitet eller långsiktig betalningsberedskap. Här redovisas vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt. Ju starkare kapacitet, desto mindre känslig är kommunen inför de alltid återkommande lågkonjunkturerna.

Soliditet

(%)	2014	2013	2012
Soliditet exklusive ansvarsförbindelsen	60,1	69,8	46,5
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt (ansvarsförbindelsen)	4,3	1,4	1,5

Se stapeldiagram: Soliditet.

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen.

Kommunens soliditet, exklusive ansvarsförbindelsen, uppgick 2014 till 60,1 procent. Jämfört med 2013 har soliditeten försämrats med 9,7 procentenheter beroende på att årets resultat är lägre än resultatet för 2013.

Det vanligaste soliditetsmättet, vid jämförelse mellan kommuner, är att inkludera kommunens pensionsförpliktelser som ligger inom linjen (ansvarsförbindelsen). Ansvarsförbindelsen har under året minskat med 13,1 mnkr jämfört med 2013, vilket resulterar i att kommunen förbättrar sin soliditet med 2,9 procentenheter till 4,3 procent under 2014. Det är en förbättring men fortfarande är soliditeten svag och utgör ett problem för Götene kommuns långsiktiga stabilitet och utveckling.

Långfristiga skulder

(mnkr)	2014	2013	2012
Långfristiga skulder	13,2	11,0	203,5

Se diagram: Långfristiga skulder och Långfristiga fordringar.

Kommunen har ett lån på 7 mnkr. Som långfristig skuld finns även gatukostnadsersättning och investeringsinkomster som intäktsförs efter investeringens livslängd.

Kommunalskatt

(%)	Götene	Västra Götaland	Riket
Kommunens skattesats	21,77	21,21	20,65
Landstinget Skattesats	11,13	11,13	11,20
Total skattesats	32,90	32,34	31,85

Källa: SCB.

En viktig del av bedömningen av en kommuns finansiella kapacitet är vilken möjlighet kommunen har att påverka sina inkomstkällor. En redan hög kommunalskatt ger till exempel ett mindre utrymme att öka skatteintäkterna genom att höja skatten.

Skattesatsen för Götene kommun på 21,77 procent är något högre än snittet för kommuner i Västra Götalandsregionen som är 21,21 procent. Vid jämförelse av den totala skattesatsen på 32,90 procent för invånarna i Götene kommun är denna högre än för snittet i riket på totalt 31,85 procent.

3 Risk

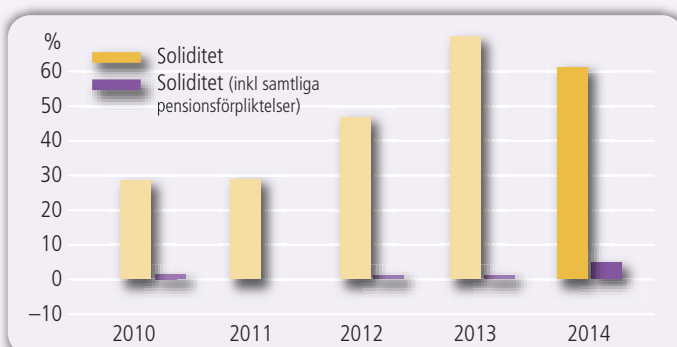
Det tredje perspektivet risk avser hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innebär att kommunen i kort och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. Här inkluderas även kommunens samlade pensionsskuld.

Likviditet ur riskperspektiv

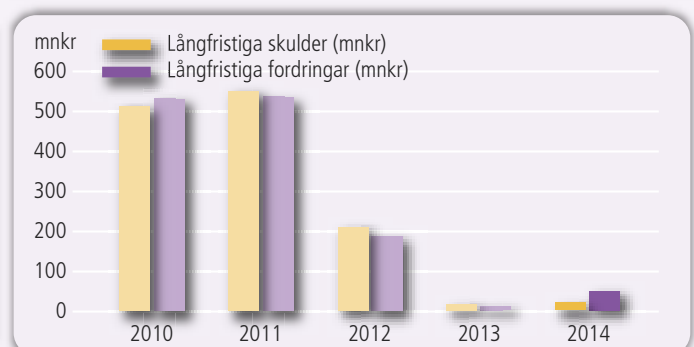
	2014	2013	2012
Likvida medel (mnkr)	89,9	82,1	70,7
Kassalikviditet*) (%)	104,8	120,6	116,2

*) kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + kassa och bank / kortfristiga skulder. Se stapeldiagram över kassalikviditeten.

Soliditet (%)

Långfristiga skulder och långfristiga fordringar (mnkr)

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortfristiga betalningsberedskap. Att enbart studera en kommuns likviditet är inte tillfredställande ur ett analysperspektiv. Det viktiga är att likviditeten studeras ihop med kommunens soliditet.

Kommunens kassalikviditet uppgår till 104,8 procent vilket är 15,8 procentenheter lägre än 2013. Den finansiella beredskapen på kort sikt är god. En tumregel är att om kommunen hamnar under 50 procent måste kommunen ev. utnyttja sin checkkredit dvs. låna kortfristigt.

Checkkrediten för Götene kommun uppgår till 80 mnkr att disponeras tillsammans med de helägda bolagen. Syftet med checkkrediten är att klara tillfälliga likviditetssvängningar. Först när ett reellt behov av likvida medel har uppstått kommer nyupplåning att ske. Det innebär att målet är att under kortare tider utnyttja checkkrediten.

Likvida medel vid årets slut uppgick till 89,9 mnkr, vilket kan betraktas som onödigt hög. Investeringsnivån och att kommunens bolag hanterar sin egen upplåning har bidragit till den höga likviditeten.

Finansiella risker

Vid utgången av 2014 har kommunen endast ett lån om 7 mnkr.

Borgensåtagande

(mnkr)	2014	2013	2012
Kommunägda företag	237,9	210,2	1,9
Götene Äldrehem	193,0	193,3	163,8
Egna hem	0,2	0,4	0,5
Övriga	1,2	1,6	1,8
Summa borgensåtagande	432,3	405,5	168,0

Stora borgensåtagande kan betyda en finansiell risk för kommunen i form av övertagande av lån alternativt ägartillskott.

Borgensåtagandena är omfattande, och har under 2014 ökat med 26,8 mnkr, där 27,7 mnkr avser borgen till kommunens bolag. Åtagandena mot övriga grupper har minskat totalt med 0,9 mnkr. Riksbyggens Kooperativa Hyresrättsförening Götene Äldrehem och kommunala bolagen upptar nästan totala borgensbeloppet och risken för dessa båda åtaganden bedöms ändå vara liten.

Avsättningar

Pensionsåtagande

(mnkr inklusive löneskatt)	2014	2013	2012
Pensionsavsättningar	9,0	9,3	8,7
Ansvarförbindelse tidigare pensionssystem	282,8	295,9	277,0
Totala pensionsåtagande	291,8	305,2	285,7

Inga finansiella placeringar finns, avsedda att finansiera framtida pensionsutbetalningar.

Den största delen av kommunens åtagande för pensioner redovisas utanför balansräkningen, som ansvarförbindelse, medan den mindre delen finns som skuld i balansräkningen. Allt enligt den så kallade blandmodellen.

Pensionsavsättningen har under 2014 minskat med 13,4 mnkr jämfört med 2013.

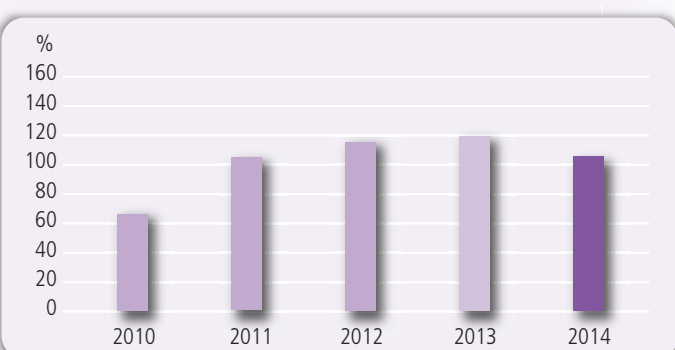
Eftersom ingen avsättning finns för pensionsförmåner intjänade före 1998 ska dessa redovisas som ansvarförbindelse inom linjen med pensionsförmåner. Denna ansvarförbindelse uppgår till 282,8 mnkr för 2014, vilket är en minskning med 13,1 mnkr jämfört med 2013.

Pensionsförmåner intjänade före 1998 kostnadsförs vid uttagstillfället, eftersom ingen pensionsavsättning gjorts för dessa förmåner. Kostnaden 2014 uppgick till 13,6 mnkr, vilket är i samma nivå som 2013.

Övriga avsättningar

Götene kommun har 2014 fattat beslut om medfinansiering av utbyggnad av E20 på sträckan Vårgårda till länsgränsen mot Örebro. För Götene del uppgår bidraget till 41,0 mnkr i prisnivå juni 2013 och ska upplösas med årliga enhetliga belopp i 25 år. Argumenten för att periodisera och sprida utgiften över flera år är att upprustningen av E20 sker under flera år och nyttan av den nya vägen kommer invånarna till gagn många år framöver. Dessutom är kommunens ekonomiska utrymme begränsat. 2014 räknades medfinansieringsbidraget upp till 2017 års beräknade penningvärde innan det bokfördes. Uppräkning har skett till och med 2017 eftersom utbetalningen ska ske 2018. Det innebär att den årliga kostnaden blir 1,9 mnkr och hela avsättningen blir totalt 46,2 mnkr.

Kassalikviditet (%)

4 Kontroll

Med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur upprättade finansiella målsättningar och planer följs. En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning. Risk och kontroll hänger samman på så vis att båda är mått på förmågan att hantera problematiska situationer.

Intern kontroll

Enligt kommunallagen har kommunstyrelsen i uppgift att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. I syfte att ge kommunstyrelsen, nämnder och bolag ett verktyg för detta finns en handlingsplan för den interna kontrollen.

Under 2014 har internkontroll genomförts för följande områden: Svartsrutiner för telefon och e-post (år2), där åtgärder är översyn av rutiner i växeln och översyn av rutiner inom växel-samarbetet med Skara och Lidköping.

Vidare ska informationsinsatser göras löpande om vikten av att hänvisa sin telefon när man inte är tillgänglig att ta emot telefonsamtal. Löpande ska också information ges om de riktlinjer som finns kring telefoni.

Kontroll av inkomster för fastställande av barnomsorgsavgifter (år1), där inga åtgärder behövs eftersom rutin finns som bygger på Skatteverkets uppgifter.

Implementering av KF-planer (år1)

Lönehantering, rapportering av frånvaro (år1) har inte genomförts.

Känslighetsanalys

Händelser	Förändring i mnkr
Löneförändring med 1 % inklusive po för samtlig personal i kommunen	4,2
Bruttokostnadsförändringar med 1 %	7,6
Förändring av försörjningsstödet med 10 %	1,0
Förändring av generella statsbidraget inklusive fastighetsavgift med 10 %	12,9
Förändrad utdebitering med 1 kr	23,8
Genomsnittliga skatteintäkter vid förändring av befolkningen i kommunen med 100 invånare	3,9

I ovanstående sammanställning redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi. Där går bland annat att utläsa att varje procents löneökning innebär en kostnad för kommunen på 4,2 mnkr. Det är genom att sänka bruttokostnaderna, och då i första hand den största kostnadsposten personalkostnader, som en större resultat effekt kan uppnås.

5 Utvärdering av kommunens ekonomiska ställning

Årets resultat på 2,7 mnkr uppfyller kommunens mål för god ekonomisk hushållning tack vare låga investeringar under senaste fyraårsperioden och deflation under året. Framtida resultat behöver vara på en högre nivå för att klara kommande års investeringsnivåer. Den höga likviditeten gör att kommunen på kort sikt finansiellt klarar en högre investeringsnivå. Dock kommer driftskostnaderna att öka och riskera att resultaten förblir låga. Under 2014 har nettokostnadsutvecklingen varit högre jämfört med både föregående år och skatteintäktsutvecklingen. Med ett lågt resultat blir det också svårare att klara oförutsedda händelser i form av högre kostnader och/eller lägre skatteintäkter. Soliditeten har förbättrats till 4,3 procent, vilket främst beror på att ansvarsförbindelsen för pensioner har minskat.

Finansiell analys av kommunen och helägda bolag

Finansiell analys – koncernen

Den finansiella analysen bygger på samma analysmodell som när kommunen analyseras. Den utgår ifrån de fyra aspekterna **RESULTAT – KAPACITET OCH RISK – KONTROLL**. Den sammanställda redovisningen avser kommunen och Götene kommuns helägda bolag; AB GöteneBostäder, Götene Vatten & Värme AB, Medeltidens Värld AB och Götene Industrier AB.

Årets resultat

Den sammanställda redovisningen visar ett resultat på 11,9 mnkr före skatt som är en försämring med 6,6 mnkr jämfört med 2013. Det är kommunens resultat som bidrar med 13,0 mnkr till försämringen medan Götene Vatten & Värme AB dämpar försämringen genom att visa ett resultat som är 5,6 mnkr bättre än 2013. Justering har skett med 0,2 mnkr, som avser aktieägartillskott till Götene Industrier AB. Aktieägartillskottet har påverkat kommunens resultat medan bolaget har redovisat det direkt mot eget kapital.

Kommunens resultat är 2,7 mnkr och de ingående bolagens samlade resultat uppgår till 9,0 mnkr varav Götene Vatten & Värme AB bidrar med 8,1 mnkr, AB GöteneBostäder med 1,2 mnkr medan Medeltidens Värld AB redovisar förlust med -0,1 mnkr och Götene Industrier AB med -0,2 mnkr.

Totalt investerades 100,1 mnkr, varav kommunens del är 38,7 mnkr, Götene Vatten & Värme AB 60,1 mnkr, AB GöteneBostäder 1,3 mnkr.

Ett viktigt nyckeltal när det gäller investeringarna är självfinansieringsgraden. Den beskriver hur stor andel av årets nettoinvesteringar som kan finansieras med egna medel. 100 procent eller mer innebär att samtliga investeringar, som är genomförda under året, kan självfinansieras. Detta i sin tur innebär att ingen upplåning totalt för kommunen och bolagen behövs samt att det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet stärks. Höga investeringsvolymerna för både Götene Vatten & Värme och kommunen har orsakat att självfinansieringsgraden endast uppgick till 43 procent vilket betyder att investeringarna inte har kunnat finansieras med egna medel.

Kapacitet

Soliditeten för 2014 uppgår till 41,5 procent exklusive ansvarsförbindelsen och 7,4 procent inklusive ansvarsförbindelsen. (Ansvarsförbindelsen uppgår till 282,1 mnkr)

Av den samlade långfristiga låneskulden, om 254,8 mnkr, återfinns 13,2 mnkr i kommunen, 121,1 mnkr i Götene Vatten & Värme AB och 120,5 mnkr i AB Götene Bostäder. Den långfristiga låneskulden 2013 var 221,2 mnkr.

Risk

Kassalikviditeten för kommunen och helägda bolag, uppgår till 99,8 procent. En tumregel är att om kassalikviditeten hamnar under 50 procent måste checkkrediten ev utnyttjas för att låna kortfristig. Målet är att minska utnyttjade likvida medel på bankkonto, för att i stället under kortare tider utnyttja checkkrediten.

Götene kommun har en checkkredit på 80 mnkr, att disponeras tillsammans med AB GöteneBostäder och Götene Vatten & Värme AB. Syftet är att hålla nere banklånen, så att först när ett reellt behov av likvida medel har uppstått kommer nyupplåning att ske. Det innebär att checkkrediten kommer att utnyttjas periodvis. De likvida medlen ökade år 2014 med 1,5 mnkr och uppgick vid bokslutet till 97,5 mnkr, vilket kan betraktas som onödigt hög.

Kontroll

Med finansiell kontroll avses bland annat hur upprättad budget och finansiell målsättning efterlevs. En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning. Kommunen och helägda bolag har idag ingen gemensam budget utan varje bolag upprättar sin egen budget. I nedan tabell redovisas respektive budget, utfall och budgetavvikelse.

Netto (mnkr)	Budget	Resultat 2014	Avvikelse utfall mot budget
Götene kommun	4,9	2,7	-2,2
AB Götene Bostäder	0,5	1,2	0,8
Götene Vatten & Värme AB	0,0	8,1	8,1
Medeltidens Värld AB	0,0	-0,1	-0,1
Götene Industrier AB	-0,1	-0,2	-0,1
Justering aktieägartillskott	0,0	0,2	0,2
Summa resultat före skatt	5,3	11,9	6,6
Skatt	0	-1,8	-1,8
Resultat efter skatt	5,3	10,1	4,8

Från och med 2013 finns gemensamma styrprinciper för finansiell hantering. Dessa principer syftar till att lägga fast mål och riktlinjer för den finansiella hanteringen för kommunen och dess bolag.

Sammanfattande kommentarer

Kommunen och helägda bolag har ett positivt årsresultat efter skatt om 10,1 mnkr som motsvarar en avkastning på det egna kapitalet på 2,9 procent, vilket är en försämring med 2,4 procentenheter från 2013. Soliditeten har ökat från 5,3 procent 2013 till 7,4 procent 2014.

*Runmålning Runolog Thorgunn Snaeldal,
Runolog Riksantikvarieämbetet vid Källby Hallar. >>>*

Ekonomiska sammanställningar

Resultaträkning

(mnkr)	Not	Kommunen		Sammanställd	
		2014	2013	2014	2013
Verksamhetens intäkter	1	127,4	130,2	254,1	217,9
Verksamhetens kostnader	2	-756,5	-721,7	-850,5	-800,8
Avskrivningar	3	-15,8	-15,5	-32,6	-26,3
Nedskrivningar	4		-2,7		9,4
Verksamhetens nettokostnader		-644,9	-609,7	-629,0	-599,8
Skatteintäkter	5	515,9	509,7	515,9	509,7
Generella statsbidrag o utjämning	6	129,4	114,5	129,5	114,5
Finansiella intäkter	7	2,7	3,1	1,8	2,5
Finansiella kostnader	7	-0,4	-1,9	-6,3	-8,4
Resultat före skatt		2,7	15,7	11,9	18,5
Skattekostnad				-1,8	-0,7
Extraordinära intäkter					
Årets resultat	8	2,7	15,7	10,1	17,8

Kassaflödesanalys

(mnkr)	Not	Kommunen		Sammanställd	
		2014	2013	2014	2013
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		2,7	15,7	10,1	17,8
Justering för av- och nedskrivningar		15,8	18,2	32,6	16,9
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	9	46,5	-1,9	48,3	20,1
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>65,0</i>	<i>32,0</i>	<i>91,0</i>	<i>54,8</i>
Ökning (-) / minskning (+) kortfristiga fordringar		0,8	11,8	-1,7	12,3
Ökning (-) / minskning (+) expl tillg		-2,1	-6,0	-3,4	-6,1
Ökning (+) / minskning (-) kortfristiga skulder		23,1	-4,6	23,3	8,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		86,8	33,2	109,2	69,3
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Köp av materiella anläggningstillgångar	10	-38,6	-21,4	-99,9	-47,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	11	2,4	1,5	2,8	3,5
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar					
Nedskrivning av immateriella anläggningstillgångar					
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar					
Köp av finansiella anläggningstillgångar	12	-47,0	-0,7	-47,1	-0,7
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			0,2		0,2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-83,2	-20,4	-144,2	-44,7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån				45,0	23,1
Minskning av långfristig skuld	13		-194,2	-13	-215,7
Investeringsinkomster		2,2	1,7	2,3	1,7
Förändring av förutbetalda ansl.avgifter				0,1	-0,3
Ökning (-) / minskning (+) av långfristiga fordringar	14	2,0	191,0	2,1	191,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		4,2	-1,5	36,5	-0,2
Summa kassaflöde från kommunens verksamhet		7,8	11,3	1,5	24,4
ÅRETS KASSAFLÖDE					
Likvida medel vid årets början		82,0	70,7	95,9	71,5
Likvida medel vid årets slut		89,8	82,0	97,4	95,9
Förändring likvida medel		7,8	11,3	1,5	24,4

Balansräkning

(mnkr)	Not	Kommunen		Sammanställd	
		2014-12-31	2013-12-31	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader	15	253,9	237,1	422,1	394,0
Maskiner och inventarier	16	18,2	15,2	169,9	134,2
Summa materiella anläggningstillgångar		272,1	252,3	592,1	528,2
Finansiella anläggningstillgångar					
Värdepapper, andelar	17	27,4	26,6	3,7	2,8
Långfristiga fordringar	18	49,7	5,5	50,0	6,0
Summa finansiella anläggningstillgångar		77,1	32,1	53,7	8,8
Summa anläggningstillgångar		349,2	284,4	645,8	537,0
Omsättningstillgångar					
Exploateringstillgångar		18,6	16,5	18,6	16,8
Kortfristiga fordringar	19	48,8	49,7	67,6	68,4
Likvida medel		89,9	82,0	97,5	96,0
Summa omsättningstillgångar		157,3	148,2	183,7	181,2
SUMMA TILLGÅNGAR		506,5	432,6	829,5	718,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat		2,7	15,7	10,1	17,8
Resultatutjämningsreserv		9,5	0,0	9,5	0,0
Balanserat resultat	20	292,5	286,3	324,4	316,1
Summa eget kapital		304,7	302,0	344,0	333,9
Avsättningar	21	56,3	10,4	65,3	17,8
Skulder					
Långfristiga skulder	22	13,2	11,0	254,8	221,2
Kortfristiga skulder	23	132,3	109,2	165,4	145,3
Summa skulder		145,5	120,2	420,2	366,5
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		506,5	432,6	829,5	718,2
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Ställda panter					
Fastighetsinteckningar				78,2	78,2
Ansvarförbindelser					
Pensionsförpliktelser		282,8	295,9	282,1	295,9
Förvaltade donationsfonders tillgångar		0,2	0,2	0,2	0,2
Borgensåtaganden	24	432,3	405,6	432,3	405,6

Notförteckning mnkr

Not 1 Verksamhetens intäkter	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Bidrag	49,4	59,1	49,4	59,1
Taxor och avgifter	20,8	21,6	117,0	79,7
Hyror och arrenden	13,4	11,9	42,2	39,7
Försäljningsmedel	9,0	7,8	10,7	9,6
Försäljning av verksamheter o entreprenader	32,8	29,2	32,8	29,2
Försäljning av exploateringsfastigheter o anl tillg	2,0	0,6	2,0	0,6
Summa	127,4	130,2	254,1	217,9

Not 2 Verksamhetens kostnader	2014	2013	2014	2013
Kostnader för arbetskraft	418,3	393,8	439,6	411,0
Entreprenad o köp av verksamhet	131,0	138,3	131,0	138,3
Transporter o resor	24,9	25,4	24,9	25,4
Bidrag o transfereringar	25,0	31,9	25,0	31,9
Hyror	65,5	59,7	65,5	59,7
Driftkostnader			38,1	15,0
Reparation o underhåll			15,2	10,9
Energiskatt o punktskatt			7,9	3,6
Övriga kostnader	91,8	72,6	103,3	105,0
Summa	756,5	721,7	850,5	800,8

Not 3 Avskrivningar	2014	2013	2014	2013
Avskrivningar fastigheter och anläggningar	13,1	12,9	17,8	16,9
Avskrivning maskiner och inventarier	2,7	2,6	14,8	9,4
Summa	15,8	15,5	32,6	26,3

Avskrivningarna beräknas på anläggningarnas anskaffningsvärde. Investeringar anskaffningsåret 2006 och senare skrivs av med början kvartalet efter anskaffningens färdigställande.

Not 4 Nedskrivningar	2014	2013	2014	2013
Nedskrivning av P-plats Medeltidens Värld		2,7		2,7
Återföring av tidigare nedskrivningar av anläggningstillgångar Medeltidens Värld				-12,1
Summa	0,0	2,7	0,0	-9,4

Not 5 Skatteintäkter	2014	2013	2014	2013
Kommunalskatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	517,2	512,6		
Slutavräkning 2013	-1,4	0,3		
Prognos slutavräkning 2014	0,1	-3,2		
Summa	515,9	509,7		

Not 6 Kommunalekonomisk utjämning	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Inkomstutjämningsbidrag	112,5	108,9		
Regleringsbidrag	3,0	6,0		
Strukturbidrag	1,3			
Fastighetsavgift	25,9	24,9		
Kostnadsutjämningsavgift	-10,4	-22,0		
Avgift till LSS-utjämning	-2,9	-3,3		
Summa kommunalekonomisk utjämning	129,4	114,5		

Not 7 Finansiella intäkter	2014	2013	2014	2013
Utdelning på aktier o andelar	1,0	0,9	0,6	0,9
Räntor på utlämnade lån	0,1	0,1	0,1	0,1
Räntor på likvida tillgångar	0,9	1,5	1,0	1,0
Övriga finansiella intäkter	0,7	0,6	0,1	0,5
Summa	2,7	3,1	1,8	2,50

Not 7 Finansiella kostnader	2014	2013	2014	2013
Räntor långfristiga lån	0,3	0,5	5,9	7,5
Ränta på likvida medel		0,4	0,0	0,4
Övriga finansiella kostnader	0,1	1,0	0,4	0,5
Summa	0,4	1,9	6,3	8,4

Summa finansnetto	2,3	1,2	-4,5	-5,9
--------------------------	------------	------------	-------------	-------------

Not 8 Årets resultat	2014	2013	2014	2013
Årets resultat	2,7	15,7		
Realisationsvinst	-1,3	-0,5		
Realisationsförlust	0,1			
Sänkning diskonteringsränta pensionskostnader		0,5		
Balanskravsresultat	1,5	15,7		

Not 9 Justering för ej likviditetspåverkande poster	2014	2013	2014	2013
Nettoförändring av avsättning	45,9	-1,4	45,9	2,2
Realisationsvinst	-1,2	-0,5	-1,2	-0,6
Realisationsförlust	0,1		0,1	18,5
Justering från anl.tillgång till exploateringstillgång	1,7		1,7	
Bokslutsdisposition			1,8	
Summa	46,5	-1,9	48,3	20,1

Not 10 Förvärv av materiella anläggningstillgångar	2014	2013	2014	2013
Investeringar fastigheter o anläggningar	33,8	18	50,3	28,8
Investeringar maskiner o inventarier	4,8	3,4	49,6	18,9
Nettoinvesteringar	38,6	21,4	99,9	47,7

Not 11 Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Försäljning mark, fastigheter o anläggningar	2,4	1,5	2,8	1,5
Försäljning maskiner o inventarier				2,0
Summa	2,4	1,5	2,8	3,5

Not 12 Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Bidrag statlig infrastruktur E20 utbyggnad	46,2		46,2	
Kommuninvest	0,8	0,7	0,8	0,7
Innestående återbäring HBV			0,1	
Summa	47,0	0,7	47,1	0,7

Not 13 Minskning av långsiktig skuld	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Återbetalning Kommuninvest avseende vidareutlåning koncernbolag		123,2		123,2
Återbetalning Swedbank avseende vidareutlåning koncernbolag		59,0		59,0
Återbetalning Nordea avseende vidareutlåning koncernbolag		12,0		12,0
Övrig amortering			13,0	21,5
Summa	0,0	194,2	13,0	215,7

Not 14 Ökning/minskning av långsiktiga fordringar	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Upplösning bidrag statlig infrastruktur, E20 utbyggnad	1,9			
AB Götene Bostäder		123,9		
Götene Vatten & Värme AB		66,9		
Blomberg Båtsällskap	0,1	0,2		
Summa	2,0	191,0		

Not 15 Fastigheter och anläggningar	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Bokfört värde 1 januari	237,1	235,7	394,0	394,1
Komponent från anläggning till inventarier, idrottshall Hällekis	-0,9		-0,9	
Planenliga avskrivningar	-13,1	-12,9	-17,8	-17,0
Nedskrivning p-plats Medeltidens Värld		-2,0		
Nedskrivning övriga anläggningstillgångar		-0,7		-42,1
Nedskrivning anl tillgångar Medeltidens Värld AB				-8,2
Försäljning av mark o fastigheter, bokfört värde	-1,3	-1,0	-1,9	-1,0
Årets investeringar	33,8	18,0	50,4	68,2
Justering från anläggningstillg till exploatering	-1,7		-1,7	
Summa	253,9	237,1	422,1	394,0

Not 16 Maskiner och Inventarier	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Bokfört värde 1 januari	15,2	14,4	134,2	126,6
Komponent från anläggning till inventarier, Idrottshall Hällekis	0,9		0,9	
Planenliga avskrivningar	-2,7	-2,6	-14,8	-9,4
Försäljning av maskiner				-1,9
Årets investeringar	4,8	3,4	49,6	18,9
Summa	18,2	15,2	169,9	134,2

Not 17 Aktier, andelar, bost. rätter, grundfonder	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Aktier i kommunens koncernföretag				
AB Götenebostäder	5,0	5,0		
Götene Vatten & Värme AB	13,5	13,5		
Götene Industrier AB	0,6	0,6		
Medeltidens Värld AB	5,0	5,0		
Destination Läckö-Kinneulle AB	0,2	0,2	0,2	0,2
Delsumma aktier i kommunens koncernföretag	24,3	24,3	0,2	0,2
Andelar				
Mindre andelar i flera föreningar	0,1	0,1	0,1	0,1
Innestående återbäring HBV			0,4	0,3
Delsumma andelar	0,1	0,1	0,5	0,4
Bostadsrätter				
Brf Götenehus nr 3	0,4	0,4	0,4	0,4
Brf Hästen	0,2	0,2	0,2	0,2
Delsumma bostadsrätter	0,6	0,6	0,6	0,6
Grundfondskapital				
Kommuninvest i Sverige AB	2,4	1,6	2,4	1,6
Totalt värdepapper o andelar	27,4	26,6	3,7	2,8

Not 18 Långfristiga fordringar	2014	2013	2014	2013
Bidrag till statlig infrastruktur E20 utbyggnad	44,3			
Lundsbrunns golfklubb (*)	2,1	2,2		
Blombergs Villastads Vattenförsörjning(*)	0,4	0,4		
Blomberg-Sjöåsen Västerplana (*)	0,2	0,2		
Blombergs Båtsällskap (*)	0,1	0,1		
Kommuninvest	2,6	2,6		
Summa	49,7	5,5		

(*) Kommunen har beviljat räntefria lån

Not 19 Kortfristiga fordringar	2014	2013	2014	2013
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	38,8	20,1	40,7	24,4
Kundfordringar	5,5	4,2	20,7	13,3
Skattekonto och redovisning moms	3,8	3,8	3,9	3,8
Upplupna skatteintäkter		20,9		20,9
Övriga kortfristiga fordringar	0,7	0,7	2,3	6,0
Summa	48,8	49,7	67,6	68,4

Not 20 Balanserat resultat	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Ingående balanserat eget kapital	286,3	276,0	316,1	302,7
Balansering av föregående års resultat	6,2	10,3	8,3	13,4
Utgående balanserat eget kapital	292,5	286,3	324,4	316,1

Not 21 Avsättningar	2014	2013	2014	2013
Pensionsavsättningar				
Visstidspension	1,1	1,5	1,1	1,5
Ålderspension	0,9	0,6	0,9	0,6
PA-KL pensioner	4,5	4,6	4,5	4,6
Pension till efterlevande	0,7	0,7	0,7	0,7
Särskild löneskatt	1,8	1,8	1,8	1,8
Summa pensionsavsättningar	9,0	9,2	9,0	9,2
Pensionsavsättningar				
Ingående pensionskund	9,2	8,7	9,2	8,7
Årets pensionskundförändring inkl löneskatt	-0,2	0,5	-0,2	0,5
Utgående pensionskund	9,0	9,2	9,0	9,2
Aktualiseringsgrad %	96	96		
Övriga avsättningar				
Avsättning förlust Götene Folkets Park				
Blomberg-Sjöåsen-Västerplana VA ek förening	0,2	0,2	0,2	0,2
Götene Företagskooperativ	1,0	1,0	1,0	1,0
Beräknad skattekostnad på obeskattade reserver			7,8	6,1
Återställning Medeltidens Värld			1,2	1,3
Avsättning statlig infrastruktur E20 utbyggnad	46,1		46,1	
Summa övriga avsättningar	47,3	1,2	56,3	8,6
Summa avsättningar	56,3	10,4	65,3	17,8

Not 22 Långfristiga skulder	2014	2013	2014	2013
Ingående låneskuld	7,0	201,2	202,5	395,2
Återläggning av årets beräknade amorteringar			15,9	0,1
Årets faktiska amorteringar			-2,3	-2,2
Lösen av lån		-194,2	-16,2	-199,2
Nya lån			45,0	24,5
Beräknad amortering och lösen av lån 2015			-12,3	-17,2
Utgående låneskuld	7,0	7,0	232,6	201,2
Gatukostnadsersättning	2,1	1,8	2,1	1,8
Investeringsbidrag	4,1	2,2	4,1	2,2
Företagsbidrag			16,0	16,0
Summa långfristiga skulder	13,2	11,0	254,8	221,2

Not 23 Kortfristiga skulder	Kommunen		Sammanställd	
	2014	2013	2014	2013
Semesterlöneskuld	25,5	24,3	26,4	25,0
Leverantörsskulder	22,3	13,4	36,1	23,6
Kortfristig del av långfristiga lån			12,3	17,2
Pensionsutbetalning individuell del	14,0	13,0	14,0	13,0
Lagstadgade avgifter	8,3	7,8	8,9	8,3
Personalens källskatt	6,2	5,9	6,5	6,1
Skatteskuld	0,1		1,1	
Övr upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	12,0	14,8	14,6	21,2
Upplupna löner	3,8	3,6	3,9	3,7
Löneskatt pensionsutbetalningar individuella delen	3,5	3,3	3,5	3,3
Förutbetalda skatteintäkter	4,6	3,2	4,6	3,2
Upplupna räntekostnader	0,1	0,1	0,5	0,9
Pågående projekt	1,2	2,4		2,4
Förskott från kunder			2,3	
Interimsposter Inköp o Faktura	30,6	16,6	30,6	16,6
Interimskonto kundreskontra	0,1	0,8	0,1	0,8
Summa	132,3	109,2	165,4	145,3

Not 24 Borgensåtaganden	2014	2013	2014	2013
Egna hem	0,2	0,4		
Kommunalt ägda företag	237,8	210,2		
Riksbyggen Kooperativa Hyresrättsförening Götene Äldreheim	193,0	193,3		
Övriga åtaganden	1,3	1,7		
Summa	432,3	405,6		

Götene kommun har i november 2000 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 280 kommuner som per 2014-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskatning av den finansiella effekten av Götene kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2014-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 299 065 mnkr och totala tillgångar till 290 730 mnkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 306,1 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 297,8 mnkr.

Redovisningsprinciper

En viktig del för att leva upp till redovisningens uppgift, att utgöra ett relevant bedömnings- och beslutsunderlag, är att olika redovisningsprinciper redovisas på ett öppet och informativt sätt.

Den kommunala redovisningen regleras av Lagen om kommunal redovisning. Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning rekommendationer för kommunsektorns redovisning.

Götene kommun bedriver även verksamhet genom i första hand aktiebolag, men också genom kommunalförbund.

För bolagens redovisning lämnar Redovisningsrådet samt Bokföringsnämnden rekommendationer, anvisningar samt uttalanden. För kommunalförbund gäller Lagen om kommunal redovisning med vidhängande rekommendationer.

Götene kommun följer de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning. Nedan följer en kort beskrivning av några väsentliga principer som påverkar bokslut och redovisning.

Pensioner

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt "blandmodellen", vilket innebär att all pension som intjänats före år 1998 inte tas upp som avsättning, utan redovisas inklusive löneskatt som ansvarsförbindelse inom linjen. Kostnadsökningen 2005 är bokförd som en avsättning för partiell inlösen av pensioner med 4,3 mnkr och utbetalda till KPA. 2006 har ytterligare avsättning gjorts på samma sätt med 10,2 mnkr. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas, inklusive löneskatt, som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Från 2010 innehåller avsättningen även en beräkning av pensionsskulden för förtroendevalda politiker.

Kommunen har använt sig av KPA:s prognos för att redovisa pensionsförpliktelserna inom linjen per 31 december.

Avsättningar

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07. Förpliktelser för särskild avtals/ålderspension som inte regleras enligt RIPS07 är nuvärdesberäknade. Från 2010 är pensionsförpliktelser till förtroendevalda redovisade dels som avsättning och dels som ansvarsförbindelse.

Götene kommun har 2014 fattat beslut om medfinansiering av utbyggnad av E20 på sträckan Vårgårda till länsgränsen mot Örebro. För Götene del uppgår bidraget till 41,0 mnkr i prisnivå juni 2013 och ska upplösas med årliga enhetliga belopp i 25 år enligt rekommendation RKR 6:2. Argumenten för att periodisera och sprida utgiften över flera år är att upprustningen av E20 sker under flera år och nyttan av den nya vägen kommer invånarna till gagn många år framöver. Dessutom är kommunens ekonomiska utrymme begränsat. 2014 räknades medfinansieringsbidraget upp till 2017 års beräknade penningvärde innan det bokfördes. Det innebär att den årliga kostnaden blir 1,9 mnkr och hela avsättningen blir totalt 46,2 mnkr.

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4:2.

Leasing

Kommunen har påbörjat en utredning om det finns några avtal i kommunen som kan klassificerats som finansiell leasing enligt rekommendation RKR 13:2. Utredningen beräknas vara klar 2015.

Värdering av anläggningstillgångar

För att en investering ska betraktas som anläggningstillgång krävs en varaktighet på minst 3 år samt ett värde på minst 100 tkr.

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Investeringsbidrag och gatukostnadsersättningar tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod. Vid exploatering tar Götene kommun, ut gatukostnadsersättning från fastighetsägaren i samband med försäljning av tomt. Gatukostnadsersättningen beräknas till 57 procent av försäljningspriset, vilket grundats på en tidigare beräkning av faktiska kostnader.

Avskrivningar

Avskrivningar bestäms med ledning av tillgångarnas anskaffningsvärde och beräknad nyttjandeperiod. Avskrivningar görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk och metoden är linjär avskrivning. Under året har kommunen antagit rutiner för komponentavskrivning.

Fastigheterna har redan till stor del delats in i komponenter och gator/parker kommer att delas upp 2015.

Avskrivningstiderna är följande:

Maskiner och inventarier	5-20 år
Fordon	5-10 år
Fastigheter	10-50 år
Gata/Park/Natur	5-50 år
IT/Bredband	3-20 år
Mark	ingen avskrivning

Lånekostnader

Lånekostnader har redovisats enligt huvudmetoden, vilket innebär att lånekostnaderna har belastat resultatet för den period de hänförs till.

Finansiella tillgångar

Som anläggningstillgång redovisas aktier och andelar samt långfristiga fordringar.

Sammanställd redovisning

Syftet med att upprätta sammanställda balans- och resultaträkning enligt rekommendation RKR 8:2 är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning oberoende av i vilken juridisk form verksamheten bedrivs.

Enligt RKR 8:2 redovisas den sammanställda redovisningen på samma plats i årsredovisningen som kommunens. Den gemensamma förvaltningsberättelsen omfattar kommunens och de av kommunen helägda bolagens verksamheter. Dessa bolag är: Götene Vatten & Värme AB, AB GöteneBostäder, Medeltidens Värld AB och Götene Industrier AB.

Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att anskaffningskostnaden för aktier i dotterbolag har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital.

I balansräkningen för sammanställd redovisning uppdelas de obeskattade reserverna i en del som redovisas som uppskjuten skatteskuld under rubriken Avsättningar, samt i en del som redovisas som Bundet eget kapital.

Nämndredovisning

Kommunfullmäktiges verkställande organ är kommunstyrelsen, miljö- och bygglovsnämnden samt individnämnden. Miljö- och bygglovsnämnden, samt individnämnden är endast myndighetsnämnder utan ekonomiskt ansvar. Det ekonomiska ansvaret för dessa myndighetsnämnder ligger under kommunstyrelsen, och ekonomin redovisas under flera budgetenheter.

Götene har tillsammans med Skara kommun en gemensam lönenämnd där Götene kommun är huvudman och det ekonomiska ansvaret ligger under kommunstyrelsen.

Tillsammans med Skara har vi även räddningsnämnd och Skara-Götene utförarstyrelse för service och teknik, vilka Skara kommun är huvudman för.

Kommunstyrelsen

Ordförande:

Åsa Karlsson

Förvaltningschef:

Jerker Andersson Liljestrand

Verksamhetsområde

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för planering, utveckling och uppföljning av hela den kommunala verksamheten.

Ekonomiskt resultat

Tabell. Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	179,3	174,2	178,8
Kostnader	-820,0	-790,2	-790,4
varav personalkostnader	-418,3	-393,6	-379,2
Verksamhetens resultat	-640,7	-616,0	-611,6
Justerad budget	-635,2	-610,9	-595,6
Över-/underskott	-5,5	-5,1	-16,0

Kommunstyrelsen redovisar en negativ budgetavvikelse på 5,5 mnkr. Av 11 budgetenheter är det 6 som redovisar budgetbalans eller budgetöverskott, medan 5 budgetenheter har underskott jämfört med budget. Budgetenheten Grundskola har den största budgetavvikelsen med -7,8 mnkr, vilket beror på ökade personalkostnader för alla enheter.

Budgetenheternas avvikelser mot budget 2014

Budgetavvikelse – Götene kommun

(mnkr)	Budget	Utfall	Avvikelse
Grundskola	-153,9	-161,7	-7,8
Äldreomsorg	-126,9	-130,2	-3,3
Utbildning	-68,5	-65,5	3,0
Förskola	-68,8	-69,2	-0,4
Handikappomsorg	-60,4	-61,4	-1,0
Individ och familjeomsorg	-43,6	-47,9	-4,3
Konsult och administration	-25,9	-23,3	2,6
Verksamhetsövergripande	-21,5	-19,8	1,7
Politik och tillsyn	-9,6	-8,5	1,1
Kultur och Fritid	-20,4	-20,0	0,4
Samverkan	-35,7	-33,2	2,5
Summa	-635,2	-640,7	-5,5

För kommentar till avvikelsen se respektive budgetenhet.

Budgetenhet:

Grundskola

Verksamhetsområde

Inom budgetenheten grundskola återfinns skolformerna förskoleklass, grundskola och grundsärskola samt fritidshem för elever upp till och med årskurs 6. År 2014 innefattades 1392 elever inom grundskola, inkl förskoleklass samt sarskola. Eleventalet var i stort sett samma som föregående år. Under 2014 hade kommunen 465 inskrivna barn på fritidshem.

De viktigaste statliga styrdokumenterna är skollag och läroplan. Förskoleklass, grundskola och fritidshem styrs av läroplanen Lgr 11 och den grundsärskolan styrs av *Läroplan för grundsärskolan 2011*.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	22,3	21,6	46,7
Kostnader	-184,0	-168,9	-183,6
varav personalkostnader	-102,3	-96,3	-89,5
Verksamhetens resultat	-161,7	-147,3	-136,9
Budgetanslag	-153,9	-146,4	-140,9
Över-/underskott	-7,8	-0,9	4,0

Resultatet visar ett underskott. Det har uppkommit genom högre personalkostnader än budget på samtliga enheter. Tänkta organisationer utifrån elevbehov har inte alltid gått att verkställa. Akuta lösningar har i vissa fall genomförts, något som medfört extra kostnader. Kommunens grundskolor är små, vilket innebär att de har svårt att hålla budget då resurser inte räcker för att tillhandahålla den organisation som en skola kräver. Det ökade antalet elever med rätt till studiehandledning på sitt modersmål har medfört förhöjda kostnader.

Under året har kostnader för platser på andra skolor än i kommunens egna ökat, beroende på att fler elever väljer andra skolor än kommunens samt att en del av dessa elever har rätt till extra stöd. Kostnader för särskoleelever i andra kommuner har varit högre än budgeterat.

I samband med om- och tillbyggnad av nya 7-9-skolan har en kostnad på 3,6 mnkr tillkommit för anpassning av vissa lokaler för att skolverksamhet ska kunna bedrivas under byggtiden.

Medarbetare

Medarbetarstatistik

	2014	2013	2012
Årsarbetare (snitt)	181	187	183
Tillsvidareanställda per 31 dec	191	196	193
Antal anställda totalt per 31 dec	228	244	214
– varav heltid (%)	75	74	82
– varav deltid (%)	25	26	18
Total sjukfrånvarotid (%) under året	3,6	4,5	3,9

Viktiga händelser under året

Sedan höstterminen 2014 bedrivs större delen av Fornängsskolans verksamhet i tillfälliga lokaler på Vikingagatan. Anledningen till det är att Fornängsskolan byggs om till en ny skola som från och med hösten 2015 ska ta emot kommunens samtliga elever i åk 7-9. Kompetensutveckling har skett inom olika områden för att stödja och stärka elevernas lärande. Det har varit extra fokus på matematik, natur- och teknik liksom förmågorna i läroplanen. Samverkan mellan skola och fritidshem har också varit i fokus. Kollegialt lärande är en viktig form för kompetensutveckling. Resultaten av dessa satsningar kommer att synas på lång sikt. En satsning pågår i åk 1 kring att "Skriva sig till läsning", där eleverna parvis skriver på en läsplatta. Metoden följer med eleverna under åk 1-3 och har särskilt gynnsam effekt på pojks läs- och skrivutveckling. Det utvecklingsarbete som är påbörjat med rektorer och arbetslagsledare fortsätter. Syftet är att ge stöd kring skolutvecklingsfrågor och att främja likvärdig utbildning inom och mellan skolor. Arbetet kommer fortsätta under lång tid framöver.

Kvalitetsmätning

	2014	2013	2012
Kostnad per elev exkl skolskjuts, ej särskola (tkr)	89	80	71
Kostnad per plats i fritidshem (tkr)	36	34	27
Andel (%) elever som nått kravnivån på de nationella proven			
Åk 3 Matematik	90	84	90
Åk 3 Svenska	92	78	90
Åk 6 Matematik	98	100	84
Åk 6 Svenska	98	100	85
Åk 6 Engelska	99	100	89
Åk 9 Matematik	82	87	71
Åk 9 Svenska	88	96	94
Åk 9 Engelska	87	100	94

Framtiden

Målen för verksamheten är att eleverna ska trivas och må bra samt uppvisa höga resultat när de slutar åk 9. Arbetet mot dessa mål sker i ett förskole- till åk 9-perspektiv. Genom att ytterligare utveckla verksamheten mot "en skola för alla" förväntas målen nås. En fortsatt satsning sker med att hitta strategier för att utveckla undervisningen och stödja lärare i arbetet med elevers välmående.

Från 1 juli 2015 är det endast legitimerade lärare som får tillsvidareanställas. Dessa får bedriva undervisning och sätta betyg. Att behålla legitimerade lärare och nyrekrytera legitimerade lärare är en utmaning framöver då det råder lärarbrist. Det är även brist på utbildade fritidspedagoger, något som påverkar verksamheten på fritidshemmen.

Invigning av Hällekishallen.

Verksamhetsutveckling sker i huvudsak genom kollegialt samarbete, något som kräver att lärarna är på plats samtidigt. På grund av detta lyfts lärarnas arbetstidsavtal upp i olika sammanhang som ett problem. När lärare ska samverka med varandra och med andra yrkesgrupper som fritidspedagoger försvåras samarbetet genom att personalen inte finns på plats samtidigt. Att personal har tidsmässigt svårt att samverka, gör det svårare att nå goda resultat.

Från statligt håll initieras kompetensutvecklingsinsatser av olika slag. Dessa förväntas kommunernas lärare delta i.

Värt att notera är att antalet nyanlända elever till grundskolan är svårt att prognostisera. Nyanlända elever kan ha väldigt olika skolbakgrund, allt från att eleven har en gedigen skolutbildning med sig till att eleven inte har gått i skola alls.

*Budgetenhet:***Äldreomsorg****Verksamhetsområde**

Äldreomsorg/hälso- och sjukvård omfattar gemensam verksamhet, biståndsprövade verksamheter som hemvård, korttidsplatser och särskilt boende men också öppna och förebyggande verksamheter i olika former. I detta verksamhetsområde ingår även kommunens hälso- och sjukvårdsansvar inklusive rehabilitering/habilitering samt hjälpmedelsförsörjning. Insatserna i äldreomsorgen ges i huvudsakligen inom Socialtjänstlagen (SOL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Ekonomiskt resultat*Resultaträkning*

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	43,2	42,8	40,2
Kostnader	-173,4	-165,3	-157,3
varav personalkostnader	-123,0	-116,1	-108,2
Verksamhetens resultat	-130,2	-122,5	-117,1
Budgetanslag	-126,9	-124,7	-120,0
Över-/underskott	-3,3	2,2	2,9

Resultatet visar ett underskott med 3,3 mnkr inom äldreomsorgen. Behovet av insatser inom hemvården ökade markant under 2014. Antalet hemvårdinsatser i kommunen ökade mer än beräknat och underskottet beror till största del på personalkostnader inom hemvården för att möta det ökade behovet. Sedan 2012 har antalet omsorgstimmar ökat från 3800 till 6239 timmar vilket motsvarar närmare två tredjedelar. Mätningen görs varje år och avser omsorgstimmar under oktober månad.

Under 2014 har vårdintäkterna fortsatt att öka till följd av att pensionärer fått en bättre betalningsförmåga.

Äldreomsorgen har fortsatt att arbeta aktivt med statliga prestationsbaserade stimulansbidrag. Utgångspunkten i arbetet har varit resultatet av 2013 års arbete. Det har inneburit att fler personer har aktivt arbetat med den registrering som ska göras. Detta ger en bättre uppfattning om vad det är som äldreomsorgen ska fokusera på framöver när det gäller olika aktiviteter.

Medarbetare*Medarbetarstatistik*

	2014	2013	2012
Årsarbetare (snitt)	258	246	241
Tillsvidareanställda per 31 dec	295	284	282
Antal anställda totalt per 31 dec	321	300	302
– varav heltid (%)	49	46	42
– varav deltid (%)	51	54	58
Total sjukfrånvarotid (%) under året	8,7	7,5	6,7

Utveckling har skett inom träffpunktsverksamheten, en fördelning av resurser har lett till att varje träffpunkt har en heltidsanställd person som ansvarar för verksamheten på vardagarna.

Personalen inom den öppna verksamheten samarbetar över de geografiska områdena för att höja kvalitén i verksamheten.

Det har även blivit en förbättring på informationsmaterialet avseende Götene kommuns öppna verksamhet.

Under hösten har temperaturkontroller på maten genomförts tillsammans med kostenheten i Skara, temperaturkontrollerna visar på att maten inte håller den rätta temperaturen varken vid utkörning från centralkök eller vid leverans till brukare.

Utveckling av kommunens demensverksamhet har kunnat genomföras med hjälp av statliga stimulansmedel. En grupp har startats med medarbetare som har djupare kunskap inom demensområdet för att på så sätt kunna hjälpa till i verksamheten när exempelvis hemtjänsten behöver stöd och stöttning.

Fortsatt arbete med resursfördelningen inom hemtjänsten där uppföljning sker var tredje månad för att se hur verksamheterna ligger till ekonomiskt.

Viktiga händelser under året

Under året har det skett förändringar i hemvårdens organisation. Götene hemvård har delats upp i tre hemvårdsgrupper och en nattpatrull. Det har varit nödvändigt då denna verksamhet har varit för stor för att kunna hanteras på ett bra sätt. Numera tillämpar även denna verksamhet integrerad organisation med samordning av biståndshandläggning och chefskap. Hemvårds-

områdena Lundsbrunn och Källby har slagits ihop och blivit ett verksamhetsområde under en chef för att bättre möta vårdtyngden och planlägga arbetsscheman på bästa sätt.

Vikariepoolen har startat upp en långtidspool, vilket innebär att vikariepoolen också är behjälplig till verksamheterna för att kunna rekrytera personal till vikariat upp till 3 månader. Detta för att skapa en bättre kontinuitet i gruppen.

I april öppnades Torstensgården, ett särskilt boende med 8 lägenheter på Helenagården. Vid inflyttning till boendet genomförs utredningar för att kunna ge biståndsbeslut på vilka insatser de boende är i behov av, vilket är i led med nya bestämmelser från Socialstyrelsen som förväntas införas under 2015. Biståndsbeslut har också genomförts på hela Ceciliagården.

Kommunen har under 2014 haft en socialt ansvarig samordnare, SAS, anställd. Att ha en SAS anställd i kommunen har varit framgångsrikt när det gäller utbildning av omvårdnadspersonal i sociala frågor, en person som lyfter fram och tydliggör/synliggör det sociala innehållet i omsorgsarbetet. Den socialt ansvariga samordnaren arbetar för att stärka den enskildes rättigheter kring delaktighet och inflytande över sin vardag. I rollen ingår att arbeta långsiktigt med att påverka kulturen och rådande värderingar, genom att gå från ett vårdande och omhändertagande perspektiv till ett mer stödjande och relationsbyggande perspektiv med utgångspunkt från individens önskningar och behov. Det ingår också i

rollen som SAS att stödja verksamheten i det systematiska kvalitetsarbetet och driva på utveckling inom området, ta fram riktlinjer för det sociala omsorgsarbetet samt utreda avvikelser och missförhållanden utifrån Lex Sarah. SAS:en har tillsammans med IT-samordnaren implementerat social dokumentation för all omvårdnadspersonal i äldre- och handikappomsorgen i verksamhetssystemet Procapita. SAS:en håller också i kollegial granskning och är handledare inom området. Samma frågor och ansvar innefattar också Handikappomsorg och Individ och Familjeomsorgen.

Ledningen i Äldreomsorgen har under året arbetat med en strukturerad omvärldsbevakning utifrån de 15 trender som Sveriges Kommuner och Landsting identifierat. Vi har valt ut 4 trender av dessa 15 som vi anser viktigaste fokusområdena för framtiden. Dessa är rekrytering, medborgarnas förväntningar, IT samt kompetensutveckling.

Två enhetschefer som har drivit ett Leonardo da Vinci-projekt har i projektet anordnat en studieresa till vänorten Passvalys för att se hur de arbetar med den befolkning som har en demens. Med på resan var tjänstemän och politiker. Detta projekt avslutades i juni månad.

Under våren genomfördes en utbildning av tre enhetschefer i äldreomsorgen för några utvalda undersköterskor i verksamheten för att bli värdegrundsledare. Utbildningen fokuserade på bemötande, delaktighet och etik.

Värdegrundsledarna har sedan etablerat kunskaperna i verksamhetens arbetsgrupper för att höja kvalitetsnivån för dessa frågor. Vårdighetsgarantierna som är framtagna finns att få i lättläst broschyr. Garantierna omfattar inflytandegaranti, anhörigstödsgaranti och informationsgaranti.

All personal inom Götene äldrecenter har utbildats inom stresshantering.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska har genomfört en journalgranskning för att säkerställa kvalitén i dokumentationen för legitimerad personal. En enhetschef har gått en utbildning till nätverksledare.

Nytt avtal för trygghetslarm på särskilt boenden har under-tecknats. Detta för att få samma upphandling på alla våra äldreboenden.

Samarbete har upprättats i hemvården med räddningstjänsten i Skara-Götene. Anledningen är att det är många äldre i ordinärt boendens som de senaste åren skadat eller förolyckats i brand.

Samarbetet innebär att vi ska hjälpas åt att identifiera de risker som en del äldre har.

Digitala trygghetslarm i hemvården börjar införas. Många frågor har uppstått kring detta och arbetet fortsätter under 2015.

Ett nytt synpunkts- och klagomålshandlings system har tagits fram och startades den 1 mars 2014. Totalt har det kommit in 43 synpunkter och klagomål från 32 personer till äldreomsorgen. Sammanfattningsvis kan man säga att det efter 10 månader som rutinen funnits kommer in både beröm, klagomål och förbättringsförslag och att de ansvariga cheferna har åtgärdat och hanterat dem på ett bra sätt. Det som behöver förbättras är informationen om synpunktshandlingen till brukare, anhöriga och personal.

Femtio personer inom hemvården har genomfört en eco-drive utbildning för att lära sig köra så miljöanpassat som möjligt.

Kost och brandutbildning har genomförts i olika verksamheter. Götene fick tillgång till Nationell patientöversikt (NPÖ) under hösten vilket innebär att legitimerad personal kan titta och läsa vissa delar i en patients journal.

Alla enhetschefer inom äldreomsorgen var i Stockholm och deltog på äldreomsorgsdagarna.

Under 2014 har arbetet med att införa ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt (SOFS 2009:11) fortsatt. Detta har bland annat inneburit ett intensivt arbete med att kartlägga äldreomsorgens huvudprocesser där vi bland annat reviderat eller tagit fram rutiner för att säkerställa verksamhetens kvalitet. För att göra ledningssystemet, samt kartlagda processer, tillgängliga för all personal har dessa dokumenterats och gjorts sökbara via intranätet ”Källan”.

Återigen har Götene kommun fått mycket bra resultat både i den interna och nationella brukarundersökningen inom särskilt boende, och till vår glädje är resultaten på väg att bli bättre även inom hemvården.

Äldreomsorgen har deltagit på Skaraborgs kommunalförbunds idébyttardag i Lidköping.

Många studiebesök angående vårt ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. De kommuner som varit intresserade är Mölndal, Lidköping, Karlsborg, Gullspång, Partille, Hjo, Vara och Tjörn. Medicinskt ansvarig sjuksköterska har också en föreläsning i Stockholm på MAS-dagarna hur vi praktiskt arbetar med ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete.

Seniordag är genomförd där femhundra personer deltagit.

Fikande pensionärer på Cafe Helena.

Kvalitetsmätning

	2014	2013	2012
Hälso- och sjukvård			
Betalningsansvar till länsjukvården för utskrivningsklara (antal dagar)	12	80	212
Hemtjänst			
I ordinärt boende under oktober:			
- antal personer den 1 oktober	326	263	231
- antal omsorgstimmar (SoL) / okt månad	6 239	5 783	3 800
Särskilt boende			
Antal platser			
- demensboende	32	32	32
- äldreboende	92	84	76
Nettokostnad/plats (tkr)			
- demensboende	515	512	496
- äldreboende	508	503	543
Kommunrehab			
Antal platser:	12	12	12
Beläggning, platser/dag:	10	9,9	10,9
Medelvårdtid, antal dygn/plats	43	25	27,8

Att betalningsansvaret för färdigvårdade patienter minskat till länsjukvården beror på många olika faktorer. Hemvården har tagit emot fler brukare direkt från sjukhuset, en bidragande förklaring kan vara att arbetsterapeuter och sjukgymnaster numer sitter ute i verksamheterna och är mer direkt delaktiga i det som händer i det dagliga arbetet. Ett samarbete med Skara kommun angående korttidsplatser kan också vara en orsak till minskning.

Antalet brukare och antalet omsorgstimmar har fortsatt att öka det senaste året, hemtjänsten kommer inom ett par år att öka än mer enligt den befolkningsprognos som SCB gör. Vi kan också se att de personer som finns i hemvården har mer omvårdnadskrävande insatser. I och med resursfördelningen har vi nu, vilket vi inte inom äldreomsorgen haft tidigare, en bättre uppföljningsmodell på var ökning sker och var resurserna ska läggas, samt vad hemvården kräver i resurser för att kunna säkerställa en bra kvalitet.

I den interna brukarundersökningen 2014 har Götene kommun åter igen överlag hög nöjdhet bland brukarna i äldreom-

sorgen, dock fortfarande lite högre på särskilt boende än ordinärt boende.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) har skrivit en patientsäkerhetsberättelse, denna finns att läsa på kommunens hemsida. Den beskriver hur vi arbetat med patientsäkerhet det gångna året.

Framtiden

Andelen äldre ökar i hela landet och kommunerna funderar på hur de bäst ska möta framtida behov och krav, både ur verksamhetssynpunkt och ur kostnadssynpunkt. Götene kommun står inför samma utmaning. Äldres hälsotillstånd har successivt förbättrats de senaste 15 åren. Det finns ändå en oklarhet i om den ökade andelen äldre kommer att ha ett större, mindre eller likvärdigt vård- och omsorgsbehov som den grupp äldre som kommunerna ger stöd till idag. Medelåldern ökar och 2010 var den 79,5 år för svenska män och för svenska kvinnor 83,5 år. De personer i kommunen som idag räknas till gruppen ”mest sjuka äldre” enligt Socialstyrelsens definition är ca 55 till antalet. År 2020 beräknas gruppen ha ökat med tio, till cirka 65 personer.

Socialstyrelsen har nya föreskrifter för biståndshandläggning inom särskilt boende. Biståndsbeslut för äldre inom särskilt boende kommer troligtvis vara ett krav år 2015. Det innebär att de personer som bor på särskilt boende ska ha ett hemtjänstbeslut på de insatser man har behov av. Detta innebär att en resursfördelningsmodell kommer att införas på de särskilda boendena för att kunna bemanna rätt. Samtidigt arbetas det med att införa ÄBIC och ICF, ett nytt arbetssätt för biståndshandläggare och de som verkställer beslutet.

Under året kommer det att arbetas med att ta fram gallringsrutiner för sociala akter.

Enhetscheferna har gjort en strukturerad omvärldsbevakning där vi lyft fram fyra av SKL:s 15 trender. De trender som vi har arbetat med är vad medborgarna har för förväntningar på oss i framtiden, ökad brist på chefer och personal framåt, ny kunskap som kommer samt IT. Det innebär för vår verksamhet att vi nu startar upp arbetet med olika aktiviteter för att kunna möta framtiden på ett bättre sätt.

Vi kommer att fortsätta det intensiva arbetet med att alla ska få ett gott bemötande och kunna vara delaktiga i sin vård och omsorg. Alla ska bli bemötta med respekt.

Ny 7-9 skola i Götene.

Budgetenhet: Utbildning

Verksamhetsområde

Inom budgetenheten Utbildning återfinns skolformerna gymnasieskola, grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, svenska för invandrare, särsvux, uppdragsutbildning och högskoleutbildning på distans. Verksamheterna styrs av skollagen och läroplaner för respektive skolområde.

Elever har tillgång till gymnasieprogram via i första hand "Gymnasium Skaraborg".

I syfte att bredda utbildningsutbudet sker vuxenutbildningen i samverkan med Lidköpings kommun.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	1,0	5,8	2,6
Kostnader	-66,5	-74,8	-75,6
varav personalkostnader	-0,5	-1,5	-4,4
Verksamhetens resultat	-65,5	-68,9	-73,1
Budgetanslag	-68,5	-67,9	-69,8
Över-/underskott	3,0	-1,0	-3,3

Resultatet visar ett överskott. Budgetberäkningar för gymnasieskolan är svåra att göra. Det beror dels på att kostnaden är olika för olika program, något inte Götene kommun kan påverka, och dels på att varje elev har rätt att välja vilket gymnasieprogram den vill. En återbetalning av gymnasiekostnader har skett från Lidköpings kommun då deras verksamhet gick med överskott.

Den satsning som görs på att följa upp gymnasieelevernas studiegång för att förhindra avhopp och få de elever som befinner sig utanför gymnasieskolan att återvända till den, har gett gott ekonomiskt resultat.

Viktiga händelser under året

Under våren 2014 har all vuxenutbildning och SFI flyttats över till Campus lokaler i Lidköping, något som gett positiva effekter för eleverna. Ett nytt samverkansavtal har under året arbetats fram för gymnasieverksamheten i Skaraborg.

Kvalitetsmätning

Gymnasium

	2014	2013	2012
Kostnad per elev (tkr) ej sårskola	108	105	103
Antal elever boende i Götene	500	520	540

Vuxenutbildning

	2014	2013	2012
SFI antal elever (genomsnitt)	60	42	
VUX antal elever (genomsnitt)	105	104	

Framtiden

Samverkansavtalet kring vuxenutbildningen med Lidköpings kommun löper tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid om 18 månader. Avtalet skall årligen utvärderas och uppdateras av avtalsparterna. Om förutsättningarna för avtalet ändras väsentlig kan part påkalla omförhandling. Fler kommuner i Skaraborg har ingått samverkan med Campus i Lidköping, något som är positivt för eleverna då ett större utbud av kurser kan erbjudas.

Från och med 1 januari 2015 gäller ett nytt samverkansavtal kring gymnasieutbildningen; Måldokument utbildning Skaraborg. En annan nyhet som gäller från och med 1 januari 2015 är att kommunen enligt skollagen (2010:800) 29 kap 9 § har ett aktivitetsansvar för ungdomar upp till 20 år som inte fullföljt gymnasiestudier. Det informationsansvar som tidigare funnits i kommunen kommer organiseras om till ett aktivitetsansvar.

Kommunen har ingen möjlighet att påverka gymnasiekostnaderna, något som innebär budgeteringssvårigheter. I slutet av januari 2015 har beslut getts om att priserna för gymnasieplatser 2015 i snitt kommer att öka med 4,7 %. Det innebär i sin tur svårigheter att få en budget i balans.

Värt att notera är att antalet nyanlända till Götene kommun är svårt att prognostisera. Elever i gymnasieålder kan behöva gå på gymnasieskolans språkintruktionsprogram. Beroende på var eleven befinner sig i sin språkutveckling tar denna utbildning olika lång tid. På samma sätt är antalet vuxenstuderande som ska läsa SFI svårt att beräkna.

Budgetenhet: Förskola

Verksamhetsområde

Verksamheter som ingår i budgetenheten förskola är pedagogisk omsorg och förskola, med allmän förskola samt vårdnadsbidrag. Förskolan har en egen läroplan, Lpfö 98 rev 2010 och är sedan 1 juli 2011 en egen skolform. För förskolan är läroplanen obligatorisk att följa medan den är vägledande för pedagogisk omsorg.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	13,7	13,6	12,8
Kostnader	-82,9	-78,7	-72,7
varav personalkostnader	-53,9	-52,1	-45,8
Verksamhetens resultat	-69,2	-65,1	-59,9
Budgetanslag	-68,8	-64,0	-62,3
Över-/underskott	-0,4	-1,1	2,4

Resultatet visar ett underskott. Underskottet beror på högre personalkostnader än budget och på att fler vårdnadshavare väljer andra förskolor än kommunens

Medarbetare

Medarbetarstatistik

	2014	2013	2012
Årsarbetare (snitt)	125	128	122
Tillsvidareanställda per 31 dec	133	137	130
Antal anställda totalt per 31 dec	153	153	147
– varav heltid (%)	75	77	77
– varav deltid (%)	25	23	23
Total sjukfrånvarotid (%) under året	6,7	6,3	6,1

Viktiga händelser under året

I januari 2014 gick Hällekis förskola in i nya lokaler. Förskolan i Lundsbrunn har under hösten bytt vissa av sina lokaler för att ge plats åt annan kommunal verksamhet, något som gynnade förskolans verksamhet.

Eftersom barnens lärande ska ske i ett 1-16 årsperspektiv genomfördes kompetensutvecklingsinsatser i linje med grundskolans kompetensutveckling. Ett extra fokus har funnits på matematik, natur- och teknik, språkutveckling och pedagogisk dokumentation.

På förskolan håller tendensen i sig att barnens vistelsetid på förskolan ökar. Barnen är fler timmar varje dag än tidigare på förskolan.

Kvalitetsmätning

	2014	2013	2012
Antal 1-5 åringar boende i kommunen	756	755	763
Antal 1-5 åringar med plats (%)	89,5	90,3	89,8
Nettokostnad per plats (tkr)	102	95	88

Nettokostnad per plats innehåller kostnader för både förskola och pedagogisk omsorg och är därför ej jämförbart med BO-peng då BO-peng enbart syftar till förskola.

Framtiden

Det finns ett allmänt behov av att se över förskolans lokaler. Det finns underhållsbehov, anpassningsbehov och utbyggnadsbehov.

På riksnivå fördes i samband med valet 2014, diskussioner om att utöka den allmänna förskolan så att den omfattar barn från två års ålder. Om den frågan fortfarande är aktuell på riksnivå är svårt att veta då andra frågor varit i fokus. Om detta blir verklighet kommer troligen fler förskoleplatser behövas. Värt att notera i sammanhanget är att antalet nyanlända som kommer till kommunen framöver och som har rätt till förskoleverksamhet, är mycket svårt att prognostisera. Andra diskussioner som förs handlar om behovet av natt-, helg- och kvällsomsorg. Det finns inget lagstadgat krav på att kommunen ska tillhandahålla denna verksamhet. I dagsläget finns nattomsorg måndag till fredag i Götene kommun.

Det finns ett fortsatt behov av kompetensutveckling för att öka likvärdigheten mellan och inom förskolorna och även för att leva upp till de nationella styrdokumentens krav.

Budgetenhet:

Handikappomsorg

Verksamhetsområde

Handikappomsorgen omfattar gemensam verksamhet, biståndsprovade insatser och verksamheter för såväl barn som vuxna såsom personlig assistans, korttidsvistelse, korttids-tillsyn, daglig verksamhet, ledsagning, kontaktpersoner, boende för unga vuxna och gruppboendestäder. Vidare ingår olika stödinsatser till psykiskt funktionshindrade. I handikappomsorgens ansvar ingår även handläggning av bostadsanpassningsbidrag.

Insatser inom handikappomsorgen tillhandahålls huvudsakligen enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), Lagen om assistansersättning (LASS), Socialtjänstlagen (SOL) samt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL). För bostadsanpassning gäller särskild lagstiftning.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	22,5	19,7	20,3
Kostnader	-83,9	-77,3	-72,5
varav personalkostnader	-64,7	-61,0	-57,4
Verksamhetens resultat	-61,4	-57,6	-52,2
Budgetanslag	-60,4	-54,4	-54,4
Över-/underskott	-1,0	-3,2	2,2

Resultatet visar ett underskott på 1,0 mnkr inom Handikappomsorgen. Underskottet är ett resultat av flera faktorer som påverkade resultatet negativt. De främsta anledningarna är att kostnaderna för bostadsanpassning ökade under 2014 samt att omorganisationen av ledningsgruppen inte kunnat genomföras som planerat inom budgetramen. Ytterligare en bidragande faktor till underskottet är att boendestöd Linden under året haft ökade kostnader för fler boenden än beräknat. Även inom personlig assistans ökade kostnaderna vilket har att göra med förändrade assistansbehov.

Medarbetare

Medarbetarstatistik

	2014	2013	2012
Årsarbetare (snitt)	122	108	106
Tillsvidareanställda per 31 dec	136	124	124
Antal anställda totalt per 31 dec	158	134	139
– varav heltid (%)	49	44	40
– varav deltid (%)	51	56	60
Total sjukfrånvarotid (%) under året	8,8	4,6	6,0

Under året har ohälsotalet ökat markant av flera olika anledningar, varav några är påverkbara. För att bromsa den negativa utvecklingen har en rad åtgärder vidtagits som förhoppningsvis ska ge resultat under 2015. Bl.a ska schemastrukturerna inom personlig assistans ses över där turerna av tradition är väldigt långa. Vi har börjat arbeta med "team" även inom personlig assistans, vilket bl.a leder till mer varierade arbetsuppgifter. Vi

har under hösten genomfört ett mycket lyckat försök att arbeta med avslappning, mindfulness och yoga. Det löpte så pass väl ut att fler kommer erbjudas möjligheten. Hälsoinspiratörer kommer användas på ett nytt sätt inom samtliga verksamheter..

Viktiga händelser under året

En anhörigsamordnare tillträdde under våren. Anhörigsamordnare har hand om anhörigstödet i hela kommunen.

Götene kommun beviljades under 2014 stimulansmedel för att genomföra ett omvårdnadslyft inom handikappomsorgen. Personalen, främst inom personlig assistans, har utbildats i ett socialpedagogiskt förhållningssätt.

För att bemöta de stigande ohälsotalen har en grupp under hösten deltagit i mindfulness/yoga med mycket goda omdömen från deltagarna.

Behovet av boendestöd inom handikappomsorgen ökade under året. Allt fler personer med funktionsnedsättningar har eget boende vilket påverkar behovet. Det ökade behovet märks på boendestöd Linden som erbjuder stöd i hemmet till personer med funktionsnedsättning. Boendestöd kan jämnställas med hemtjänst inom äldreomsorgen

Fler barn och unga med funktionsnedsättning är i behov av korttids- och fritidsverksamhet. Skogsvägens korttids/fritids tog under 2014 emot fler barn och ungdomar.

Nyckeltal

	2014	2013	2012
Individuella LSS/SOL-insatser			
Personlig assistans			
– nettokostnad totalt (tkr)	9 507	9 747	8 210
– antal personer	19	18	19
Gruppboendestäder LSS			
Antal platser			
– gruppboendestad/ stödboende	16	24	24
– gruppboendestad, spec. inriktn.	8	6	6
Nettokostnad per plats/år (tkr)			
– gruppboendestad/ stödboende	899	569	533
– gruppboendestad, spec. inriktn.	803	1 036	1 204
Skogsvägen korttids/fritids			
– Antal barn/ungdomar	24	17	15

Framtiden

Den dagliga verksamheten som idag bedrivs på Pellagården behöver ersättas med en annan. Lokalerna på Pellagården är i dåligt skick och kan inte längre möta de krav och behov som finns, dessutom är de för små då nya brukare väntas under året. En arbetsgrupp som ser över hur den dagliga verksamheten skulle kunna formas har tillsatts.

Andelen personer med funktionsnedsättning som beviljas särskilt boende enligt SoL minskar och istället ökar insatsen boendestöd enligt SoL i ordinärt boende. Daglig verksamhet enligt LSS är den insats som ökar mest och som de flesta personer har.

Kommunledningen vid Brännebrona.

Nya målgrupper tillkommer, till exempel unga personer med funktionsnedsättning som har andra/nya krav på kommunala insatser. Insatsen daglig verksamhet måste följa med i samhällsutvecklingen, samt att kunna erbjuda fler individanpassade insatser. Fler äldre får insatser enligt LSS, bland annat på grund av att fler får diagnos inom personkrets 1 inom lagen, här autistliknande tillstånd. Det finns även fler unga som behöver ett samlat stöd från handikappomsorgen/socialtjänsten och skolan som annars riskerar att hamna i utanförskap. Nya diagnoser inom funktionshinder ställer stora krav på kunskap och kompetensutveckling.

Nya boendet för unga vuxna beräknas att starta upp sin verksamhet i april 2015.

Insatsen daglig verksamhet behöver ses över för att kunna erbjuda ett större urval av möjligheter till individuella lösningar. Även formerna för daglig verksamhet ska ses över.

Inom verksamheten personlig assistans fortsätter man utveckla arbetet i team kring fler brukare. Syftet är att använda färre vikarietimmor och därmed ge brukaren ett jämnare personalflöde.

Inom verksamhetsområdet för LSS kommer man inom hela före detta Skaraborgs län att övergå till gemensam titulatur för yrkestitlar inom handikappomsorgen. Ett motsvarande projekt har sedan tidigare genomförts av Västra Götalands regionen och kommer de närmsta åren vara aktuell över hela landet. Titlar som föreslås är stödbiträde, stödassistent, stödpedagog, personlig assistent samt boendestödare. Vilka krav som ska ställas för respektive titel finns beskrivet men däremot hur valideringen ska ske är ännu inte klart. Under 2015 sker en invente-

ring i varje kommun över hur många personer som kommer bli aktuella för titelbyte. Hela reformen ska vara genomförd under första halvåret 2015.

Stora ansträngningar för att hantera ohälsotalen behövs. Dels sker detta kommunövergripande genom en rad olika åtgärder, men även lokalt inom handikappomsorgen ser vi över scheman, raster, ergonomi med mera.

*Budgetenhet:***Individ- och Familjeomsorg****Verksamhetsområde**

I budgetenheten ingår ansvar för utrednings- och biståndsinsatser för barn, ungdomar och vuxna, till exempel familjehem, behandlingshem, kontaktfamiljer och försörjningsstöd. Det finns ett familjeteam som arbetar med bistånd till barn och ungdomar och deras familjer på hemmaplan. Där finns också ansvaret för familjerätt, familjerådgivning och vårdinsatser enligt lagen om vård av barn och ungdomar (LVU) och enligt lagen om vård av missbrukare (LVM).

Här ingår också kommunens ansvar för handläggning enligt Alkohollagen med serveringstillstånd och tillsyn.

En del av enhetens ansvar är att erbjuda förebyggande och tidiga insatser för barn, ungdomar och föräldrar genom Familjecentrum och Ungdomsmottagning.

Kommunens flyktingmottagning och mottagning av ensamkommande flyktingbarn ingår också i enheten.

I arbetsmarknadsverksamheten ingår ansvar för praktik-anskaftning baserad på individuell bedömning, men även stöd i kontakten med Arbetsförmedlingen. Exempel på insatser för att hjälpa människor ut i egen försörjning är FAS3 och OSA (of-fentligt skyddat arbete). Arbetsmarknadsverksamheten har även ansvar för feriepraktik.

Ekonomiskt resultat*Resultaträkning*

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	19,4	18,9	15,2
Kostnader	-67,3	-64,7	-55,0
varav personalkostnader	-27,2	-26,0	-21,4
Verksamhetens resultat	-47,9	-45,8	-39,8
Budgetanslag	-43,6	-45,5	-39,3
Över-/underskott	-4,3	-0,3	-0,5

inkl flyktingmottagning.

Budgetenheten redovisar ett underskott för år 2014 med -4,3 mnkr. Underskottet fördelas med -0,8 mnkr för övergripande IFO, -2,1 mnkr för IFO familj och -1,4 mnkr för IFO vuxen.

Omorganisation inom Valfärd vuxen år 2013 samt IT-kostnader över budget står för underskottet inom övergripande IFO.

Inom IFO familj är det HVB placeringar barn som står för den största avvikelserna med -4,2 mnkr. Även familjehemsplaceringar har högre kostnader än budgeterat. Personalkostnaderna är lägre än budgeterat då fler börjat jobba med flyktingverksamhet samtidigt som enheten har haft flera partiella ledigheter och en del sjukskrivningar. Även kostnaderna för familjeteam och öppenvårdsinsatser har varit lägre än budgeterat.

HVB placeringar för vuxna missbrukare har kostat 0,9 mnkr mer än budgeterat. För IFO vuxen har även färre FAS3-placeringar lett till lägre bidragsnivåer. För att långsiktigt minska kostnaderna för försörjningsstöd har antalet med AME-anställning i kommunen ökat, mer än vad som budgeterats. Försörjningsstödet har varit 0,3 mnkr lägre än budgeterat.

Medarbetare*Medarbetarstatistik*

	2014	2013	2012
Årsarbetare (snitt)	53	45	38
Tillsvidareanställda per 31 dec	55	46	39
Antal anställda totalt per 31 dec	66	54	48
– varav heltid (%)	84	87	92
– varav deltid (%)	16	13	8
Total sjukfrånvarotid (%) under året	4	3,7	3,1

Viktiga händelser under året

Arbetsbelastningen inom IFO familj har varit hög under året.

Försörjningsstödet har varit något lägre än tidigare år.

AME och integrationsenheten har flyttat in i nya lokaler på Järnvägsgatan. Anledning till flytten var dels behovet av gemensamma lokaler för integrationsenheten, men också att de tidigare lokalerna används som undervisningslokaler under ombyggnationen av den nya 7-9 skolan.

Under året har en ny överenskommelse tecknats med migrationsverket. Den gäller från 28 juni och avser att kommunen för ensamkommande flyktingbarn ska tillhandahålla 4 platser för asylsökande och 12 platser för de som fått permanent uppehållstillstånd (put).

AME har utökat samverkan med arbetsförmedlingen genom att vid tre halvdagar per månad arbeta gemensamt i våra lokaler på Järnvägsgatan.

Kvalitetsmätning

	2014	2013	2012
Familjehem, barn och unga			
– nettokostnad (tkr)	3 432	3 282	3 923
– antal vårddygn	2 814	3 265	3 548
Hem för vård eller boende, barn och unga			
– nettokostnad (tkr)	12 356	10 051	7 810
– antal vårddygn	2 809	2 583	2 001
Extern öppenvård, barn/fam			
– nettokostnad (tkr)	130	61	280
– antal barn/familjer	1	1	2
Hem för vård eller boende, vuxna missbrukare			
– nettokostnad (tkr)	1 674	1 956	337
– antal vårddygn	560	783	332
Försörjningsstöd			
– nettokostnad (tkr)	8 523	8 632	6 760
– antal bidragshushåll	254	250	211
Rådgivningscentrum			
– antal nya uppdrag/familj		233	161
Familjecentrum			
– antal besökare på öppna förskolan	1 560	1 520	2 101

Budgetenhet:

Konsult och administration

Verksamhetsområde

Under denna enhet redovisas:

- Ekonomi- och övergripande personaladministration.
- Kansli, växel, medborgarkontor/-information, samt risk och säkerhet.
- Samhällsbetalda resor, som är gemensamt med Skara och ansvarar för kollektivtrafik, färdtjänst, parkeringstillstånd samt skolskjutsplanering.
- Lönekontor, som är gemensamt med Skara kommun.
- Skuldrådgivning och konsumentvägledning som utförs av Lidköpings kommun.

Ekonomiskt resultat*Resultaträkning*

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	25,8	25,3	27,7
Kostnader	-49,1	-48,5	-51,2
varav personalkostnader	-19,1	-19,0	-19,0
Verksamhetens resultat	-23,3	-23,2	-23,5
Budgetanslag	-25,9	-24,9	-26,7
Överskott	2,6	1,7	3,2

Resultatet visar ett överskott med 2,6 mnkr. Tjänstledigheter, sjukskrivningar samt vakanser under året har inneburit lägre personalkostnader med drygt 1 mnkr. Löneenheten bidrar till överskottet med drygt 0,1 mnkr till följd av den nyinförda fördelningsmodellen som baserar sig på antalet löner per kund. Även kostnaderna för färdtjänst/samhällsbetalda resor har varit lägre än budgeterat med 0,5 mnkr. Uppdatering av växel är förskjutet till år 2015.

Medarbetare*Medarbetarstatistik*

	2014	2013	2012
Årsarbetare (snitt)	34	33	39
Tillsvidareanställda per 31 dec	35	34	41
Antal anställda totalt per 31 dec	40	36	43
– varav heltid (%)	85	91	79
– varav deltid (%)	15	9	21
Total sjukfrånvarotid (%) under året	2	3,1	6,1

Viktiga händelser under året

Det sker ständiga förbättringar inom kommunens informations- och kommunikationsarbete. Kommunikations- och klarspråksriktlinjer är framtagna. Arbete med riktlinjer för sociala medier pågår. Webben har blivit responsiv och anpassar sig efter surfplattor och smartphones automatiskt. Särbarheten vid en eventuell krissituation minskas genom RAKEL-telefon i växeln.

Inom lönekontoret pågår kvalitetsarbete för att öka automatisering av integrationer från tidsrapporteringssystem, minimera felaktigheter i inrapportering och säkerställa en effektiv löne-

hantering. Från augusti testas ett nytt schemaläggningssystem (Winlas) inom fritid/ungdom.

Årets löneöversyn avslutades under maj månad. Ny personalstrategi har anställts. På ekonomienheten har två vikarier börjat i höst som ersätter två föräldralediga ekonomer. E-faktura kan nu skickas till kommunens kunder.

Avtalet med företagshälsovård Avonova är förlängt med ett år och gäller till och med 2016-03-31.

Upphandling av skolskjutsar med avtalsstart juli 2015 är genomförd. Samarbetet inom Kollektivtrafikerådet Skaraborg fortgår med bland annat gemensamt reglemente för färdtjänst och behandling av regionens förslag på Landsbygdsstrategi för kollektivtrafiken.

Samarbete mellan kommunerna i Skaraborg har påbörjats gällande E-arkiv. Två förvaltningssekreterare till de båda nya nämnderna som startade 2015 började sina anställningar under 2014.

Kvalitetsmätning

	2014	2013	2012
Antal färdtjänstberättigade	330	320	327

Framtiden

För att nå önskvärda optimala effektiviseringar inom löneadministrationen behövs en samordning av databaserna för de kommuner som ingår i samarbetet. En konsekvens av detta kan bli att nytt lönesystem behöver upphandlas. Det kan komma till ytterligare uppdrag från andra kommuner gällande löneadministration.

Nya arbetstidsmodeller införs i verksamheterna. För att administrera detta behövs ett stöd för schemaläggning. Detta ska sedan kopplas till lönesystemet. För att nå bästa effektivitet bör samtliga samarbetskommuner ha samma schemaläggningsprogram.

Kommunikationsarbetet behöver lyftas till en högre nivå där varumärket Götene kommun finns med i åtanke i varje enskild kommunikationsaktivitet. Arbetet med klarspråk kommer att öka för att våra texter ska vara tillgängliga för alla.

Telefonisamarbetet med Skara och Lidköping fortsätter och utvecklas. Förfrågan från ytterligare samarbetskommun Esunga har inkommit under 2014. Mobiltelefoner, främst så kallade ”smarta telefoner” fortsätter att öka i antal. Utvecklingstrenden är att det är datafunktioner via enheterna som innebär att man har kontoret med sig i fickan.

En översyn av Centrumhusets lokaler behöver göras. Det finns behov av mer modernare, flexibla lösningar då det gäller sammanträdesrum, kontorsrum, personalutrymmen osv.

Upphandling av gemensamt ärende- och dokumenthanteringssystem inom Göliska kommer att börja planeras och genomföras inom närmaste åren.

Genom den nya kommunöverenskommelsen mellan staten och SKL har målen för krisberedskapsarbetet preciserats ytterligare och krav på samverkan och uppföljning har skärpts.

Ytterligare områden att samverka med andra kommuner i kan bli aktuella.

Kommunledningen besöker Götblad slagg.

Budgetenhet:

Verksamhetsövergripande

Verksamhetsområde

Under denna enhet redovisas:

- **Kvalitets- och utvecklingsenhet**, med näringslivsutveckling, fysisk planering, bygglov, geografisk information, mark, miljöprojekt, kommunutveckling, marknadsföring, turism, verksamhetsutveckling, samt IT-bredband.
- **Verksamhetsövergripande**, bestående av kommunchef och sektorschefer samt övriga verksamheter som är knutna till dessa. Exempel på verksamheter är gemensam chefsutbildning och projektutredningar. Även kommunens kostnader för bolaget Medeltidens Värld AB redovisas här.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	13,2	11,1	9,9
Kostnader	-33,0	-39,0	-60,9
varav personalkostnader	-11,3	-10,1	-9,2
Verksamhetens resultat	-19,8	-27,9	-51,0
Budgetanslag	-21,5	-22,8	-22,7
Över-/underskott	1,7	-5,1	-28,3

Resultatet visar ett överskott med 1,7 mnkr jämfört med budget. Största delen av överskottet kommer från fysisk planering, till följd av höga intäkter för bygglov samt att det har gjorts något färre nya detaljplaner. Chefsutbildning som senarelagts till början av 2015, samt vakanser under året bidrar till överskottet. Återbetalning till Länsstyrelsen avseende stöd till Medeltidens Värld på 0,5 mnkr försämrar resultatet.

Medarbetare

Medarbetarstatistik

	2014	2013	2012
Årsarbetare (snitt)	19	16	13
Tillsvidareanställda per 31 dec	19	17	13
Antal anställda totalt per 31 dec	19	20	14
– varav heltid (%)	95	100	100
– varav deltid (%)	5	0	0
Total sjukfrånvarotid (%) under året	4,2	4,2	6,1

Viktiga händelser under året

Götene kommun har tillsammans med Essunga, Grästorps, Lidköping, Skara och Vara kommuner tecknat en avsiktsförklaring om att hitta fler samverkansområden mellan kommunerna. Avsikten är att tillsammans hitta samverkansområden som på sikt medför att kommunerna kan stärka välfärdsuppdraget.

Folkhälsoråd

Folkhälsorådets uppdrag och syfte är att verka för en trygg och hälsosam livsmiljö genom samverkan med samhällsinstitutioner och organisationer. Under 2014 har rådet gett stöd till 12 stimulansprojekt, totalt 0,2 mnkr och med riktade insatser med fokus på inflytande och delaktighet i samhället samt kost och rörelse.

Folkhälsorådet arbetar med drogförebyggande, anti-dopnings samt föräldrastödjande åtgärder genom utbildningar och information.

Rådet samverkar med polisen i arbetet med trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder.

Tjänstemannaorganisationen

En översyn av tjänstemannaorganisationen utifrån ny politisk organisation har gjorts. Sektor Vårld förändras från 2015 till en sektor Omsorg och en sektor Barn och Utbildning. Kvalitets- och utvecklingsenheten övergår till att bli sektor Samhällsbyggnad. Tjänsten som socialchef/sektorschef Vårld Vuxen har varit vakant under 2014 och verksamheten har letts av två sektorschefer för Åldreomsorg respektive Handikappomsorg

Verksamhetsövergripande

På regional nivå medverkar Götene i Kommunalförbundets planering ihop med Trafikverket och VG-regionen om en utbyggnad av E20. Götene kommuns andel av medfinansiering är beräknad till 46 mnkr.

Inom samhällsplanering pågår arbetet med ny Framtidsplan till och med 2030. Den tematiska studien av Kinnekulle, FÖP Kinnekulle, antogs av kommunfullmäktige i december. Arbetet med en tematisk VA-plan pågår. Kommunstyrelsen har under våren antagit en VA-strategi som ligger till grund för steg 3 i arbetet, en VA-plan. Ett förslag till ny vindkraftsplan är framtagen för politisk behandling under 2015.

Det pågår en lansering av bostadsområdet Nordskog 3. I slutet av maj påbörjades den direkta försäljningen av totalt 18 tomter i etapp 3A. Arbetet med VA och gator sker våren 2015.

Vid halvårsskiftet ändrades vissa regler i Plan- och bygglagen. Tidigare krav på bygglov för vissa mindre nybyggnader/ombyggnader ersattes av en anmälningsplikt.

Kommunen medverkar aktivt i arbetet med handelsutveckling genom stöd till projekt "Hållbar handelsutveckling"

Kommunstyrelsen har antagit en lekplatsstrategi som underlag för ett kommande lekplatsprogram för åtgärder avseende lekplatser.

En inventering av tillgång till fiber i kommunen är gjord, som kommer att ligga till grund för fortsatt arbete med ett IT-infrastrukturprogram.

Flera Leaderprojekt för landsbygdsutveckling har avslutats under året. I några projekt stod kommunen som projektägare t ex "Samåkningsstjänster på landsbygden". Vanligast är att kommunen är en samverkanspart i projektet, till exempel "Förstudie Högkullens potential som besöksmål och friluftsområde", "Utveckling av servicetjänster i lantlig miljö" och Handelsutvecklingsprojektet "Tänk hållbart i Götene".

Under första halvåret 2014 har alla Leaderprojekt under programperioden 2007-2013 avslutats. Leader var en metod att jobba med landsbygdsutveckling inom EU:s Landsbygdsprogram 2007-2013. I Leader samlades representanter för ideell, offentlig och privat sektor för att tillsammans arbeta med landsbygdsutveckling. Arbetet byggde på en gemensam strategi för bygdens utveckling och lokala förutsättningar och lokala initiativ har tagits tillvara. Varje kommunal krona som offentlig medfinansiering har gett ca 7 kr (statliga + EU- medel) tillbaka till projekt som syftade till landsbygdsutveckling.

Arbetet inom budgetenhetens verksamheter löper på med stor intensitet. Det gäller kommunutveckling, marknadsföring, myndighetsutövning enligt PBL m.m. men också frågor om mark, naturvård, bredband, geografisk information m.m. som är kopplat till kommunens ansvar som ägare av mark och byggda fastigheter och av stadsnätet. En översyn av samtliga jordbruksarrendeavtal avseende kommunal mark är gjord.

Kvalitetsmätning

	2014	2013	2012
Placering i Svenskt Näringslivs ranking över företagsamhet	41	39	48
Antal antagna nya detaljplaner	3	6	4
Totalt antal ärenden inom byggverksamhet	214	188	269
– varav bygglov	158	117	149

Götene har behållit en glädjande hög placering på Svenskt näringslivs ranking främst i de delar som berör samarbete näringsliv-kommun och sammanfattande omdöme.

Arbetet med detaljplaner pågår kontinuerligt i form av nya planer eller ändringar och tillägg i äldre planer.

Det har varit en positiv utveckling av aktiviteter inom byggverksamheten, främst inom industrin.

Götene kommun har medverkat i SCB:s medborgarundersökning våren 2014. Resultatet beskriver kommunmedborgarnas syn på Götene som en plats att bo och leva i, de kommunala verksamheterna samt synen på information/inflytande. Götene kommunmedborgare är i stort sett nöjda med Götene kommun som en plats att bo och leva i. Man är nöjd med flertalet av de kommunala verksamheterna och mycket nöjd med dricksvattenet och vattenförsörjningen. Man är också nöjd med kommunens webbplats och tillgången till information om kommunens verksamheter. Man är inte nöjd med inflytande och påverkansmöjlighet på beslut.

Kommunen kvalitet i korthet

Götene har också medverkat i SKL:s undersökning "Kommunens kvalitet i korthet, "Kkik" 2014. (redovisad januari 2015). Resultatrapporten visar på en fortsatt trend av goda resultat för Götene kommun. Totalt deltog drygt 220 kommuner i årets undersökning.

Götene kommun har bland annat fortsatt goda resultat när det gäller skola och omsorg och social service.

I jämförelse med övriga kommuner i Sverige har Götene kommun:

- god förmåga att planera för förskoleplats och för en kort väntetid till förskoleplats
- hög andel elever som når goda resultat i de nationella proven
- hög andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet

- kort handläggningstid för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök
- ett mindre antal vårdare i genomsnitt som besöker en äldre person med hemtjänst.

Framtiden

Kommunens attraktivitet för nuvarande och kommande invånare, företag och besökare är avgörande för kommunens framtida utveckling.

Vi måste medvetet satsa på att ha en framsynt boende- och infrastrukturplanering som skapar goda livsmiljöer, trivsel och samhörighet. En kommunal verksamhet i toppklass och ett bra samarbete med besöksnäring, handel och övrigt näringsliv är avgörande framgångsfaktorer.

En fortsatt europeisk samverkan inom kommunens verksamheter ger stimulans, engagemang och utveckling.

En ny Framtidsplan för Götene kommun är på väg att ta form. Planen ska beskriva kommunens önskvärda utveckling fram till år 2030. I tematiska studier om Kinnekulles utveckling, VA-plan och vindkraftsplan görs nödvändiga fördjupningar i angelägna samhällsutvecklingsfrågor.

Det finns en påvisad koppling mellan bra företagsklimat och god kommunekonomi. Ett framåtriktat arbete med näringslivs-, miljö- och kommunutveckling påverkar positivt befolkningsutveckling, arbetstillfällen, skatteintäkter och ekonomi.

Befolkningsökningen når vi genom en attraktiv livsmiljö och en kommunal verksamhet i toppklass. Det måste också till nya bostadsområden där satsningen kommande år främst ligger på sjönära boende i Källby-Truve-Svanvik.

Genom Biosfärområdet Vänerskärgrården-Kinnekulle har Götene, tillsammans med Lidköping och Mariestad unika möjligheter men också ett stort ansvar att utveckla området långsiktigt hållbart inte bara ur miljösynpunkt utan också socialt och ekonomiskt. Biosfärsområdets projekt Exportmogen destination syftar till att skapa en internationell turism.

I Vänersamarbetet arbetar kommunerna och regionerna runt Vänern tillsammans för att utveckla Vänern på ett hållbart sätt när det gäller sjöfart, besöksnäring, fiske m.m. Det finns också gemensamma frågeställningar kring Väners vattenreglering och kopplingen till planeringen för Göta Älvdalens utveckling.

Götene kommun har överklagat tillståndet att bygga en ny bro över Göta älv, med lägre segelfri höjd än dagens befintliga bro. Detta för att en lägre bro motverkar utvecklingen av sjöfart, handel och transport i Vänerområdet.

Snabb åtkomst till internet är en viktig del i att få privatpersoner och företag att etablera sig på en ort och det krävs att kommunen driver på i denna utveckling. Samma gäller utbyggnaden av ett bra vatten- och avloppsnät.

Kommunfullmäktige antog nyligen en energi- och klimatplan med en hög ambitionsnivå i frågor om elproduktion, biogas, transporter m.m.

Det finns många skäl och incitament för att kommunen ska äga fastigheter antingen det är i form av enbart markområden

eller fastigheter med byggnader. Där det inte finns ett långsiktigt motiv för ägande är inriktningen att fastigheten ska försälas.

Behovet av att använda oss av den tekniska utvecklingen är stort. Det kommer att innebära att en hel del uppgifter görs på ett helt nytt och mindre resurskrävande sätt än idag. E-tjänster innebär att användarna av en tjänst gör en stor del av arbetet själva.

Ett medvetet arbete med kvalitet i form av flexibel resursfördelning, processbeskrivningar som säkrar kvalitet, ständiga förbättringar, tydlig målstyrning och en kvalitetsmedveten personal är nödvändigt för att ha en verksamhet i toppklass för våra kommunmedborgare,

Ett nytt ledningssystem för politisk målstyrning och systematiskt kvalitetsarbete, ”Ledningssystem för politisk målstyrning och systematiskt kvalitetsarbete för hållbar utveckling i Götene kommun”, föreslås till kommande mandatperiod.

Samarbetet med kommunerna inom Västra 6, Essunga, Grästorp, Götene, Lidköping, Skara och Vara för att hitta och utveckla samverkansområden går vidare. På sikt är ökad samverkan mellan kommunerna nödvändig för att kommunen ska kunna leva upp till sitt välfärdsuppdrag.

Citroënträff vid Kinnekulle Camping.

Budgetenhet:

Politik och tillsyn

Verksamhetsområde

Under denna enhet redovisas:

- **Politik**, den politiska organisationen i form av kommunfullmäktige, beredningar, kommunstyrelse, myndighetsnämnder, bidrag till politiska nämnder samt övriga politiska konstellationer.
- **Kommunrevisionen**. De förtroendevalda revisorerna ska enligt kommunallagen pröva om verksamheten bedrivs ändamålsenligt, ekonomiskt tillfredsställande samt om räkenskaperna är rättvisande och om nämnder, styrelse och beredningar har tillräcklig intern kontroll.
- **Överförmyndarverksamhet**. Lagen ger överförmyndaren skyldighet och befogenhet att fatta beslut i ärenden som fordras för att skydda utsatta gruppers intressen. Kostnaderna inom denna verksamhet utgörs framförallt av arvoden till överförmyndare, gode män och förvaltare. Dessa kan variera över tid då uppdragen ständigt förändras. Verksamheten står under kontroll av Länsstyrelsen och Justitieombudsmannen.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	0,5	0,0	0,0
Kostnader	-9,0	-8,4	-7,8
varav personalkostnader	-5,7	-5,1	-4,9
Verksamhetens resultat	-8,5	-8,4	-7,8
Budgetanslag	-9,6	-8,9	-8,3
Över-/underskott	1,1	0,5	0,5

Resultatet visar ett överskott på 1,1 mnkr. Största delen är för arvoden inom kommunfullmäktige, med beredningar, kommunstyrelse samt kommunstyrelsens förberedande utskott. Även valnämnden bidrog till överskottet till följd av bidrag. Kommunrevisionen och överförmyndarverksamheten har hållit sig inom budgeterat anslag.

Viktiga händelser under året

Val till europaparlamentet genomfördes i maj och i september var det val till riksdag och kommun. Antalet ärenden hos överförmyndare är fortsatt högt.

*Budgetenhet:***Kultur och Fritid****Verksamhetsområde**

Under denna enhet redovisas:

- **Kultur.** *Biblioteksverksamhet* ansvarar för utlåning av media i olika former. Det är även en mötesplats för kommuninvånare i alla åldrar, exempelvis vid författaraftnar och läsecirklar. *Kulturverksamhet* i form av offentlig kulturverksamhet, kultur i vården, barnkulturverksamhet samt stöd till studieorganisationer och samlingslokaler. *Musikskolan* med syfte att ge barn/ungdomar i skolåldern möjlighet att utveckla kreativitet och estetisk känsla.
- **Fritid** med verksamheterna Fritid Ungdom samt Fritid Förening. *Fritid Ungdom* driver fritidsgårdsverksamhet i kommunens fyra tätorter, ungdomscafé Esperanza, fältfritidsledare samt fritid för funktionshindrade. *Fritid Förening* ansvarar för stödet till föreningar genom bidrag och rådgivning samt sporthallar och simhall.

Ekonomiskt resultat*Resultaträkning*

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	2,5	2,1	2,4
Kostnader	-22,5	-21,3	-21,4
varav personalkostnader	-8,3	-7,9	-8,2
Verksamhetens resultat	-20,0	-19,2	-19,0
Budgetanslag	-20,4	-19,5	-19,1
Över-/underskott	0,4	0,3	0,1

Resultatet visar ett överskott med 0,4 mnkr jämfört med budget. Större delen av överskottet har uppstått inom Fritid Ungdom samt Fritid förening.

Medarbetare*Medarbetarstatistik*

	2014	2013	2012
Årsarbetare (snitt)	18	21	19
Tillsvidareanställda per 31 dec	22	26	23
Antal anställda totalt per 31 dec	24	28	24
– varav heltid (%)	50	46	50
– varav deltid (%)	50	54	50
Total sjukfrånvarotid (%) under året	8,9	11,7	2,3

Viktiga händelser under året

Kultur och bibliotek har haft många kurser och arrangemang, bland annat kulturluncher, bokklubbsträffar, utställningar och livesänd teater från London.

Vårens höjdpunkt för musikskolan, en konsert med den musik Lasse Dahlberg specialskrivit till musikskolan, genomfördes den 11 maj. Undervisning sker från och med hösten på elevens fritid. Hällekis musikkår har efter branden i Hällekis Folkets Hus kommit igång med sina repetitioner och delar nu lokal med musikskolan.

Upphandling av entreprenörsavtal för simhallen är genomförd och Västerbybadet AB kommer fortsätta driva simhallen nästa avtalsperiod.

Låssystem, ljudanläggning, idrottsmateriel, brand- och larmfunktioner har gått igenom i Hällekis nya gymnastiksal för att fungera bra för både skola, föreningar och allmänhet som nyttjar hallen.

Fritid Ungdom har invigt nya lokaler för Hällekis fritidsgård i Hällesäter. Fritidsgårdarna i Hällekis och Källby har utökat antalet kvällar med verksamhet. I slutet av mars genomfördes ett Må bra läger på Exevalla folkhögskola i samverkan med Axevalla ponnytravskola, fritidsledarelever på Axevalla folkhögskola, Tibro kommun, Lidköpings kommun och Karlsborgs kommun.

Ungdomscaféet Esperanza har fräschats upp och kommer att rikta sig till ungdomar från åk 7 till gymnasiet. Öppet måndagar och tisdagar.

Ungdomsdemokratiarbetet har nystartat och ett Ungdoms-lotsteam har bildats. Verksamhetsinnehållet har ändrats en del efter ungdomarnas önskemål och i september anordnades därför en EPA- och moppeträff i samverkan med motorintresserade ungdomar och Götene motorklubb.

Framtiden

Kulturverksamheten fortsätter att söka samarbetspartners för ett så rikt kulturutbud som möjligt. Ekonomin är hårt ansträngd och förutsättningar för att bedriva ett rikt kulturutbud är svåra. Vi behöver nya arbetsformer för att arbeta med barn och ungdomar inom kulturområdet på deras fritid. Det handlar inte bara om att köpa in fler barnföreläsningar eller konserter, men också om hur vi låter barn och ungdomar komma till tals på kulturområdet.

Barn behöver bra böcker - Biblioteket vill arbeta särskilt mycket för läsfrämjande arbete och vett och etikett på nätet (Netikett) gentemot barn och ungdomar med olika projekt och samarbetspartners. Ansökan om ett EU- projekt kring detta kommer att göras under 2014.

Fritidsverksamheten för ungdomar är en viktig del i det förebyggande arbetet både för särskilda grupper och för ungdomar i allmänhet. Förväntningar på ett brett fritidsutbud kvarstår. Det sker en omfattande samverkan med föreningslivet och Rådet för Trygghet och Folkhälsa ger stöd genom sina stimulationsbidrag till projekt.

Ida går på skott Lundsbrunns IF

Utvecklingen går allt mer från den traditionella fritidsgårdsverksamheten till mer riktade aktiviteter med olika ungdomsgrupper. Inflytandefrågor är en viktig del i ungdomsarbetet. Sociala medier kommer hela tiden i nya former och ställer krav på att verksamheten utvecklas i takt med den nya tekniken.

Samverkan med föreningar av olika slag för fritidsverksamhet har ökat de senaste åren. Denna utveckling kommer att fortsätta vilket kommer att innebära att kommunen inte är ensam aktör i aktiviteter/verksamheter som tidigare drivits av kommunen. Stora underhållsbehov på föreningarnas fritidsanläggningar har medfört ökat behov av medel ur projektstödsbudgeten.

En diskussion om det kommunala stödet till föreningar bör tas – ska det bara vara för ungdomsverksamhet som det varit hittills eller ska stödet utformas på annat sätt och även komma andra föreningar till godo? Föreningssammanslagningar: kan detta vara en viktig fråga för föreningslivet på landsbygden – överlevnad trots vikande underlag?

I fritidsplanen finns en vision om ett allaktivitetshus. Att samla dessa verksamheter under ett tak skulle innebära stora kvalitativa och effektiva fördelar för verksamheterna och dess besökare. Tillgängligheten för i första hand kommunens ungdomar skulle öka. En samlad plats för Kultur och fritidsverksamhet såsom, musikskola, ungdomsfritid, kultur med mer en sådan lokal skulle innebära ett hus fullt av liv och rörelse. Ungdomar som rör sig i området har nära till kultur och fritid, både inne och utemiljö. Trygga vuxna finns i området. Möjlighet till biblioteksfilial med framför allt ungdomslitteratur och litteratur för invandrare med mera.

Budgetenhet:

Samverkan

Verksamhetsområde

I budgetenheten ingår verksamheter som bedrivs i samarbete med annan kommun, där samarbetskommunen är huvudman. Verksamheterna är:

- **Räddningstjänsten**, som utförs av en gemensam räddningsnämnd för Skara-Götene. Förutom räddningstjänsten redovisas kostnader för brandvatten.
- **Miljö och Hälsa**, med tillsyn enligt bland annat miljöbalken och livsmedelslagen och köps från Lidköpings kommun. Även Grästorps kommun ingår i samarbetet.
- **Kost** som ansvarar för måltidsproduktionen alltifrån förskola till delar av äldreomsorg. Kostenheten finansieras via portionsintäkter. Måltiderna som erbjuds ska uppfylla Livsmedelsverkets rekommendationer och vara goda, väl-lagade och näringsriktigt sammansatta.
- **Lokalvård** som följer och arbetar efter Socialstyrelsens ”Allmänna råd om lokalvård” i så stor utsträckning som möjligt. Lokalvårdsenheten finansieras via timprisintäkter.
- **Fastighet** förvaltar kommunens fastigheter. Fastighetsenheten finansieras via hyresintäkter. Verksamheten omfattar all fastighetsskötsel, underhåll och hyresförhållanden samt verksamhetsservice. Fastighet svarar också för investeringsåtgärder i nya och befintliga fastigheter.
- **Gata/Park** svarar för drift, underhåll och investeringsåtgärder inom områden gator och parker, natur- och fornvård.
- **Upphandling**, ett samarbete mellan Götene, Skara och Vara.

Från och med 2011 drivs verksamhet avseende Kost, Lokalvård, Fastighet samt Gata/Park i en utförarorganisation med en utförarstyrelse. Utförarorganisationen är gemensam för Skara och Götene med Skara kommun som huvudman. Beställningar görs i form av årsbeställningar och tilläggsbeställningar.

Ekonomiskt resultat*Resultaträkning*

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	1,6	1,5	1,1
Kostnader	-34,8	-31,6	-32,4
varav personalkostnader	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens resultat	-33,2	-30,1	-31,3
Budgetanslag	-35,7	-31,9	-32,1
Över-/underskott	2,5	1,8	0,8

Resultatet visar ett överskott med 1,8 mnkr. Fördelningen av resultatet mellan verksamheterna redovisas i nedanstående tabell.

(mnkr)	Verksamhetens resultat	Budgetanslag	Över-/underskott
Budgetenheten	-33,2	-35,7	2,5
– varav Räddningstjänst	-8,3	-8,7	0,4
– varav Miljö och Hälsa	-1,0	-1,1	0,1
– varav Kost	1,0	0,4	0,6
– varav Lokalvård	0,2	0,0	0,2
– varav Fastighet	-4,0	-2,6	-1,4
– varav Gata-Park	-20,6	-23,1	2,5
– varav Upphandling	-0,5	-0,6	0,1

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten redovisar budgetöverskott på 0,4 mnkr. De med Skara gemensamma delarna uppvisar god budgetföljsamhet.

Miljö och Hälsa

Miljö och Hälsa redovisar ett överskott för år 2014 till följd av att intäkterna varit högre än budgeterat.

Kost

Kostenheten redovisar ett resultat på 1,0 mnkr, vilket är 0,6 mnkr bättre än budgeterat. Budgeten finns hos beställaren. Det positiva resultatet beror på att Valfärd barn och unga har köpt fler portioner.

Lokalvård

Lokalvård redovisar ett resultat på 0,2 mnkr. Låg sjukfrånvaro och effektiv bemanning håller nere lönekostnaderna.

Fastighet

Service och Tekniks fastighetsavdelning redovisar ett negativt resultat på 2,5 mnkr. Akuta underhållsåtgärder har medfört kostnader utöver budget på ca 3,7 mnkr där tak på Ljungsbäckensskolan samt Lundagården är de största åtgärderna. Underskottet har begränsats genom lägre kostnader för energi, vatten, värme, administration samt personalkostnader. Planerat underhåll har utförts enligt budget.

Nettobudgeten för Fastighet består av tillfälliga budgetposter för tomhyror, rivning av fastigheter samt kapitalkostnadsökningar till följd av investeringar. Dessa poster har inte använts fullt ut under året.

Gata/Park

Budgeten består dels av driftsbidrag till Förvaltningen för Service och Teknik, av kapitalkostnader för främst gator och vägar samt tillfällig budgetpost för att ansluta Alsborgsgatan till R44. Någon ny anslutning av Alsborgsgatan till R44 är inte genomförd under året. Kapitalkostnaderna är 2,3 mnkr lägre än budgeterat till följd av att investeringstakten har varit lägre än beräknat. För Service och Teknik redovisas ett underskott på 0,4 mnkr. Vinterväghållning redovisar en positiv avvikelse medan övriga verksamheter, bland annat dagvatten, gatubelysning samt toppbeläggningar, redovisar underskott.

Upphandling

Upphandling redovisar ett överskott för år 2014 med 0,1 mnkr.

Viktiga händelser under året*Räddningstjänst*

Antalet operativa insatser följer förväntat antal väl. Insatserna har varit något fler men kortare än föregående år. Ordinarie larmväg är via IP och reservväg är RAKEL. Larmöverföringssavtal med Multicom, så kallad fast lina, har sagts upp. Ledarskapsutbildning för all arbetsledande personal samt motorsågsutbildning enligt Arbetsmiljöverkets krav är planerade till årets sista månader.

Miljö och Hälsa

Arbete med vattendirektivet, VA-planen samt vattenskyddsområdet Kinnevikens tillsammans med fördjupade översiktsplanen Kinnekulle har tagit fler timmar än planerat. Det finns mycket synergi att jobba med de stora övergripande frågorna parallellt i de tre samarbetskommunerna Götene, Lidköping och Grästorp.

Information om radon och livsmedel har genomförts i Radio Skaraborg P4 i samverkan med Miljösamverkan Östra Skaraborg.

Kost

Utvecklingsarbete pågår ständigt i kostenheten, allt utefter gästers behov. Arbete från matråd, verksamhetsmöten samt gruppen av kokerskor har varit en viktig del under året. Förstudien av Centralkök är klar. Projektet Vänerfisk på tallriken som genomfördes under 2013 fick en uppföljningsdag på Ljungsbäckensskolan och Lundabyn som fick ta del av projektet. Arbete med ny livsmedelsupphandling har pågått under hela året och nya avtal slöts med start 1 december.

Lokalvård

Verksamheten förändras ständigt i och med tillkommande och avslutade städuppdrag under åren. Detta kräver en noggrann verksamhetsplanering för att ha rätt bemanning.

Projektet ”Friskare medarbetare” fortskrider liksom arbetet med Vårdskap. Även planen med att certifiera lokalvårdarna fortsätter. Under våren har totalt 15 personer genomgått PRYL-utbildning och samtliga 15 deltagarna certifierades.

Alla städobjekten har gått igenom av vår nya kemleverantör tillsammans med personal och chefer. På arbetsplatserna har man fått instruktioner hur golven ska städas med nya kemikalierna.

Fastighet

Byggnation av ny idrottshall i Hällekis är färdigställd. Idrotts-hallen är unik då den troligtvis är en bland Sveriges mest energieffektiva.

Projektering och uppstart av ny 7-9 skola, d.v.s. tillbyggnad av tidigare Fornängskolan med 1500 kvm. ”Första spadtaget” togs 2014-09-11. Ombyggnad blir klar så att hösttermin 2015 kan starta i nya skolan. Under ombyggnaden används lokaler på Vikingagatan 13.

Värmepanna i Lundsbrunn har bytts ut och driften av den kommer att skötas av Service och Teknik. Pannan togs i drift under september månad. Delar med solvärme återstår och planeras för 2015.

Ombyggnad av del i äldreboendet Lundagården, Lundsbrunn, för ensamkommande flyktingar samt förskola har genomförts.

Under året har Furbacken som tidigare användes av pedagogisk omsorg och del av lada på Nils-Tolsgården rivits. Förvaltaransvaret för Päronet 8, f.d. Färghandeln, har upphört på grund av försäljning.

Översyn av teknisk utrustning för styrning av värme och ventilation har skett på flera fastigheter.

Två stora akuta underhållsåtgärder pågår. Omläggning av del av tak på Ljungsbäckens skola samt utökning i takomläggningens omfattning på Lundagården. Akuta underhållsåtgärder har det senaste året ökat. Orsaken är att det planerade underhållet inte är tillräckligt och åtgärder har skjutits på framtiden. Det är inte bara takåtgärder som skjutits på framtiden, men tak blir ofta tvunget att lagas omgående för att inte få följdskador.

Under året har fastighetsavdelningen haft en stor arbetsbelastning, speciellt för projektenheten. De närmaste åren finns många stora projekt som skall genomföras och förberedelserna för dessa pågår.

Principer för hyressättning i Götene och Skara har tagits fram. Principerna är lika i Götene och Skara och bygger på principen självkostnadshyra per objekt. Principerna kommer i framtiden vara ett stöd i arbetet att få rätt hyressättning. Genom att verksamhetsservice inte längre ingår i hyra kommer även fastighetsskötarnas arbetssätt att påverkas.

Gata-Park

Vårsandsupptagningen utförs på ett nytt sätt, resurser koncentreras till ett ställe och sopningen utförs i två skift. Arbetet blev klart snabbare än tidigare år och medborgare har upplevt det som en förbättring.

Förutom att planera och projektera så har projekt genomförts under året och nedan nämns några av de större:

- Ny gång- och cykelväg i Hällekis
- Ny gång- och cykelväg, Blåbärgsgatan, Götene
- Färdigställande av infart vid Vättilösavägen/Järnvägsgatan
- Ny gång- och cykelpassage Mariestadsvägen, Götene
- Busshållplats/pendelparkering Dalaholm, Lundsbrunn
- Iordningsställande av Sörboleden samt Sjöårsleden.

Framtiden

För att hålla lokalkostnader på en rimlig nivå krävs ett aktivt arbete tillsammans med verksamhetsansvariga för att gemensamt kunna planera ett effektivt lokalnyttjande. Tydliga internhyresprinciper ska ge incitament och utrymme för underhållsarbete. Fortlöpande energieffektiviseringar är nödvändiga. Över tid är det viktigt att hyresintäkterna följer samma utveckling som kostnaderna. Annars riskerar man att underhållet blir eftersatt. Uppbyggnaden av ett datoriserat fastighetssystem där hyror, underhållsstatus m.m. finns samlat kommer att vara en framgångsfaktor.

När det gäller att skapa en trevlig yttre miljö för kommuninvånarna är Gata Park en viktig part. Det är viktigt att kunna upprätthålla kvaliteten på gator och parker. Ett eftersatt underhåll innebär stora kostnader i form av nyinvesteringar och/eller stora underhållsåtgärder.

Den alltmer kundanpassade lokalvården ställer högre krav på intern flexibilitet i organisationen. I framtiden kommer troligtvis fokus att ligga mer på god städ kvalitet än kostnader för lokalvård. På sikt är lokalvård med hög kvalitet viktigt för att hålla nere underhållskostnader.

Götene kommuns bolag

Götene kommuns helägda bolag är AB GöteneBostäder, Götene Vatten & Värme AB, Medeltidens Värld AB och Götene Industrier AB.

Götene kommun äger 27 procent av Destination Läckö-Kinneulle AB, resterande ägs av Lidköpingskommun 50 procent samt 23 procent av närings- och föreningsliv samt privatpersoner.

IT-verksamheten bedrivs som ett kommunalförbund tillsammans med Lidköping, Skara och Essunga kommuner i GöLiSka IT.

Ägartillskott/Driftbidrag

Götene kommun har under 2014 gett aktieägartillskott om totalt 0,2 mnkr till Götene Industrier AB för att återställa det egna kapitalet. Götene Industrier AB har redovisat aktieägartillskottet direkt i balansräkningen.

Götene kommun är medlemmar i bland annat Skaraborgs kommunalförbund, Samordningsförbundet Skaraborg, West Sweden, Kommuninvest, Leader Västra Skaraborg, Näringslivsföreningen samt Riksbyggens Kooperativa Hyresrättsförening Götene Äldrehem.

Översikt :

Organisation – Götene kommun och bolag

AB Götenebostäder (556089-4197)

Bolaget är helägt av kommunen. Bolaget ska långsiktigt äga och förvalta bostäder och lokaler enligt affärsmässiga principer och erbjuda kunderna ett tryggt boende med hög kvalitet.

Omsättning för 2014 är 29,9 mnkr. Antal medelanställda under året är 9 st.

Götene Vatten och Värme AB (556383-3143)

Bolaget är helägt av kommunen. Götene Vatten och Värme AB ska med hög leveranssäkerhet, hög servicegrad, låga marknadsanpassade priser och stor miljöhänsyn, producera och tillhandahålla fjärrvärme, vatten & avlopp samt omhändertata hushålls- och företagsavfall.

Omsättning för 2014 är 106,0 mnkr. Antal medelanställda under året är 28 st.

Medeltidens Värld AB (556739-2468)

Bolaget är helägt av kommunen. Syftet med bolaget är fastighetsförvaltning och därmed förenlig verksamhet samt att arrendera ut verksamheten. Avveckling av anläggningen har fortsatt under året.

Omsättning för 2014 är 0,1 mnkr. Inga anställda finns i bolaget.

Götene Industrier AB (556730-0750)

Bolaget är helägt av kommunen. Bolagets verksamhet ska vara att förvärva, äga och förvalta fast egendom.

Marken i Brännebrona har sålts under med en mindre förlust. Bolaget har fått ett aktieägartillskott på 0,2 mnkr under året.

Ingen omsättning för 2014 och inga anställda finns i bolaget.

Destination Läckö-Kinneulle AB (556440-4332)

Bolaget ägs av Götene kommun 27 procent och Lidköpingskommun 50 procent. Övriga aktier, 23 procent, ägs av närings- och föreningsliv samt privatpersoner.

Kommunernas avsikt är att långsiktigt vara företrädare på turistmarknaden genom Destination Läckö-Kinneulle AB och tillsammans med berörda intressenter aktivt arbeta för att besöksnäringen ska vara den näring som snabbast skapar tillväxt i området. Bolaget fullgör en viktig funktion i kommunernas totala utveckling. Bolaget ska vara den ledande parten i utvecklingen av besöksnäringen i Läckö-Kinneulle-bygden.

Omsättning för 2014 är 10,8 mnkr. Medeltalet anställda under året är 6.

GöLiSka IT (kommunalförbund)

GöLiSka kommunalförbund ägs av kommunerna Götene, Lidköping, Skara och Essunga. Götene kommuns andel för 2014 är 16,1 procent.

Syftet med verksamheten är att bygga, upprätthålla driften av och utveckla en IT-baserad kommunikations-, system- och användarmiljö, som stödjer medlemmarnas strategier för intern och extern information och kommunikation samt de kommunala verksamheternas produktion av medborgarytta.

Omsättning för 2014 är 46,8 mnkr. Medeltalet anställda under året är 48 st.

AB GöteneBostäder

Ordförande:
Christina Raud

Verkställande direktör:
Roland Lundqvist

Ägare

Samtliga aktier ägs av Götene Kommun.

Verksamhetsområde

Äga och förvalta bostäder och lokaler.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	29,9	29,3	28,0
Kostnader	-21,5	-20,7	-20,6
varav personalkostnader	-3,5	-3,2	-3,3
Avskrivningar	-3,6	-3,6	-2,9
Rörelseresultat	4,8	5,0	4,5
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,1
Finansiella kostnader	-3,6	-4,6	-3,6
Resultat efter finansiella poster	1,2	0,4	1,0
Skatt			0,1
Över-/underskott	1,2	0,4	1,1

Årets resultat blev bättre än budget med anledning av eftersom vi har blivit elhandelsbolag under året och fått tillbaka moms på energiskatt 2010-2014. Budgeterat årsresultat för 2014 var före skatt 0,5 mnkr. Lån har omförhandlats under året vilket har medfört lägre räntekostnad.

Investeringar

(mnkr)	Budget	Utfall	Avvikelse
Ombygg av badrum o kök, Liljan	1,0		-1,0
Ombygg av tvättstugor, Hjälmén 7	1,2		-1,2
Installation an bredband	0,8	0,1	-0,7
Ny lekplats, Hjälmén 7	0,9		-0,9
Byte lgh dörrar, Hjälmén 7	0,5		-0,5
Totala investeringar	4,4	0,1	-4,3

Vissa investeringar är beroende av hyresgästernas medgivande därför har de inte blivit av. En del av kostnaderna har belastat resultatet.

Medarbetare

	2014	2013	2012
Medelantal anställda	9	7	7
– varav kvinnor	4	3	4
– varav män	5	3	3

Under 2014 har bolaget övertagit 1,75 tjänst som tidigare varit lönebidragsanställd via kommunen.

All personal får en timmes friskvård i veckan samt kontinuerlig uppföljning av hälsan via företagshälsovården.

Måluppfyllelse

- Bolaget har visat ett bättre resultat än budgeterat
- Bolaget har uppnått ägarens krav på avkastning
- Bolaget har underhållit våra fastigheter mer än budgeterat. Ökat underhåll innebär att fastigheternas värde bibehålls
- Bolaget fortsätter att aktivt arbeta för att vara det bästa bostadsbolaget på orten
- Bolaget arbetar med att ha kunden i fokus.

Viktiga händelser under året

Under året har bolaget blivit elhandelsföretag. En affärslokal på Järnvägsgatan har byggts om till kontorsmoduler. Underhållet av våra fastigheter har genomförts i större omfattning än tidigare.

Nyckeltal

	2014	2013	2012
Eget kapital mkr	11,3	11,4	11,1
Balansomslutning mkr	139,9	144,6	148,2
Soliditet i %	8,1	7,9	7,5

Framtiden

Bolaget ser att det även finns stora renoveringsbehov i det äldre beståndet framöver. Bolaget kommer att satsa på åtgärder för att förbättra tryggheten för de boende i vissa områden samt påbörja arbetet med att installera bredband i bostadsbeståndet. Eftersom bolaget ska gå in i K3 under 2015 så kan det påverka bokfört värde på våra fastigheter.

Övrig information

- En dialog pågår med Skatteverket efter frivillig momsavdragsansökan, för att få till en så rättvis bedömning av momsavdrag.

Götene Vatten & Värme AB

Ordförande:
Olof Janson (C)

Verkställande direktör:
Stina Cassidy

Ägare

Samtliga aktier i Götene Vatten & Värme AB (GVV) ägs av Götene kommun. Aktiekapitalet uppgår till 13,5 mkr.

Verksamhetsområde

Bolaget har kommunens uppdrag att bedriva tre verksamheter; Fjärrvärme, Vatten & avlopp samt Renhållning.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mkr)	2014	2013	2012
Rörelsens intäkter	106,0	68,0	66,6
Rörelsens kostnader	-94,8	-63,2	-60,8
varav personalkostnader	-17,7	-13,8	-13,5
Rörelseresultat	11,2	4,8	5,8
Finansiella intäkter	0,1	0,1	0,1
Finansiella kostnader	-3,2	-2,4	-2,7
Resultat efter finansiella poster	8,1	2,5	3,2
Bokslutsdispositioner	-8,1	-2,5	-3,2
Skatt på årets resultat	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,1

Resultat efter finans. poster (spec.)

(mkr)	2014	2013	2012
Fjärrvärme	4,7	0,7	1,0
Vatten & avlopp	2,0	1,3	0,9
Renhållning	1,4	0,5	1,3
Totalt	8,1	2,5	3,2

Nettoomsättning

Nettoomsättningen för 2014 uppgår till 105,5 mkr (67,9 mkr 2013), en ökning med 37,6 mkr (+55%). Ökningen beror på förvärvet av värmeproduktionsanläggningen Västerbyverket från Vattenfall som GVV tillträdde den 1 januari. Vid Västerbyverket produceras ånga, som levereras till Arla och Semper, samt fjärrvärme. Totalt har 82,2 GWh ånga (intäkt 36,8 mkr) samt 34,9 GWh fjärrvärme (intäkt 22,9) sålts under året.

Resultat efter finansiella poster uppgår till 8,1 mkr (2,5 mkr).

Investeringar

	Budget	Utfall	Avvikelse
Köpeskilling Västerbyverket	45,0	45,0	0,0
Fjärrvärme övrigt	8,3	3,5	-4,8
Filteranläggning dricksvatten	9,7	6,3	-3,4
Vatten & avlopp, övrigt	12,2	4,8	-7,4
Renhållning	0,1	0,5	0,4
Totalt	75,3	60,1	-15,2

Fjärrvärme: I oktober 2013 träffade GVV ett avtal med Vattenfall AB om att förvärva värmeproduktionsanläggningen Västerbyverket för 45 mkr. Anläggningen tillträdde den 1 januari 2014. Förvärvet har finansierats med nya lån på 45 mkr. Fem anställda följde med över till GVV i samband med övertagandet.

Vatten & avlopp: Den nya filteranläggningen vid Götene vattenverk togs i drift i juli. Anläggningens huvudfunktion är att reducera turbiditeten (grumligheten) i dricksvattnet. Den totala investeringsutgiften t.o.m. 2014 uppgår till 20,9 mkr, varav 6,3 mkr i år. Det återstår utgifter på mellan 1-2 mkr.

Under året har nya VA-ledningar anlagts vid Munka-gårdens industriområde i Götene. Arbetet med att anlägga VA-ledningar i området Nordskog Källby (et 3a) påbörjades under hösten och kommer att färdigställas under 2015.

Renhållning: Vid återvinningscentralen har en ny asfalterad platta (0,5 mkr) för hantering av ris färdigställts under året. Plattan förbättrar kvalitén på riset och underlättar även avlämningen för våra kunder. En brandpost har anlagts för att förbättra brandsäkerheten.

Medarbetare

	2014	2013	2012
Medeltalet anställda	28	21	22
Varav kvinnor	7	6	7
Varav män	21	15	15
Sjukfrånvaro, %	1,3	1,8	1,4

Målpuppfyllelse

Mål Fjärrvärme: Andelen biobränsle i fjärrvärmeproduktionen i Hällekis skall uppgå till minst 95% som årsmedelvärde.

Utfall: Spillvärme 92,7%, träpellets 6,7 % och eldningsolja 0,6% som årsmedelvärde. *Målet har uppnåtts.*

Mål Vatten & avlopp: Dricksvattenförluster och omätt mängd skall utgöra högst 15% av producerad mängd som årsmedelvärde. *Utfall:* Dricksvattenförlusterna (inkl intern förbrukning ca 2-3%) uppgick 2014 till 12%. Produktion 1.960.000 m³, försäljning 1.720.000 m³. *Målet har uppnåtts.*

Mål Renhållning: Informera alla kommuninvånare om avfallsfrågor och sortering av avfall. *Utfall:* En almanacka med information om sortering av avfall har delats ut till samtliga hushåll i Götene kommun. *Målet har uppnåtts.*

Viktiga händelser under året

- Värmeproduktionsanläggningen Västerbyverket tillträdde den 1 januari. Köpeskilling 45 mkr.
- Investering i en ny filteranläggning för dricksvatten vid Götene vattenverk färdigställdes.

- VA-plan för Götene kommun.
- Ökade öppettider vid Återvinningscentralen.

Nyckeltal

	2014	2013	2012
Nettoomsättning, mkr	105,5	67,9	66,6
Årets resultat efter finans poster, mkr	8,1	2,5	3,2
Kassalikviditet	66%	82%	119%
Soliditet (inkl 78% av obeskr. reserv.)	22,0%	24,3%	26,1%
Balansräkningens omslutning, mnkr	205,2	160,4	141,4

Framtiden

Fjärrvärme: I plan ligger att byta nuvarande styrsystem på Västerbyverket samt att byta ut 300 meter av ångledningen (norr om R44) till Arla.

På lite längre sikt kommer en ny panna att behövas för att ersätta den olja som idag används vid revisioner, reserv- eller topplast. En något mindre panna för fjärrvärme och ångproduktion, jämfört med nuvarande flispanna, skulle innebära en

investering i storleksordningen 100 miljoner. Dock behöver närmare studier göras av de exakta behoven och kostnaderna.

Vatten & avlopp: Arbetet med VA-planen har inneburit en genomgång av den "samlade bebyggelse" inom kommunen, s.k. §6-områden. Ett §6-område är ett område med samlad bebyggelse där kommunen är skyldig att ordna med VA-försörjning. Målet är att skapa en långsiktig och strategisk VA-plan för kommunens VA-försörjning som ett tematiskt tillägg till kommunens framtidsplan (översiktsplan).

Renhållning: GVV:s ambition är att båda de nationella målen som berör renhållningen ska uppnås. Målet om materialåtervinning uppnås idag. Det är däremot lite arbete kvar innan målet om matavfall uppnås.

Medeltidens Värld AB

Ordförande:
Åsa Karlsson

Verkställande direktör:
VD ej tillsatt

Ägare

Samtliga aktier ägs av Götene kommun.

Verksamhetsområde

Fastighetsförvaltning och därmed förenlig verksamhet samt att arrendera ut verksamheten.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	0,1	0,1	0,1
Kostnader	-0,2	-10,0	-31,1
varav personalkostnader	0,0	0,0	0,0
Rörelseresultat	-0,1	-9,9	-31,0
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0	-1,0
Resultat efter finansiella poster	-0,1	-9,9	-32,0
Bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0
Skatt	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	-0,1	-9,9	-32,0

För återställande av parkområdet avsattes 2013 1,3 mnkr. Under 2014 har 0,1 mnkr använts för detta ändamål. Återställandet är ej slutfört och därför finns 1,2 mnkr av avsättningen kvar vid årets slut.

Investeringar

Inga investeringar har gjorts under 2014.

Medarbetare

Inga anställda har funnits i bolaget de fyra senaste åren.

Viktiga händelser under året

Parken har varit stängd under 2014, liksom under 2013 och 2012.

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2013 om en avveckling av anläggningen Medeltidens Värld. Styrelsen för bolaget fick uppdraget att genomföra detta på det mest ekonomiska sättet. Därefter har försäljning av byggnader och inventarier genomförts. Av uppdraget återstår en mindre del.

Nyckeltal

	2014	2013	2012
Balansomslutning	6,2	6,7	7,2
Eget kapital	5,0	5,1	5,1
Soliditet %	81	77	71

Framtiden

Styrelsen fick i samband med kommunfullmäktiges beslut i juni 2013 även uppdraget att utreda en avveckling av bolaget Medeltidens Värld AB. Med anledning av att avvecklingen av anläggningen ej är slutförd så kvarstår detta uppdrag.

Götene Industrier AB

Ordförande:
Åsa Karlsson

Verkställande direktör:
Roland Lundqvist

Ägare

Samtliga aktier ägs av Götene Kommun.

Verksamhetsområde

Bolagets verksamhet skall vara att förvärva, äga och förvalta fast egendom.

Bolaget äger rätt att, efter särskilt tillstånd hos kommunfullmäktige, förvärva och driva dotterbolag med lika eller jämförlig verksamhet.

Bolaget får bedriva annan eller därmed jämförlig verksamhet.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Kostnader	-0,1	0,0	0,0
Rörelseresultat	-0,1	0,0	0,0
Skatt		0,2	
Över-/underskott	-0,1	0,2	0,0

Bolagets verksamhet är liten och förlusten blev 0,1 mnkr. Budgeterat resultat för 2014 var – 0,1 mnkr.

Investeringar

Inga investeringar har gjorts.

Medarbetare

Inga anställda i bolaget. Administrativ tjänst och VD-tjänst köps av AB GöteneBostäder.

Måluppfyllelse

Marken i Brännebrona har sålts under året.

Viktiga händelser under året

Bolaget har fått ett aktieägartillskott på 0,2 mnkr under året. Marken i Brännebrona såldes under året med en mindre förlust. I samband med fastighetsregleringen har det framkommit att vi fortfarande är lagfaren ägare av Brännebrona 1:46. Detta är nu under utredning för att få till stånd en förändring.

Framtiden

När lagfartsregistreringen har gjorts för Brännebrona 1:46 finns ingen fastighet kvar i bolaget. Ägaren bör ta ställning till vad som ska hända med bolaget i framtiden under 2015.

Särskilda upplysningar mm

Överklagan av skattetillägget som betalades under 2013 har ej avgjorts i Förvaltningsrätten.

GöLiSka IT (kommunalförbund)

Ordförande:
Bo Bergsten (Götene)

Verkställande direktör:
Anders Thörn

Ägare

Kommunalförbundet Göliska IT ägs av Essunga, Götene, Lidköping och Skara kommuner. Ägarandelen för Götene kommun är 2014 16,1 %.

Verksamhetsområde

flertalet kommunala bolag utifrån ett gemensamt IT-avtal. Verksamheten bedrivs som kommunalförbund, vilket innebär att regelverket är detsamma som för kommuner vad gäller den ekonomiska redovisningen.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	46,8	45,6	44,6
Kostnader	-41,5	-43,9	-35,6
varav personalkostnader	-22,9	-22,9	-20,6
Avskrivningar	-2,7	-3,2	-2,8
Rörelseresultat	2,6	-1,5	6,2
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,2
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	2,6	-1,5	6,4
Bokslutsdispositioner			
Skatt			
Över-/underskott	2,6	-1,5	6,4

Bakgrunden till överskottet ligger främst i ökade köp från kommunerna. Osäkerhet inom främst skolsidan låg bakom en försiktighet i intäktsbudget för 2014. Volymökningarna påverkar licenskostnaderna men då de stora licensavtalen har årsavräkningar har detta inte slått igenom 2014. En stor andel av personalen har möjlighet till föräldradigheter, vilket tillsammans med en del sjukskrivningar gett ett överskott på personalsidan. Detta överskott har till en del använts för att finansiera externt stöd i framtagandet av nytt IT-avtal.

Investeringar

(mnkr)	Budget	Utfall	Avvikelse
Brandvägg	0,4	0,2	-0,2
Lagring	1,2	0,4	-0,8
Bladchassi och servrar	0,7	0,1	-0,6
Hårdvara uppgradering SCCM	0,1	0,1	0,0
Lokaler	0,2	0,3	0,1
Utbyte trådlös controller	0,3	0,4	0,1
Utbyte uthyrningsdatorer	0,1	0,1	0,0
Ej budgeterade investeringar	0,0	0,7	0,7
Totala investeringar	3,0	2,3	-0,7

Investeringsbudgeten blir mer och mer en rambudget då verksamhetskrav och anpassningar gör att omfördelningar behövs under året. I posten icke budgeterade investeringar inryms exempelvis kostnaderna för nytt elev-pc-koncept som levereras i drift från höstterminen 2014.

Det stora arbetet med nytt server-lagring- och backupsystem fortsätter under 2015. Den nya lösningen väntas vara på plats någonstans kring halvårsskiftet.

Medarbetare

	2014	2013	2012
Medelantal anställda	48	48	45
varav kvinnor	15	15	13
varav män	33	33	32
Sjukfrånvarotid (%) under året	4,1	3,3	1,5

Antal anställda ligger kvar på samma nivå som föregående år, dock har en vikariatsanställning övergått i visstidsanställning. Bemanning har inte skett med bemanningsföretag. Konsultinsatser har använts för att göra enskilda installationer och liknande. Liksom tidigare är en anställd utlånad till Skara, och en pensionsavgång har skett under 2014.

Måluppfyllelse

Kundnöjdhet med leveranserna mäts via en enkät som slumpvis skickas ut till de kunder som anmält ärenden. Målet är att 95 % av kunderna ska vara nöjda med de områden enkäten täcker in. Det är bemötande, kompetens, återkoppling, lösning och helhetsupplevelse. Den sammanfattande nivån ligger på 92,2 %, där återkoppling är den del som fått lägst kundnöjdhet. Återkoppling är i många fall beroende på information från underleverantörer av IT-utrustning och det pågår ett ständigt förbättringsarbete för att kunna ge kunderna relevant information om både produkter och lösningar de väntar på. Ett konkret exempel är att Göliska IT nu har full kontroll på hela logistikkedjan vad gäller leverans av PC och bildskärmar utan att vara beroende av tredje part.

De två finansiella mål som antagits av direktionen har båda uppfyllts. Betalningsförmågan på kort sikt överskrider målvärdet som är satt till 100 % och ligger på 167 %. Det egna kapitalet exklusive överenskomna medel för utveckling uppgår till 4,6 Mkr. Enligt målnivån för 2014 ska det minst uppgå till minst uppgå till 2,3 Mkr, vilket är 2 % av omsättningen. Även det målet är uppnått. För 2015 har målet skärpts till 5 %, vilket kommer kräva aktiva åtgärder för att uppnå.

Det nya it-avtalet som tagits fram innebär ytterligare skärpta krav på it-leveranserna med uttalade SLA-nivåer, en omräknad prislista och fokus på samarbete och effektivitet. Preliminärt ger det nya it-avtalet ägarkommunerna ca 5 % lägre kostnader vid oförändrade volymer.

Glädjande är ett utökat samarbete med ägarkommunernas skolor. Göliska IT levererar nu ett skol-pc-koncept med applikationsportal och integration mot externa leverantörer. Ytterligare resurser kommer 2015 att läggas på att fånga skolornas behov och utveckla tjänster som kunden efterfrågar.

Viktiga händelser under året

- ägarkommuner. Avtalet innebär ett förnyat åtagande från både leverantör och kund om fortsatt samverkan och utveckling.
- Avtal har tecknats för drift av stadsnäten i Götene, Lidköping och Skara, och support till kunder hos Nossebro Energi och Fastbit AB.
- Clearpass gästaccess, ett enkelt sätt för kunderna att få trådlös uppkoppling, är på plats. Underlättar för besökare och kommuninvånare att få internetåtkomst i kommunala fastigheter.
- Ny kundwebb är i drift med utökade möjligheter till självservice och förenklad hantering för verksamheterna i kommunerna.
- Utveckling av nya funktioner och tjänster har ägarkommunerna kunnat finansiera via användandet av upparbetat kapital. För 2014 har 0,5 Mkr tagits i anspråk.

Nyckeltal

Årets resultat ger avtryck i både likviditet och soliditet som båda ökar jämfört med föregående år. De två finansiella mål som finns är uppfyllda. För likviditeten gäller att den ska överstiga 100 %, och för utvecklingen av det egna kapitalet är nivån satt till 2 % av eget kapital exklusive medel avsatta för utveckling.

Ägarandelen är stabil och pendlar runt 16% över tid. Ägarandelen beräknas som varje ägares relativa andel av köpen från kommunalförbundet. Götenes ägarandel påverkas således dels av de egna köpens förändring, dels av övriga ägares köp.

	2014	2013	2012
Soliditet	55%	29%	50%
Likviditet	167%	101%	145%
Ägarandel	16,10%	16,7%	15,8%

Framtiden

Med nytecknade avtal med samtliga ägarkommuner och nätbolag känns framtiden relativt stabil. Utmaningen för 2015 blir att hålla tempo i utvecklingsprojekt och uppdrag, och att utveckla och anpassa tjänsterna i tjänstekatalogen så att de fyller kundernas behov. Fortsatt satsning på att ta fram tjänster anpassade till skolan bedöms som extremt viktig.

Särskilda upplysningar

Ägarkommunerna och Göliska IT har gemensamt bestämt att göra en uppdelning inom det egna kapitalet. 60 % av överskott räknas som utvecklingsmedel, och tanken bakom detta är att de ska kunna användas för att finansiera aktiviteter som är till nytta för samtliga ägarkommuner. Under 2014 har 0,5 Mkr i ägaruttag gjorts med detta syfte.

Övrig information

(till den gemensamma förvaltningsberättelsen)

- Den samlade verksamhetens förväntade utveckling

Kundefterfrågan inom den administrativa sidan följer den trend med en ökad efterfrågan på 1-2% årlig ökning. Även inom administrationen sker en förtätning av it-utrustning, och ny verksamhetssystem tillkommer. En genomlyst och aktuell prissättning som speglar produktionskostnaderna ger möjligheter att sätta särskilt fokus på samarbetsvinster, såsom gemensamma verksamhetssystem. Detta bör innebära större incitament för kunderna att utnyttja samma resurser och därmed nå en högre effektivitet.

- Kompetensförsörjning är avgörande för att hålla en god leveransförmåga och ett högt utvecklingstempo. Under 2014 har flera rekryteringar gjorts av mycket välmeriterad personal, vilket är en viktig framgångsfaktor.
- Nettoinvesteringarna uppgick 2014 till 2,3 Mkr, jämfört med budgeterade 3,0 Mkr.
- Budgeterat årsresultat för 2014 var 0 Mkr.

Destination Läckö-Kinneulle AB

Ordförande:
Stefan Johanson

Verkställande direktör:
Gunilla Davidsson

Ägare

Götene kommun 27 %, Lidköpings kommun 50 %, näringsliv och privatpersoner 23 %.

Verksamhetsområde

Destination Läckö-Kinneulle AB har sex huvudsakliga verksamhetsområden enligt ägardirektivet;

- Stöd i affärs- och kompetensutveckling för befintliga och nya aktörer.
- Stöd för utveckling av nya och befintliga besöksmål.
- Aktivt medverka i utveckling och stödja skapandet av nya evenemang
- Destinationsmarknadsföring
- Mottagningservice
- Stöd i utveckling av affärsrelaterad besöksnäring, som konferenser, möten o dyl.

Ekonomiskt resultat

Resultaträkning

(mnkr)	2014	2013	2012
Intäkter	10,8	11,4	13,8
Kostnader	-10,4	-11,8	-13,9
Rörelseresultat	0,4	-0,4	-0,1
Bokslutsdispositioner	-0,1	0,1	0,1
Skatt	-0,1		
Över-/underskott	0,2	-0,3	0,0

Bolaget uppvisar 48,7% soliditet.

Medarbetare

	2014	2013	2012
Medelantal anställda	6	6	6
– varav kvinnor	6	6	6
– varav män			
Sjukfrånvarotid (%) under året	1,7	1,3	1,8

Viktiga händelser under året

Kållandsö-Året Runt

Projektet ”Kållandsö – Året runt” är ett LEADER-finansierat landsbygdsprojekt som avslutades i juni. Projektet har syftat till att skapa aktiviteter efter områdets förutsättningar och att göra Kållandsö till ett attraktivt besöksmål året runt. Det har varit ett samverkansprojekt för och tillsammans med föreningar, företag, besöksmål, boende och verksamma på Kållandsö.

Projektet har genererat flera nya tjänster och produkter, bland annat fyra årligen återkommande evenemang som förlänger turistsäsongen genom att de huvudsakligen är förlagda under mars-april, november och december. Dessa evenemang har under projektperioden genererat uppskattningsvis närmare 35 000 besökare. Alla dessa besökare bidrar sammantaget till fler arbetstillfällen. Genom framtagandet av ett löjromspaket har gästnätterna ökat och stor medial uppmärksamhet har fåtts i samband med dessa. Kajakpaketet ökar Kållandsös attraktionskraft med en högkvalitativ upplevelse. Det finns numera fem platser som erbjuder cykeluthyrning och det går också att resa till och inom Kållandsö med Kållandsö-taxi. Vårdskapet har förstärkts genom att Spiken numera genom Emeli's i Spiken är en Info Point. I framtiden kan även förstudien avseende husbilsturism och båt- och fisketurer generera ytterligare fler turistiska tjänster och produkter.

Måltidsturism

Under året har destinationsbolaget arbetat med utveckling av måltidsturism i Skaraborg på uppdrag från Västsvenska Turistrådet. Bland annat så genomfördes en bloggresa på tema mat och musik i Skaraborg i samband med Melodifestivalen i Lidköping med gott resultat. I Götene så genomförde destinationsbolaget för första gången Ramslökens dag på Kinneulle med målsättning att stärka maten som reseanledning genom ett årligen återkommande evenemang. I samband med Ramslökens dag så genomfördes också en press- och bloggresa.

Hotellgruppen

Hotellgruppen i Götene-Lidköping är ett nätverk som samverkar för att öka antalet konferenser, evenemang och upplevelser. Samtliga hotell i området är tillfrågade, för närvarande består gruppen av åtta hotell samt destinationsbolaget. Arbetet i gruppen ligger helt i linje med det nya ägardirektivet som antogs på bolagsstämman i april där destinationsbolaget ska arbeta med utveckling av affärsrelaterad besöksnäring som konferenser och möten.

Evenemang

Cykel SM genomfördes i år på Kinneulle och i Götene. Tyvärr hade arrangörerna inte vädergudarna på sin sida vilket medförde att det blev mindre publik än väntat. Destinationsbolaget fanns på plats med en mobil Info Point.

Nyckeltal

	2014	2013
Pakettförsäljning	1 951 tkr	1 822 tkr
Biljettförsäljning	2 750 tkr	3 785 tkr
Logiförmedling	663 tkr	682 tkr
Turistbyråbesökare	26 767 st	29 983 st
Hemsida besökare	340 081 st	264 013 st

Att biljettförsäljning och antal besökare minskat beror på att destinationsbolaget inte är Tinetombud sedan maj 2013.

Framtiden

Ny VD för destinationsbolaget from 1 februari 2015 är Jim Josefsson.

Revisionsberättelsen

Revisorerna i Götene kommun

1 (2)

Kommunfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2014

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i AB Götenebostäder, Götene Vatten och Värme AB, Medeltidens Värld AB, Götene Industrier AB och Destination Läckö Kinnekulle AB.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivs enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som vi anser behövas för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Som en del i vår årliga granskning av all verksamhet och i syfte att granska kommunstyrelsens, myndighetsnämndernas och beredningarnas övergripande ansvarsutövande har vi tagit del av protokoll och handlingar. Vi har också haft sammanträffanden med representanter för kommunstyrelsen och miljö- och bygglovnämnden samt informationsmöten med tjänstemän.

I granskningen av de med Skara kommun gemensamma nämnderna - Utförarstyrelsen för service och teknik och Räddningsnämnden - har vi samverkat med Skara kommuns revisorer.

Till grund för vår bedömning ligger också fördjupade granskningsinsatser som utmynnat i skriftliga rapporter som överlämnats till kommunstyrelsen för synpunkter och för kännedom till kommunfullmäktige. Det gäller granskningar avseende: årsredovisning, delårsrapport, upphandling, hemtjänst och valnämnd. En granskning avseende rutiner kring barn som riskerar att fara illa, hemmaplanslösningar samt en uppföljning av livsmedelstillsyn pågår. Som underlag för vår bedömning ligger också andra granskningsinsatser, frågeställningar, behandling av inkommande svar på tidigare granskningar eller rena informationer som inte resulterat i någon granskningsrapport.

Årets resultat uppgår till 2,7 mnkr. En förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än de intäkter kommunen får genom skatteintäkter och generella statsbidrag. Som också framgår av årsredovisningen bör de årliga resultaten över en längre tidsperiod ligga på runt 2 % av bruttokostnaderna för att klara en normal investeringsvolym med löpande skatteintäkter. Årets resultat som utgör 0,3 % av verksamhetens kostnader gör att kommunen ligger långt från det önskade målet. Därmed är vår slutsats att åtgärder behöver vidtas för att klara kommunens ekonomi på sikt.

Handwritten signature and initials:
 BH
 J.R.N.
 K

2 (2)

Kommunfullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning uppnås vad avser säkerställande av värdet på kommunens egna kapital, självfinansiering av investeringar medan målet om att täcka verkliga pensionskostnader inte fullt ut nås. Därutöver uppnås målen om att utdebiteringen ska vara oförändrad samt en positiv och ökande soliditet.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att den interna kontrollen skall utvecklas vad avser risk- och väsentlighetsanalyser som underlag för val av kommunstyrelsens såväl som myndighetsnämndernas internkontrollområden.

Vi bedömer att årsredovisningen på ett rättvisande sätt beskriver måluppfyllelsen för de finansiella målen. För verksamhetsmålen däremot bedömer vi måluppfyllelsen som ofta alltför ottydligt beskriven. Vi anser att tydligare målformuleringar och utvärderingar av dessa skulle underlätta för kommunfullmäktige att bedöma måluppfyllelsen. När mål är långsiktigt formulerade anser vi att delmål eller indikatorer bör finnas som gör att det går att bedöma utvecklingen mot målet.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2014 godkänns.

Götene kommun 2015 04 09

Jan-Olof Karlsson

Ingrid Carlson

Berndt Holgersson

Mikael Larsson

Inger Kindberg

Till revisionsberättelsen hör

- Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i de kommunala bolagen.
- Revisionsberättelser från revisorerna i de kommunala bolagen.
- Våra granskningsrapporter som överlämnats underhand kan läsas på hemsidan.

Götene kommun

Antagen av KF: 2015-04-27

Götene kommun, Torggatan 4, 533 80 Götene

Tel. 0511-38 60 00. Fax: 0511-593 07

E-post: gotene.kommun@gotene.se

Hemsida: www.gotene.se